BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI FİNANS VE BANKACILIK ANABİLİM DALI
BANKACILIK VE FİNANS TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

FINTECH İNOVASYONU ÇERÇEVESİNDE BREZİLYA VE TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI

HAZIRLAYAN

DOLUNAY SABUNCUOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. ŞENOL BABUŞCU

ANKARA- 2025

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORİJİNALLİK RAPORU

Tarih: 03/02/2025

Öğrencinin Adı, Soyadı	: Dolunay SABUNCUOĞLU
Öğrencinin Numarası	: 22120064
Anabilim Dalı	: Uluslararası Finans ve Bankacılık
Programı	: Bankacılık ve Finans Yüksek Lisans Programı
Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı	: Prof. Dr. Şenol BABUŞCU
Tez Başlığı Türkiye Karşılaştırması	: Fintech İnovasyonu Çerçevesinde Brezilya ve

Yukarıda başlığı belirtilen Doktora tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam 94 sayfalık kısmına ilişkin, 30/12/2024 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %5'dir. Uygulanan filtrelemeler:

1. Kaynakça hariç

2. Alıntılar hariç

3. Beş (5) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

"Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını" inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası: :.....

ONAY

Tarih: 03/02/2025

Öğrenci Danışmanı Unvan, Ad, Soyad, İmza:

Prof. Dr. Şenol BABUŞCU

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitim sürecinde bilgi birikimleri ve hayat tecrübeleriyle yol gösterici olan değerli hocalarım, Prof. Dr. Sedat YENİCE, Prof. Dr. Adalet HAZAR, danışman hocam Prof. Dr. Şenol BABUŞCU'ya teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

Dolunay SABUNCUOĞLU, Fintech İnovasyonu Çerçevesinde Brezilya ve Türkiye Karşılaştırması, Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bankacılık ve Finans Yüksek Lisans Programı, 2025

Türkiye'de ve Brezilya'da dijital bankacılık ve Fintech sektörlerinin karşılaştırılması, her iki ülkede de finansal teknoloji inovasyonunun hızla geliştiğini göstermektedir. Her iki ülkede de fintech girişimleri, dijital bankacılık altyapısının yaygınlaşmasıyla birlikte önemli bir büyüme ve yaygınlık göstermektedir. Her iki ülkede de kullanıcı alışkanlıkları ve Pazar dinamikleri, dijital bankacılığın ve fintech çözümlerinin benimsenmesini desteklemektedir.

Türkiye'de, fintech girişimleri dijital bankacılık altyapısının gelişimiyle paralel olarak çeşitlenmiş ve yaygınlaşmıştır. Dijital bankaların ve mobil ödeme sistemlerinin yaygınlaşması, Türkiye'deki fintech inovasyonunu desteklemiştir. Aynı şekilde, Brezilya'da da fintech sektörü hızla büyümekte ve dijital bankacılık çözümleri yaygınlaşmaktadır. Mobil ödemelerin ve diğer dijital finansal hizmetlerin kullanımı Brezilya'da da artmaktadır.

Her iki ülkede de yasal düzenlemeler, fintech inovasyonunun ve uygulamalarının gelişimini desteklemektedir. Hem Türkiye hem de Brezilya, finansal düzenleyicilerin etkin bir şekilde çalışması ve uluslararası standartlara uyum sağlamasıyla sağlıklı ve sürdürülebilir bir fintech ekosistemi oluşturmayı hedeflemektedir.

Türkiye ve Brezilya'da dijital bankacılık ve fintech sektörleri, benzer zeminlerde hızla gelişmekte ve büyümektedir. Her iki ülkenin de fintech inovasyonunu destekleyen bir düzenleyici çerçeveye sahip olması, bu sektörlerin gelecekteki büyümesini ve yaygınlığını destekleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Bankacılık, Fintech, İnovasyon, Türkiye-Brezilya Karşılaştırması.

ABSTRACT

Dolunay SABUNCUOĞLU, Comparison of Brazil and Turkey Within The Framework of Fintech Innovation, Başkent University, Institute of Social Sciences, M. Sc. Thesis in Banking and Finance, 2025

Comparing the digital banking and Fintech sectors in Turkey and Brazil shows that financial technology innovation is developing rapidly in both countries. In both countries, fintech initiatives show significant growth and prevalence with the spread of digital banking infrastructure. In both countries, user habits and market dynamics support the adoption of digital banking and fintech solutions.

In Turkey, fintech initiatives have diversified and become widespread in parallel with the development of the digital banking infrastructure. The proliferation of digital banks and mobile payment systems has supported fintech innovation in Turkey. Likewise, the fintech sector is growing rapidly in Brazil and digital banking solutions are becoming widespread. The use of mobile payments and other digital financial services is also increasing in Brazil.

In both countries, legal regulations support the development of fintech innovation and applications. Both Turkey and Brazil aim to create a healthy and sustainable fintech ecosystem with financial regulators working effectively and complying with international standards.

Digital banking and fintech sectors in Turkey and Brazil are developing and growing rapidly on similar grounds. Having both countries have a regulatory framework that supports fintech innovation will support the future growth and expansion of these sectors.

Key Words: Digital Banking, Fintech, Innovation, Turkey-Brazil Comparison.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR i
ÖZET ii
ABSTRACT iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLOLAR LİSTESİ viii
ŞEKİLLER LİSTESİ ix
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ x
GİRİŞ 1
BÖLÜM I. DİJİTAL BANKACILIK, FINTECHLER VE ORTAYA ÇIKAN AVANTAJLAR 2
1.1. Bankacılık Kavramı 2
1.2. Dijital Bankacılık 2
1.3. Fintech Kavramı 3
1.4. Mobil Uygulamalar ve İnternet Bankacılığı 4
1.5. Dijital Bankacılık ve Fintech İşbirliğinin Sağladığı Avantajlar 4
1.5.1. Erişilebilirlik 5
1.5.2. Kullanıcı dostu arayüzler 6
1.5.3. Hız ve kolaylık 7
1.5.4. Güvenlik 8
1.5.5. Kişiselleştirilmiş hizmetler 9
1.5.6. Maliyet etkinliği 10
1.5.7. Ödeme hizmetleri 12
1.5.8. Kredi ve borç yönetimi 13
1.5.9. Yatırım ve portföy yönetimi 14
1.5.10. Sigorta ve risk yönetimi 15
1.5.11. Finansal danışmanlık ve eğitim 17
1.5.12. Blockchain ve kripto paralar 18
1.5.13. Rekabet ve inovasyon 19
1.5.13.1. Rekabetin getireceği avantajlar 20
1.5.13.2. İnovasyonun sağlayacağı avantajlar 22
1.5.14. Hızlı büyüme avantajı 23

BÖLÜM II. TÜRKİYE VE BREZİLYA'DA FINTECHLER 25
2.1. Türkiye ve Brezilya'da Yasal Düzenlemeler 25
2.2. Türkiye'de Fintech Sektörü 32
2.2.1. Dijital bankacılık 32
2.2.2. Mobil ödemeler 33
2.2.3. Yatırım uygulamaları 35
2.2.4. Kredi değerlendirme ve borç yönetimi 36
2.2.5. Sigorta teknolojileri 37
2.2.6. Blockchain ve kripto paralar 38
2.3. Brezilya'da Fintech Sektörü 40
2.3.1. Dijital bankacılık 41
2.3.2. Mobil ödemeler 42
2.3.3. Yatırım uygulamaları 43
2.3.4. Yatırım ve portföy yönetimi 44
2.4. Türkiye ve Birezilya'dan Fintech Girişim Örnekleri 46
BÖLÜM III. TÜRKİYE VE BREZİLYA FINTECH SEKTÖRLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI 47
3.1. Yasal ve Düzenleyici Çerçeve 47
3.1.1. Türkiye 48
3.1.1.1. TC Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenlemeleri ve Kurumu 52
3.1.1.2. Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu 54
3.1.1.3. Kamu Gözetimi Kurumu 54
3.1.1.4. Kişisel Veri Korunması Kanunu ve Fintechler 55
3.1.2. Brezilya 56
3.1.2.1. Brezilya Merkez Bankası 61
3.1.2.2. Brezilya Bankacılık Federasyonu 61
3.1.2.3. Ödeme ve dijital para hizmetleri düzenlemeleri 62
3.1.2.4. Yatırımcı koruma ve tüketici hakları 63
3.1.2.5. Bilinen müşteri ve kara para aklamayı önleme kuralları 64
3.2. Fintech Girişimlerinin Yapısı ve Yaygınlığı 65
3.2.1. Türkiye'de fintechlerin durumu 65
3.2.1.1. Mobil ödemeler 65
3.2.1.2. Dijital bankacılık 66
3.2.1.3. Finansal hizmetler 66

3.2.2. Brezilya'da fintechlerin durumu 67
3.2.2.1. Ödeme işlemleri 67
3.2.2.2. Kredi ve finansman 68
3.2.2.3. Sigorta ve yatırım 69
3.3. Kullanıcı Alışkanlıkları ve Pazar Dinamikleri 69
3.3.1. Türkiye 70
3.3.1.1. Mobil odaklı kullanım 70
3.3.1.2. Genç ve dijital yetenekler 70
3.3.1.3. Ödeme kolaylıkları 71
3.3.2. Brezilya 72
3.3.2.1. Dijital dönüşüm 72
3.3.2.2. Finansal erişim sorunları 73
3.3.2.3. Rekabetçi piyasa 73
3.3.3. Tüketici davranışları açısından Türkiye Brezilya karşılaştırması 74
3.4. Girişimler Arası Rekabet 75
3.4.1. Türkiye 76
3.4.1.1. Mobil odaklı deneyim 76
3.4.1.2. Hızlı ve kolay kullanım 76
3.4.1.3. Güvenlik ve veri gizliliği 77
3.4.2. Brezilya 78
3.4.2.1. Çokkanallı deneyim 78
3.4.2.2. Kişiselleştirilmiş hizmetler 78
3.4.2.3. Yenilikçi çözümler 79
3.5. Fintech'lerin Türkiye ve Brezilya'da Yatırım ve Finansman Olanakları 80
BÖLÜM IV. TÜRKİYE VE BREZİLYA ÖRNEKLEMİNDE FİNTEKLERİN İNCELENMESİ 82
4.1. Fikri Mülkiyet Kullanım Bedelleri, Ödemeler 82
4.1.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 82
4.1.2. Verinin kullanım alanları 83
4.1.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 84
4.2. Yüksek Teknoloji İhracatının Toplam İmalat İhracatındaki Payı 85
4.2.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 86
4.2.2. Verinin kullanım alanları 86
4.2.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 86

4.3. Patent Başvuruları, Yerleşikler 88
4.3.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 88
4.3.2. Verinin kullanım alanları 89
4.3.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 90
4.4. Araştırma ve Geliştirme Harcamaları, GSYİH'nın Yüzdesi 92
4.4.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 92
4.4.2. Verinin kullanım alanları 93
4.4.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 93
4.5. Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı, Milyon Kişi Başına 95
4.5.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 96
4.5.2. Verinin kullanım alanları 96
4.5.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 97
4.6. Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına 98
4.6.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 98
4.6.2. Verinin kullanım alanları 98
4.6.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 99
4.7. Bilimsel ve Teknik Dergi Makaleleri 100
4.7.1. Verinin ekonomik açıdan önemi 101
4.7.2. Verinin kullanım alanları 101
4.7.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi 102
BÖLÜM V. TARTIŞMA VE ÖNERİLER 104
5.1. Türkiye ve Brezilya'da Fintech Sektörünün Geleceği 104
5.2. Politika ve Düzenleme Önerileri 105
SONUÇ 108
KAYNAKLAR 110

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 2.1. Türkiye- Brezilya Regülasyon ve Lisanslama Faaliyetleri 31
Tablo 2.2. Türkiye - Brezilya Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kuruluşları ile Dijital Bankaların Türleri ve Farklılıkları..... 40
Tablo 2.3. Türkiye- Brezilya Finansal Girişim Örnekleri 46
Tablo 3.1. Türkiye - Brezilya Bankacılık Sektörü ve Karşılaştırmaları..... 60
Tablo 3.2. Türkiye- Brezilya Tüketici Davranışları 75
Tablo 3.3. Türkiye- Brezilya Yatırım ve Finansman..... 81
Tablo 4.1. Fikri Mülkiyet Kullanım Bedelleri, Ödemeler..... 84
Tablo 4.2. Yüksek Teknoloji İhracatının Toplam İmalat İhracatındaki Payı..... 87
Tablo 4.3. Patent Başvuruları, Yerleşikler 90
Tablo 4.4. Ar-Ge Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı 93
Tablo 4.5. Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı..... 97
Tablo 4.6. Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına..... 99
Tablo 4.7. Bilimsel ve Teknik Makale Sayısı 102

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1.1. Bankacılık Sektörü ve Çeşitleri 2
Şekil 4.1. Fikri Mülkiyet Kullanım Bedelleri, Ödemeler 84
Şekil 4.2. Yüksek Teknoloji İhracatının Toplam İmalat İhracatındaki Payı 87
Şekil 4.3. Patent Başvuruları, Yerleşikler 90
Şekil 4.4. Ar-Ge Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı 94
Şekil 4.5. Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı 97
Şekil 4.6. Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına 100
Şekil 4.7. Bilimsel ve Teknik Makale Sayısı 103

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

AML	Kara Para Aklamayı Önleme
Ar-Ge	Araştırma-Geliştirme
BCB	Brezilya Merkez Bankası
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
DeFi	Merkeziyetsiz Finans
FDI	Doğrudan Yabancı Yatırım
FEBRABAN	Brezilya Bankacılık Federasyonu
FinTech	Finansal Teknoloji
GSYİH	Gayri Safi Yurt İçi Hasıla
Insurtech	Sigorta teknolojisi
IoT	Nesnelerin İnterneti
IPO	Halka Arz
KGK	Kamu Gözetimi Kurumu
KVKK	Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
KYC	Bilinen Müşteri
NFC	Near Field Communication
NFT	Non-Fungible Tokens
P2P	Peer-to-Peer
POS	Noktadan Satış
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
UFRS	Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

GİRİŞ

Teknolojik gelişimlerin sonucu olarak dijital platform sistemlerinin ortaya çıkması, teknolojik iyileştirmelerden yüksek oranda yararlanan finansal sektöre yenilikçi bir kimlik kazandırmaktadır. Dijitalleşme kapsamında geleneksel finansal kurumların müşterilerine sunduğu ürün ve hizmetlerin, müşteri ihtiyaçlarına yeterli düzeyde cevap veremediği anlaşılmıştır. Bu yetersizliğin giderilmesi amacıyla finansal hizmetler ve teknolojinin birleşimi olan ‘’Finansal Teknoloji’’ (FinTech) olgusu ortaya çıkarak, FinTech girişimleri bankacılık alanında faaliyetlerine başlamaktadır. Özellikle geleneksel bankalara karşı rakip olan finansal teknoloji girişimleri, yapay zekâ, nesnelerin interneti, blok zinciri teknolojilerinden yararlanarak müşterilerine eşler arası borçlanma, kitlesel fonlama platformları gibi çeşitli alternatif dijital hizmet kanalları oluşturarak, finans sektörüne yenilikçi çözümler sağlamaktadır.

Bu çalışmada dijital bankacılığın en önemli partneri konumundaki finansal teknoloji (Fintech) alanında Türkiye ve Brezilya'nın sektörleri karşılaştırılmaktadır. İki ülkenin de gelişmekte olan ekonomiler olmalarına rağmen, farklı ekonomik yapıları ve finansal altyapıları bulunmaktadır. Türkiye ve Brezilya'nın Fintech alanındaki özelliklerini karşılaştırabileceği önemli başlıklar özet olarak;

- Fintech Girişimleri,
- Regülasyon ve Lisanslama,
- Yatırım ve Finansman,
- Tüketici Davranışları.

Bu çerçevede çalışmanın ilk bölümünde dijital bankacılık ve fintech kavramları ve ortaya çıkan avantajlar üzerinde durulmakta, ikinci bölümde Brezilya ve Türkiye’de mevcut durum anlatılmakta, üçüncü bölümde iki ülkenin karşılaştırılması yapılmakta, dördüncü bölümde fintech ile ilgili veriler üzerinden konuya ilişkin her iki ülke karşılaştırılmakta ve analizler sunulmakta, tartışma ve öneriler kısmında politika önerilerine yer verilmekte ve son bölümde de elde edilen bulgular değerlendirilerek geleceğe ilişkin öngörüler sunulmaktadır.

BÖLÜM I. DİJİTAL BANKACILIK, FINTECHLER VE ORTAYA ÇIKAN AVANTAJLAR

1.1. Bankacılık Kavramı

Finansal piyasalarda paranın aktarımını gerçekleştiren, yerleşik kişi ve kurumların finansal ihtiyaçlarını karşılayan temel yapıcı aktörler olan bankalardır. Genel olarak ‘’bankalar’’; finansal piyasalarda fon fazlası olan birimlerden mevduat adıyla fonları toplayan, bu fonları, finansman ihtiyacı olan birimlere kredi yoluyla aktararak ekonomiye kazandıran kurumlardır. Böylece, bankalar sahip olduğu iki temel fonksiyon olan fon toplama ve fon kullandırma işlemini belirli bir getiri (faiz) karşılığında gerçekleştirirler. Günümüzde ülkeler arası sermaye dolaşımı ve ticari işlemlere yönelik kısıtların kaldırılması sonucunda, ülke ekonomilerinde bankaların üstlenmiş olduğu aracı görevi faaliyetleri önem kazanmaktadır. Endüstri devrimi ile başlayan kitlesel üretimler sonucunda artan sermaye ve bu sermayenin tekrar ekonomiye kazandırılma ihtiyacı ile doğan ilk bankacılık faaliyetleri, günümüzde amaçlarına ve fonksiyonlarına göre farklı sınıflara ayrılmaktadır. Şekil 2.1’e bakıldığında, mevduat bankaları, yatırım bankaları, kalkınma bankaları, katılım bankaları, tarım bankaları, merkez bankaları ve diğer özel amaçlar doğrultusunda kurulmuş bankaların tümü bankacılık sistemini oluşturduğu görülmektedir (Kaymak, 2019: 3).

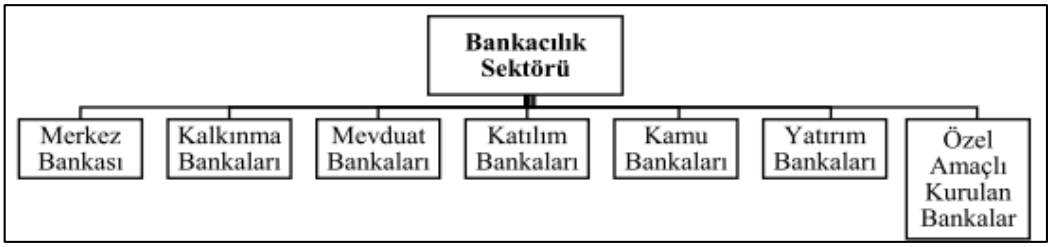

Şekil 1.1. Bankacılık Sektörü ve Çeşitleri
Kaynak: Mustafa Ufuk Arı, Mehmet Vurucu, A’dan Z’ye Bankacılık, s,33. / Aktaran: Kaymak, 2019: 3

1.2. Dijital Bankacılık

Dijital bankacılık, geleneksel bankacılık hizmetlerinin dijital teknolojilerle sunulması ve yönetilmesidir. Geleneksel bankacılık işlemleri artık fiziksel şubeler aracılığıyla değil, çevrimiçi platformlar veya mobil uygulamalar üzerinden gerçekleştirilmektedir. Dijital bankacılık, müşterilere bankacılık işlemlerini her zaman ve her yerden yapma esnekliği sunmaktadır.

Örneğin, hesap açma, para transferi, fatura ödeme, yatırım yapma gibi işlemler dijital bankacılık araçlarıyla kolaylıkla gerçekleştirilebilir. Dijital bankacılık, finansal hizmetlerin dijital teknolojilerle sunulması ve yönetilmesini ifade emektedir. Belirlenen amaçlar ve alt boyutları kendi içindeki sınıflandırmalara göre ayrıştırılarak belirlenmiştir (Mirdala, 2011: 178).

1.3. Fintech Kavramı

Dijital bankacılık ve fintech kavramları, finansal hizmetlerin sunumunda ve yönetiminde teknolojinin kullanımını ifade etmektedir. İki kavram benzer alanlarda faaliyet gösterse de, farklı odaklara sahiptirler.

Finans sektörü, teknolojik gelişimlerin etkisiyle dinamik bir dönüşüm süreci içerisindedir. Bu dönüşümün merkezinde yer alan finansal teknolojiler (fintech), geleneksel finansal hizmetlerin yenilikçi teknolojilerle birleştirilerek yeniden tasarımlanmasıdır. Fintech, özellikle finansal hizmetlerin hızlı, etkin ve düşük maliyetlerle sunulmasını sağlamak amacıyla bilgi teknolojilerini kullanır (Arner, Barberis ve Buckley, 2015).

Fintech kavramı, "Financial Technology" kelimelerinin birleşimiyle oluşmuş olup, bankacılık, sigortacılık, ödeme sistemleri, yatırım yönetimi ve kredi verme gibi finansal hizmetlerde çağdaş yenilikleri temsil etmektedir (Schueffel, 2016). Bu yenilikler, blockchain, yapay zekâ, makine öğrenmesi, nesnelerin interneti ve bulut bilişim gibi teknolojilerin finans sektörüne entegrasyonu ile gerçekleştirilmektedir (Gomber ve ark., 2017).

Fintech'in ortaya çıkması ve yayılmasında birçok faktör etkili olmuştur. Dijital dönüşümün hız kazanması, mobil cihazların yaygınlaşması ve bireylerin dijital çözüm taleplerindeki artış, fintech uygulamalarını öne çıkaran temel etmenlerdir (Philippon, 2016). Ayrıca, geleneksel finansal sistemlerin yetersizlikleri ve müşteri deneyiminin iyileştirilmesi gerekliliği, fintech iş modellerinin hızlıca benimsenmesini sağlamıştır (Madir, 2021).

Son yıllarda fintech, finans sektörü için hem bir fırsat hem de bir tehdit olarak algılanmaktadır. Yenilikçi fintech uygulamaları, finansal işlem maliyetlerini azaltırken ve hizmetlerin kapsayıcılığını artırırken, aynı zamanda geleneksel finans kurumlarının pazar paylarını kaybetme riskini de beraberinde getirmektedir (Puschmann, 2017). Ancak, fintech

sektörü, tüm bu etkilerle birlikte, finansal sistemin daha etkin, şeffaf ve müşteri odaklı hale gelmesini destekleyen bir motor olarak kabul edilmektedir.

1.4. Mobil Uygulamalar ve İnternet Bankacılığı

Dijital bankacılık altyapısının en temel bileşenleri, mobil uygulamalar ve internet bankacılığı platformlarıdır. Bu platformlar, kullanıcılara bankacılık işlemlerini kolayca gerçekleştirebilmeleri için güvenli bir arayüz sağlamaktadır. Belirlenen bu alt yapının temel özellikleri ise (Kayhan vd., 2017: 318-320);

1. Ödeme Sistemleri Entegrasyonu: Dijital bankacılık altyapısı, farklı ödeme sistemlerini entegre ederek kullanıcıların fatura ödemeleri, online alışveriş yapmaları ve diğer ödemeleri kolayca yapabilmelerini olanak tanımaktadır.
2. Güvenlik ve Kimlik Doğrulama: Güvenlik, dijital bankacılık altyapısının en kritik bileşenlerinden biridir. Altyapı, kullanıcıların hesaplarını korumak için güçlü kimlik doğrulama ve veri şifreleme yöntemleri sağlamaktadır.
3. Mobil Cüzdanlar ve Ödeme Uygulamaları Entegrasyonu: Mobil cüzdanlar ve ödeme uygulamaları, dijital bankacılık altyapısına entegre edilerek kullanıcıların mobil cihazları üzerinden ödemeleri kolayca yapmaları sağlanmaktadır.
4. Yapay Zeka ve Büyük Veri Analitiği: Dijital bankacılık altyapısı, yapay zeka ve büyük veri analitiği gibi ileri teknolojileri kullanarak kullanıcıların finansal davranışlarını analiz eder ve daha kişiselleştirilmiş hizmetler sunmaktadır.

Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde dijital bankacılık altyapısı, hızla gelişen bir alan olup, fintech şirketleri ve geleneksel bankalar tarafından sürekli olarak yenilikçi çözümlerle desteklenmektedir. Bu altyapı, kullanıcıların finansal işlemlerini kolaylaştırırken, güvenlik ve veri gizliliği konularında da önemli bir rol oynar.

1.5. Dijital Bankacılık ve Fintech İşbirliğinin Sağladığı Avantajlar

Bankacılık faaliyetlerinin dijitalleşmesinin yanısıra fintech'lerle yapılan işbirlikleri çok farklı konularda finans sektörüne avantajların doğmasını sağlamıştır. Bu avantajlardan ön plana çıkanlar aşağıda başlıklandırılmaktadır.

1.5.1. Erişilebilirlik

Dijital bankacılık, müşterilere finansal hizmetlere her zaman ve her yerden erişim imkanı sunmaktadır. Fiziksel banka şubelerine gitmeden, mobil uygulamalar veya internet üzerinden bankacılık işlemlerinin yapılabilmesi, müşterilerin finansal işlemlerini kolaylaştırmaktadır. Erişilebilirlik, finansal hizmetlere olan erişimi kolaylaştırmak ve daha geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmek için önemli bir faktördür. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, fintech şirketleri erişilebilirlik konusunda çeşitli stratejiler geliştirir ve kullanıcıların finansal hizmetlere kolayca ulaşmalarını sağlarlar. Erişilebilirliğin sahip olması gereken temel özellikler (Mirdala, 2011: 180-185);

Mobil uygulamalar ve internet bankacılığı: Türkiye ve Brezilya'da fintech şirketleri, mobil uygulamalar ve internet bankacılığı platformları aracılığıyla finansal hizmetlere erişimi kolaylaştırmaktadır. Kullanıcılar, herhangi bir zamanda ve herhangi bir yerden finansal işlemlerini gerçekleştirebilirler.

Düşük giriş engelleri: Fintech şirketleri, kullanıcıların hesap açma ve finansal hizmetlere erişme süreçlerini kolaylaştırarak düşük giriş engelleri oluştururlar. Bu, finansal hizmetlere erişimi daha geniş bir kullanıcı kitlesine açar.

Çeşitli ödeme yöntemleri: Erişilebilirlik, kullanıcıların farklı ödeme yöntemleriyle finansal işlemler yapabilmelerini içerir. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kredi kartları, banka kartları, ön ödemeli kartlar ve diğer ödeme yöntemlerini destekleyerek kullanıcıların tercihlerine uygun çözümler sunarlar.

Çok dilli destek: Fintech şirketleri, kullanıcı tabanlarının çeşitliliğini dikkate alarak çok dilli destek sunarlar. Bu, farklı dilde hizmet sunarak finansal hizmetlere erişimi artırır ve kullanıcıların daha rahat hissetmelerini sağlar.

Eğitim ve kullanıcı dostu arayüzler: Erişilebilirlik, kullanıcıların finansal hizmetleri daha iyi anlamalarını ve kullanmalarını sağlamak için eğitim materyalleri ve kullanıcı dostu arayüzler sağlayarak desteklenir. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcıların finansal okuryazarlığını artırmak için çeşitli eğitim kaynakları sunarlar ve basit, anlaşılır arayüzler kullanır. Erişilebilirlik, fintech şirketlerinin hizmetlerini daha geniş bir kullanıcı

kitlesine sunmalarını ve finansal katılımı artırmalarını sağlar. Türkiye ve Brezilya'da fintech şirketleri, erişilebilirlik ilkelerini benimseyerek kullanıcıların finansal hizmetlere daha kolay ve etkili bir şekilde erişmelerini sağlama hizmeti sunmaktadırlar.

1.5.2. Kullanıcı dostu arayüzler

Dijital bankacılık platformları, kullanıcı dostu arayüzlerle tasarlanmıştır. Basit, anlaşılır ve etkileşimli arayüzler, müşterilerin bankacılık işlemlerini hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar. Kullanıcı dostu arayüzler, fintech şirketlerinin sunduğu hizmetlerin kullanıcılar tarafından kolayca anlaşılmasını ve kullanılmasını sağlayan önemli bir unsurdur. Nitekim Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, fintech şirketleri kullanıcı dostu arayüzler geliştirerek müşteri memnuniyetini artırır ve kullanıcıların finansal hizmetlere erişimini kolaylaştırırlar. Kullanıcı dostu arayüzlerin sahip olmasu gereken temek özellik ve fonksiyonlar ise (Mirdala, 2011: 190-193);

Basitlik ve kolaylık: Kullanıcı dostu arayüzler, basitlik ve kolaylık prensiplerine dayanır. Kullanıcılar, finansal işlemleri hızlı ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştirebilmeli ve karmaşık işlemlerden kaçınılmalıdırlar.

Görsel temsiller: Görsel temsiller, kullanıcıların finansal verileri daha iyi anlamalarını sağlar. Şekiller, tablolar ve diğer görsel öğeler, kullanıcıların hesaplarını daha iyi takip etmelerine ve finansal durumlarını daha iyi anlamalarına teknik destek sağlayarak katkıda bulunurlar.

Kişiselleştirme: Kullanıcı dostu arayüzler, kişiselleştirme seçenekleri sunar. Kullanıcılar, tercihlerine ve ihtiyaçlarına göre arayüzü özelleştirebilir ve finansal hizmetleri kendi gereksinimlerine uygun hale getirmektedirler.

Mobil uyumluluk: Kullanıcı dostu arayüzler, mobil cihazlarda kullanılmaya uygun olmalıdır. Mobil uygulamalar ve mobil web siteleri, kullanıcıların finansal işlemlerini her zaman ve her yerde kolayca yapmalarını sağlar.

Kolay navigasyon: Arayüz, kullanıcıların finansal işlemleri kolayca bulmalarını ve erişmelerini sağlamalıdır. Menüler, düğmeler ve diğer navigasyon öğeleri, kullanıcıların

istedikleri işlemi hızlı bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcı dostu arayüzlerin önemini anlayaral ve hizmetlerini bu doğrultuda geliştirmektedirler. Kullanıcı dostu arayüzler, müşteri memnuniyetini artırır, kullanıcıların finansal hizmetlere erişimini kolaylaştırır ve şirketlerin rekabet gücünü artırır. Bu nedenle, fintech şirketleri kullanıcı dostu arayüzlerin tasarımına ve geliştirilmesine büyük önem verirler.

1.5.3. Hız ve kolaylık

Dijital bankacılık, finansal işlemlerin hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Para transferleri, fatura ödemeleri, hesap hareketleri gibi işlemler birkaç tıklama ile anında yapılabilir. Bu da müşterilere zamandan tasarruf sağlamış olacaktır. Hız ve kolaylık, fintech şirketlerinin müşteri memnuniyetini artırmak ve kullanıcıların finansal hizmetlere erişimini kolaylaştırmak için odaklandığı önemli unsurlardır. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, kullanıcılar finansal işlemlerini hızlı ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştirebilmek için daha fazla talep ediyor. Hız ve kolaylık fonksiyonun sahip olması gereken temel özellikler (Özşahin ve Uysal, 2017: 152-155);

Hızlı işlem süreçleri: Kullanıcılar, finansal işlemlerini hızlı bir şekilde gerçekleştirebilmek için hızlı işlem süreçleri beklerler. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcıların işlemlerini mümkün olan en kısa sürede tamamlamalarını sağlayacak hızlı işlem süreçleri sunarlar.

Anında onay ve geri bildirimler: Kullanıcılar, finansal işlemlerini gerçekleştirdikten sonra anında onay ve geri bildirim almayı beklerler. Fintech şirketleri, kullanıcıların işlemlerinin durumu hakkında anlık bilgilendirme sağlayarak kullanıcıların güvenini kazanır ve memnuniyetlerini artırır.

Basit ve kullanıcı dostu arayüzler: Hız ve kolaylık, basit ve kullanıcı dostu arayüzlerle sağlanır. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcıların finansal işlemlerini kolayca bulmalarını ve gerçekleştirmelerini sağlamak için basit ve anlaşılır arayüzler sunarlar.

Tek tıklamayla işlemler: Kullanıcılar, finansal işlemlerini tek tıklamayla gerçekleştirebilmeyi tercih ederler. Özellikle mobil uygulamalar üzerinden yapılan işlemlerde, tek tıklamayla ödeme yapma veya para transferi gibi kolaylık sağlayan özellikler kullanıcıların beklentilerini karşılar.

Mobil uyumluluk: Hız ve kolaylık, mobil uyumlu hizmetlerle desteklenir. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, mobil uygulamalar ve mobil web siteleri aracılığıyla kullanıcıların finansal işlemlerini her zaman ve her yerde kolayca yapmalarını sağlarlar. Hız ve kolaylık, fintech şirketlerinin rekabet gücünü artırır, müşteri memnuniyetini artırır ve kullanıcı sadakatini sağlar. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, hızlı ve kolay kullanılabilen hizmetler sunarak kullanıcıların finansal ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılarlar.

1.5.4. Güvenlik

Dijital bankacılık platformları, müşteri bilgilerinin güvenliğini sağlamak için çeşitli güvenlik önlemleri alır. Şifreleme teknolojileri, parmak izi veya yüz tanıma gibi biyometrik güvenlik özellikleri, müşterilerin bilgilerinin güvende olmasını sağlar. Güvenlik, fintech şirketleri için kritik öneme sahip bir unsurdur çünkü kullanıcıların finansal verilerinin ve işlemlerinin güvenliğini sağlamak, müşteri güvenini kazanmak ve işletmenin itibarını korumak için hayati öneme sahiptir. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, fintech şirketleri güvenlik önlemleri alarak kullanıcıların güvenliğini sağlamaya odaklanırlar. Dijital bankacılık platformlarında bankaların sahip olması gereken güvenlik segmentinin temel özellikleri (Özşahin ve Uysal, 2017: 159-162);

Veri şifreleme: Kullanıcıların finansal verilerini korumak için fintech şirketleri güçlü veri şifreleme yöntemleri kullanır. Hassas bilgiler, güvenli bir şekilde şifrelenir ve depolanır, böylece yetkisiz erişime karşı korunur.

Kimlik doğrulama: Fintech şirketleri, kullanıcıların kimliklerini doğrulamak için çeşitli yöntemler kullanır. Çift faktörlü kimlik doğrulama gibi ek güvenlik adımları, kullanıcıların hesaplarının güvenliğini artırır.

Güvenlik sertifikaları ve standartları: Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, güvenlik sertifikalarına sahip olmayı ve endüstri standartlarına uymayı hedefler. Güvenlik sertifikaları ve standartları, şirketlerin güvenlik önlemlerinin kalitesini ve etkinliğini belgeleyerek kullanıcıların güvenini artırır.

İzleme ve tehdit tespiti: Fintech şirketleri, sistemlerini sürekli olarak izler ve potansiyel güvenlik tehditlerini tespit etmek için gelişmiş tehdit tespit sistemleri kullanır. Bu, güvenlik açıklarını hızlı bir şekilde tespit ederek müdahale etmeyi ve riskleri azaltmayı sağlar.

Kullanıcı eğitimi: Fintech şirketleri, kullanıcıları güvenlik konusunda eğitmek ve bilinçlendirmek için çaba sarf ederler. Kullanıcılar, güçlü şifreler oluşturma, phishing saldırılarını tanıma ve diğer güvenlik önlemleri konusunda eğitilirler. Güvenlik, Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlardaki fintech şirketleri için temel bir önceliktir. Kullanıcıların güvenliğini sağlamak, müşteri güvenini kazanmak ve işletmenin itibarını korumak için etkili güvenlik önlemleri almak, şirketlerin başarısı için kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, güvenlik konusuna sürekli olarak yatırım yapmak ve güvenlik standartlarına uymak, fintech şirketlerinin öncelikli hedeflerindendir.

1.5.5. Kişiselleştirilmiş hizmetler

Dijital bankacılık, müşterilere kişiselleştirilmiş hizmetler sunar. Müşteri tercihlerine ve alışkanlıklarına göre önerilerde bulunma, bütçe yönetimi veya yatırım tavsiyeleri gibi kişiselleştirilmiş hizmetler müşteri memnuniyetini artırmaktadır. Kişiselleştirilmiş hizmetler, fintech şirketlerinin kullanıcı deneyimini geliştirmek ve müşteri memnuniyetini artırmak için kullandığı önemli bir stratejidir. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, fintech şirketleri kullanıcıların ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş çözümler sunarak kullanıcı deneyimini zenginleştirirler. Kişiselleştirilmiş hizmetlerinin sahip olması gereken temel özellikler (Doğan, 2019);

Kullanıcı tercihlerine göre öneriler: Fintech şirketleri, kullanıcıların geçmiş finansal işlemleri ve tercihleri hakkında veri analizi yaparak öneriler sunarlar. Kullanıcılar, ihtiyaçlarına en uygun finansal ürünleri ve hizmetleri keşfetmek için kişiselleştirilmiş öneriler alırlar.

Kişisel finansal yönetim araçları: Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcıların kişisel finansal durumlarını daha iyi yönetmelerine yardımcı olmak için çeşitli araçlar sunarlar. Bütçe planlama, harcama analizi ve tasarruf önerileri gibi kişisel finansal yönetim araçları, kullanıcıların finansal hedeflerine ulaşmalarına destek olur.

Özelleştirilmiş bildirimler ve uyarılar: Fintech şirketleri, kullanıcıların finansal işlemleriyle ilgili özelleştirilmiş bildirimler ve uyarılar göndererek kullanıcıları bilgilendirirler. Örneğin, hesap bakiyesi düşük olduğunda veya bir fatura ödeme tarihi yaklaştığında kullanıcılara hatırlatmalar gönderilir.

Segmentasyon ve hedefleme: Fintech şirketleri, kullanıcıları belirli demografik özelliklere, davranışlara veya ihtiyaçlara göre segmentlere ayırarak hedefli pazarlama ve hizmet sunumu yaparlar.

Gerçek zamanlı işlem izleme ve analizi: Fintech şirketleri, kullanıcıların finansal işlemlerini gerçek zamanlı olarak izler ve analiz ederler. Bu veriler, kullanıcıların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek için kullanılır ve kişiselleştirilmiş hizmetlerin sürekli olarak iyileştirilmesini sağlar. Kişiselleştirilmiş hizmetler, fintech şirketlerinin kullanıcı deneyimini geliştirmesine ve müşteri memnuniyetini artırmasına yardımcı olur. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcıların bireysel ihtiyaçlarına uygun çözümler sunarak rekabet avantajı elde ederler ve müşteri memnuniyeti ile beraber sisteme olan sadakati de artırmış olurlar.

1.5.6. Maliyet etkinliği

Dijital bankacılık, finansal hizmetlerin sunumunda ve yönetiminde maliyetleri düşürür. Fiziksel banka şubelerinin işletilmesine gerek olmaması ve otomasyonun artması, bankaların işletme maliyetlerini azaltır ve bu da müşterilere daha uygun fiyatlar sunulmasını sağlar. Maliyet etkinliği, fintech şirketlerinin finansal hizmetleri sunarken verimliliklerini artırarak maliyetleri düşürme ve daha rekabetçi fiyatlar sunma yetenekleri anlamına gelir. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, fintech şirketleri maliyet etkinliği sağlayarak müşterilere daha uygun fiyatlarla hizmet sunmayı ve rekabet avantajı elde etmeyi hedeflerler. Maliyet etkinliğinin sahip olması gereken temel özellikler (Doğan, 2019);

Dijital altyapı ve otomasyon: Fintech şirketleri, dijital altyapı ve otomasyon teknolojilerini kullanarak iş süreçlerini otomatikleştirirler. Bu, işlemlerin daha hızlı ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlar ve personel maliyetlerini düşürür.

Bulut bilişim ve paylaşımlı kaynaklar: Bulut bilişim teknolojileri ve paylaşımlı kaynaklar, fintech şirketlerine maliyet etkinliği sağlar. Bulut tabanlı altyapılar, donanım ve bakım maliyetlerini azaltırken, paylaşımlı kaynaklar veri merkezi ve yazılım maliyetlerini düşürür.

Düşük işletme maliyetleri: Fintech şirketleri, geleneksel bankalara kıyasla genellikle daha düşük işletme maliyetlerine sahiptirler. Fiziksel şubelerin olmaması ve daha az personel gereksinimi, işletme maliyetlerini azaltır ve bu da müşterilere daha uygun fiyatlarla hizmet sunulmasını sağlar.

Skalabilite ve büyüme potansiyeli: Fintech şirketleri, dijital platformlar aracılığıyla hızlı bir şekilde büyüyebilir ve kullanıcı sayısını artırabilirler. Bu, genişleyen kullanıcı tabanıyla birlikte maliyetlerin daha da düşmesini sağlar ve daha fazla müşteriye daha düşük maliyetlerle hizmet sunulabilirler.

Stratejik ortaklıklar ve entegrasyonlar: Fintech şirketleri, stratejik ortaklıklar ve entegrasyonlar yoluyla işbirliği yaparak maliyetleri düşürebilirler. Örneğin, finansal veri sağlayıcılarıyla yapılan entegrasyonlar, veri maliyetlerini azaltabilir ve daha verimli analiz ve karar verme süreçlerini destekleyebilmektedirler. Maliyet etkinliği, fintech şirketlerinin rekabet avantajı elde etmelerine ve sürdürülebilir büyüme sağlamalarına yardımcı olur. Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, maliyet etkinliğini sağlayarak daha rekabetçi fiyatlarla hizmet sunarlar ve müşteri tabanlarını genişleterek büyümeyi hedeflerler.

Dijital bankacılığın amaçlarından biri, finansal hizmetlerin müşterilere daha erişilebilir, hızlı, güvenli ve maliyet etkin bir şekilde sunulmasını sağlamaktır. Bu sayede müşteri memnuniyeti artar, bankaların rekabet gücü artar ve finansal katılımın yaygınlaşması teşvik edilir. Fintech, finansal hizmetlerin sunumunda ve yönetiminde kullanılan yenilikçi teknolojilere dayanan şirketlerin veya girişimlerin genel adıdır. Fintech şirketleri, ödeme işlemleri, kredi değerlendirme, yatırım, sigorta, borç ve kredi yönetimi gibi alanlarda faaliyet gösterirler.

Bu şirketler genellikle geleneksel bankalardan daha esnek, hızlı ve uygun maliyetli hizmetler sunmayı hedeflerler. Fintech şirketleri genellikle mobil uygulamalar veya çevrimiçi platformlar aracılığıyla hizmetlerini sunarlar ve genellikle yenilikçi teknolojileri, yapay zekayı ve büyük veri analizini kullanırlar. Fintech, finansal teknolojilerin kullanımıyla finansal hizmetlerin daha verimli, erişilebilir ve yenilikçi bir şekilde sunulmasını sağlayan bir alanı ifade eder. Yapılan tanımlamalar ve araştırmalara göre Fintech'in sahip olması gereken temel fonksiyonlar Abu-Bader ve Abu Qarn, 2006: 6-8);

1.5.7. Ödeme hizmetleri

Fintech şirketleri, ödeme işlemlerini kolaylaştırmak için çeşitli teknolojiler kullanırlar. Mobil cüzdanlar, dijital para birimleri, QR kod ödemeleri ve dijital cüzdanlar gibi yenilikçi ödeme yöntemleri, müşterilere güvenli ve hızlı ödeme seçenekleri sunmaktadır. Ödeme hizmetleri, fintech sektörünün en önemli alanlarından biridir ve hem Türkiye hem de Brezilya gibi büyük pazarlarda yoğun ilgi görmektedir. Fintech şirketleri, yenilikçi ödeme çözümleri sunarak tüketicilere ve işletmelere daha hızlı, güvenli ve kullanıcı dostu ödeme deneyimleri sağlarlar. Ödeme hizmetlerinin sahip olması gereken temek özellikler de sırasıyla ana ve alt fonksiyonları ile birlikte açıklanmıştır:

Dijital cüzdanlar ve mobil ödemeler: Fintech şirketleri, dijital cüzdanlar ve mobil ödeme uygulamaları aracılığıyla kullanıcıların nakit kullanmadan günlük alışverişlerini kolayca yapmalarını sağlarlar. Bu uygulamalar, kullanıcıların kart bilgilerini güvenli bir şekilde saklayarak hızlı ve güvenli ödemeler yapmalarına olanak tanır.

E-Ticaret ve online ödeme çözümleri: E-ticaret platformları için ödeme işlemleri, fintech şirketlerinin sunduğu online ödeme çözümleri aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu çözümler, işletmelerin çeşitli ödeme yöntemlerini kabul etmelerini sağlar ve müşterilerin online alışverişlerini kolaylaştırır.

Fatura ödemeleri ve düzenli ödemeler: Fintech şirketleri, kullanıcıların faturalarını ve düzenli ödemelerini yönetmelerine yardımcı olur. Otomatik ödeme sistemleri ve fatura hatırlatma hizmetleri, kullanıcıların zamanında ödemelerini sağlayarak gecikme cezalarından kaçınmalarına yardımcı olur.

Uluslararası para transferleri: Fintech şirketleri, kullanıcıların uluslararası para transferlerini daha hızlı, daha ucuz ve daha güvenli bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlarlar. Blockchain teknolojisi gibi yenilikçi çözümler, uluslararası para transferlerinin maliyetini düşürür ve işlem süreçlerini hızlandırır.

Çapraz sınır ödemeleri ve çok para birimli hesaplar: Brezilya gibi uluslararası ticaretin yoğun olduğu pazarlarda, fintech şirketleri çapraz sınır ödemeleri ve çok para birimli hesaplar gibi özellikler sunarak işletmelerin uluslararası işlemlerini kolaylaştırır ve maliyetleri düşürür. Ödeme hizmetleri, fintech şirketlerinin müşteri tabanlarını genişletmelerine ve rekabet avantajı elde etmelerine yardımcı olur. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, fintech şirketleri kullanıcıların finansal ihtiyaçlarını karşılamak için çeşitli ödeme çözümleri sunarlar ve bu da finansal katılımın artmasına katkıda bulunur.

1.5.8. Kredi ve borç yönetimi

Fintech firmaları, kredi değerlendirmesi ve borç yönetimi alanlarında hizmetler sunarlar. Yapay zeka ve büyük veri analizi gibi teknolojiler kullanılarak müşterilerin kredi geçmişi değerlendirilir ve kişiselleştirilmiş kredi teklifleri sunulur. Kredi ve borç yönetimi, finansal sağlık ve refah için önemli bir unsurdur ve fintech şirketleri bu alanda çeşitli hizmetler sunarak kullanıcılara destek olurlar. Hem Türkiye hem de Brezilya gibi pazarlarda, fintech şirketleri kredi ve borç yönetiminde kullanıcılarına yardımcı olmak için çeşitli araçlar ve hizmetler sunarlar.

Bu doğrultuda sundukları amaç ve hizmetlerin temel alt özellikleri (Şengül, 2020: 265-266);

Kredi skoru takibi: Fintech şirketleri, kullanıcıların kredi skorlarını takip etmelerine yardımcı olur. Kredi skoru, kullanıcıların kredi geçmişini ve finansal durumunu yansıtan önemli bir ölçüttür. Kullanıcılar, kredi skorlarını düzenli olarak izleyerek finansal durumlarını anlamalarına ve iyileştirmeler yapmalarına yardımcı olmaktadırlar.

Borç yönetim araçları: Fintech şirketleri, kullanıcıların borçlarını daha etkin bir şekilde yönetmelerine yardımcı olmak için çeşitli araçlar sunarlar. Borç hesaplayıcıları, borç

birleştirme hizmetleri ve borç ödeme planlayıcıları gibi araçlar, kullanıcıların borçlarını kontrol altına almalarına ve ödemelerini planlamalarına yardımcı olurlar.

Kredi kartı yönetimi: Kredi kartları, kullanıcıların finansal yaşamlarında önemli bir rol oynar ve doğru yönetilmediğinde borç sorunlarına neden olabilir. Fintech şirketleri, kullanıcıların kredi kartı harcamalarını izlemelerine, bütçelerini belirlemelerine ve borçlarını azaltmalarına yardımcı olacak çeşitli araçlar sunarlar.

Kredi ve borç danışmanlığı: Fintech şirketleri, kullanıcılara kişisel kredi ve borç danışmanlığı hizmetleri sunarlar. Uzmanlar, kullanıcılara borçlarını azaltma, kredi skorlarını iyileştirme ve finansal hedeflerine ulaşma konusunda tavsiyelerde bulunarak finansal sağlıklarını iyileştirmelerine yardımcı olur.

Otomatik tasarruf ve borç ödeme: Otomatik tasarruf ve borç ödeme sistemleri, kullanıcıların borçlarını ve tasarruflarını yönetmelerine yardımcı olur. Otomatik ödeme planları, kullanıcıların borç ödemelerini zamanında gerçekleştirmelerini sağlar ve tasarruf hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olur. Kredi ve borç yönetimi, finansal sağlık ve refah için kritik öneme sahiptir. Fintech şirketleri, kullanıcıların kredi ve borçlarını daha etkin bir şekilde yönetmelerine yardımcı olmak için çeşitli araçlar ve hizmetler sunarak finansal katılımı artırır ve kullanıcıların finansal başarıya ulaşmalarına yardımcı olmaktadırlar.

1.5.9. Yatırım ve portföy yönetimi

Fintech firmaları, bireysel yatırımcılara kolaylıkla yatırım yapma imkanı sunarlar. Dijital yatırım platformları ve robo-danışmanlık hizmetleri, müşterilere uygun yatırım seçenekleri sunar ve portföylerinin yönetimini kolaylaştırır.

Yatırım ve portföy yönetimi, fintech şirketlerinin sunduğu önemli hizmetlerden biridir ve Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda giderek daha fazla popülerlik kazanmaktadır. Fintech şirketleri, kullanıcıların daha etkin bir şekilde yatırım yapmalarına ve portföylerini yönetmelerine yardımcı olmak için çeşitli dijital platformlar ve araçlar sunarlar. yatırım ve portföy yönetimiyle ilgili sistem içinde bulunması gereken temel özellik ve fonksiyonlar(Şengül, 2020: 269-272);

Dijital yatırım platformları: Fintech şirketleri, kullanıcıların dijital yatırım platformları aracılığıyla kolayca yatırım yapmalarını sağlarlar. Bu platformlar, kullanıcıların hisse senetleri, tahviller, fonlar ve diğer yatırım araçlarına erişimini kolaylaştırır ve yatırım yapma sürecini basitleştirir.

Robo-danışmanlık: Robo-danışmanlık hizmetleri, kullanıcıların yatırım stratejilerini otomatik olarak oluşturmalarına ve portföylerini yönetmelerine yardımcı olur. Algoritmalar, kullanıcıların risk toleransı, hedefleri ve tercihleri dikkate alınarak kişiselleştirilmiş yatırım önerileri sunar.

Düşük maliyetli yatırım hizmetleri: Fintech şirketleri, geleneksel finansal kurumlara kıyasla genellikle daha düşük maliyetli yatırım hizmetleri sunarlar. Düşük komisyonlar, minimum yatırım tutarları ve düşük yönetim ücretleri, kullanıcıların daha fazla getiri elde etmelerini sağlar.

Eğitim ve analiz araçları: Fintech şirketleri, kullanıcıların finansal okur-yazarlıklarını artırmak ve daha bilinçli yatırım kararları almalarına yardımcı olmak için çeşitli eğitim ve analiz araçları sunarlar. Kullanıcılar, piyasa analizleri, haberler ve eğitim materyalleri aracılığıyla bilgi edinirler.

Sosyal yatırım platformları: Bazı fintech şirketleri, kullanıcıların diğer yatırımcılarla etkileşimde bulunabilecekleri ve fikir alışverişi yapabilecekleri sosyal yatırım platformları sunarlar. Bu platformlar, kullanıcıların daha iyi yatırım kararları almalarına ve bilgi paylaşımı yapmalarına olanak tanır. Yatırım ve portföy yönetimi, finansal büyüme ve refah için önemli bir unsurdur. Fintech şirketleri, kullanıcıların daha etkin bir şekilde yatırım yapmalarına ve portföylerini yönetmelerine yardımcı olarak finansal katılımı artırır ve kullanıcıların finansal hedeflerine ulaşmalarını desteklerler.

1.5.10. Sigorta ve risk yönetimi

Fintech şirketleri, sigorta sektöründe de yenilikçi çözümler sunarlar. Sigorta tekliflerinin karşılaştırılması, poliçe satın alma sürecinin dijitalleştirilmesi ve hasar değerlendirme süreçlerinin otomasyonu gibi hizmetler sunulur.

Sigorta ve risk yönetimi, fintech sektöründe önemli bir alan olup Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda da giderek daha fazla dikkat çekmektedir. Fintech şirketleri, sigorta sektöründe geleneksel yöntemlere alternatif dijital çözümler sunarak kullanıcıların sigorta ihtiyaçlarını karşılamalarına ve risklerini yönetmelerine yardımcı olurlar. Sigorta ve risk yönetimi içinde olması gereken temel fonksiyon ve amaçlar (Yiğitbaş, 2017: 507-509);

Dijital sigorta platformları: Fintech şirketleri, kullanıcıların sigorta ürünlerine çevrimiçi olarak erişebilecekleri ve satın alabilecekleri dijital sigorta platformları sunarlar. Bu platformlar, kullanıcıların sigorta poliçelerini kolayca yönetmelerine ve talep etmelerine olanak tanır.

Kullanıcıya özel sigorta çözümleri: Fintech şirketleri, kullanıcıların ihtiyaçlarına ve profil bilgilerine göre özelleştirilmiş sigorta çözümleri sunarlar. Kullanıcılar, araç sigortası, seyahat sigortası, sağlık sigortası ve ev sigortası gibi çeşitli sigorta türleri arasından seçim yapabilirler.

Yeni nesil sigorta ürünleri: Fintech şirketleri, geleneksel sigorta ürünlerine alternatif olarak yeni nesil sigorta ürünleri sunarlar. Örneğin, seyahat sigortası için havaalanında geçici sigorta, esnek sigorta poliçeleri ve pay-per-use (kullanıma göre ödeme) sigorta gibi yenilikçi çözümler sunulmaktadır.

Teknoloji destekli risk değerlendirmesi: Fintech şirketleri, teknoloji destekli risk değerlendirmesi araçları kullanarak kullanıcıların risk profilini belirlerler. Bu, daha doğru fiyatlandırma ve daha uygun sigorta teklifleri sunulmasını sağlar.

Hasar yönetimi ve müşteri hizmetleri: Fintech şirketleri, hasar yönetimi süreçlerini dijitalleştirerek kullanıcıların hasar dosyalarını kolayca oluşturmalarına ve takip etmelerine olanak tanır. Ayrıca, kullanıcı dostu müşteri hizmetleri aracılığıyla müşteri memnuniyetini artırırlar. Sigorta ve risk yönetimi, finansal güvenlik ve istikrar için önemlidir. Fintech şirketleri, kullanıcıların sigorta ihtiyaçlarını daha iyi anlamalarını ve karşılamalarını sağlayarak finansal katılımı artırırlar. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, fintech şirketleri bu alanda yenilikçi çözümler sunarak kullanıcıların güvenini kazanır ve işbirliklerini artırır.

1.5.11. Finansal danışmanlık ve eğitim

Fintech firmaları, finansal okuryazarlığı artırmak ve bireylerin mali kararlarını daha bilinçli bir şekilde almasını sağlamak için çeşitli danışmanlık ve eğitim hizmetleri sunarlar.

Mobil uygulamalar veya çevrimiçi platformlar aracılığıyla finansal danışmanlık ve eğitim materyallerine erişim sağlanır. Finansal danışmanlık ve eğitim, bireylerin ve işletmelerin finansal bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik önemli bir hizmettir. Fintech şirketleri, dijital platformlar ve araçlar aracılığıyla kullanıcılara finansal danışmanlık sağlarlar ve finansal okur-yazarlığı artırmak için çeşitli eğitim kaynakları sunarlar. Finansal danışmanlık ve eğitimin sahip olması gereken temel fonksiyonlar(Yiğitbaş, 2017: 511-513);

Dijital finansal danışmanlık platformları: Fintech şirketleri, kullanıcıların finansal durumlarını değerlendirmelerine ve kişisel finansal hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak dijital finansal danışmanlık platformları sunarlar. Bu platformlar, kullanıcıların gelir ve giderlerini izlemelerine, bütçe oluşturmalarına ve tasarruf planları yapmalarına yardımcı olur.

Yatırım danışmanlığı ve portföy yönetimi: Fintech şirketleri, kullanıcıların yatırım kararlarını desteklemek için dijital yatırım danışmanlığı ve portföy yönetimi hizmetleri sunarlar. Algoritmalar ve yapay zeka teknolojileri, kullanıcıların risk profillerini analiz ederek kişiselleştirilmiş yatırım önerileri sunar.

Finansal eğitim ve bilgi kaynakları: Fintech şirketleri, kullanıcıların finansal okur-yazarlıklarını artırmak için çeşitli eğitim ve bilgi kaynakları sunarlar. Bu kaynaklar arasında makaleler, bloglar, videolar, webinarlar ve interaktif eğitim materyalleri yer alır.

Borç yönetimi ve kredi danışmanlığı: Fintech şirketleri, kullanıcıların borçlarını etkin bir şekilde yönetmelerine ve kredi puanlarını iyileştirmelerine yardımcı olmak için dijital borç yönetimi ve kredi danışmanlığı hizmetleri sunarlar. Kullanıcılara borç birleştirme seçenekleri, kredi iyileştirme stratejileri ve borç ödeme planları sunulur.

Kişisel ve işletme finansmanı Danışmanlığı: Fintech şirketleri, kullanıcıların kişisel ve işletme finansmanı konusunda doğru kararlar almalarına yardımcı olmak için çeşitli dijital

danışmanlık hizmetleri sunarlar. Kredi başvuru süreci, kredi seçenekleri ve uygun finansman stratejileri konularında destek sağlanır. Finansal danışmanlık ve eğitim, kullanıcıların finansal güvenliklerini artırmalarına ve finansal hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olur. Fintech şirketleri, dijital platformlar aracılığıyla kullanıcılara erişilebilir ve kişiselleştirilmiş finansal danışmanlık ve eğitim hizmetleri sunarak finansal katılımı artırırlar. Bu da bireylerin ve işletmelerin finansal refahlarını iyileştirir ve ekonomik büyümeye katkıda bulmalarına temel oluştururlar (Agheli ve Hadigan, 2017: 364).

1.5.12. Blockchain ve kripto paralar

Fintech alanında blockchain teknolojisi ve kripto paraların kullanımı giderek artmaktadır. Bu teknolojiler, finansal işlemlerin güvenliğini artırır, aracıların rolünü azaltır ve sınır ötesi ödemeleri kolaylaştırır. Blockchain ve kripto paralar, fintech sektöründe önemli bir yer tutmaktadır ve Türkiye ile Brezilya gibi pazarlarda da giderek daha fazla ilgi görmektedir. Blockchain, merkezi olmayan bir veri tabanı teknolojisi olarak bilinir ve kripto paraların temel altyapısını oluşturur. blockchain ve kripto paraların önemli unsur sahip olması gereken teknik özellikler (Yiğitba, 2017: 510-512);

Blockchain teknolojisi: Blockchain, işlemlerin güvenli bir şekilde kaydedilmesini ve paylaşılmasını sağlayan dağıtık bir defter sistemidir. Her bir blok, bir önceki bloğun verilerini içerir ve zincir şeklinde birbirine bağlıdır. Bu teknoloji, güvenilirlik ve şeffaflık sağlar ve aracısız (merkezi olmayan) işlemleri mümkün kılar.

Kripto paralar: Kripto paralar, blockchain teknolojisi üzerine inşa edilmiş dijital para birimleridir. Bitcoin, Ethereum, Ripple ve Litecoin gibi çeşitli kripto paralar bulunmaktadır. Bu dijital varlıklar, merkezi bir otorite olmaksızın transfer edilir ve saklanır. Kripto paralar, hızlı ve düşük maliyetli sınır ötesi işlemlere olanak tanır.

DeFi (Merkeziyetsiz Finans): DeFi, geleneksel finansal aracıları ortadan kaldırmayı ve finansal hizmetlere erişimi demokratikleştirmeyi amaçlayan bir kavramdır. Bu alanda faaliyet gösteren projeler, kredi, borçlanma, likidite sağlama ve yatırım gibi hizmetleri merkezi olmayan bir şekilde sunarlar.

NFT'ler (Non-Fungible Tokens): NFT'ler, blockchain üzerinde benzersiz dijital varlıkları temsil eden tokenlardır. Sanat eserleri, müzik parçaları, oyun öğeleri ve diğer dijital içerikler NFT'ler aracılığıyla tokenize edilebilir ve ticari olarak alınıp satılabilir.

Regülasyon ve yasal çerçeve: Kripto paralar ve blockchain teknolojisi, genellikle karmaşık bir yasal ve düzenleyici ortamda faaliyet gösterir. Birçok ülke, kripto para birimleri ve blockchain tabanlı projeler için kapsamlı regülasyonlar geliştirmektedir. Bu regülasyonlar, yatırımcı koruması, dolandırıcılığın önlenmesi ve finansal istikrarın sağlanması gibi amaçları güder. Blockchain ve kripto paralar, finansal teknolojinin geleceğinde önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, bu teknolojilere olan ilgi ve benimsenme giderek artmaktadır. Fintech şirketleri, blockchain ve kripto para alanında inovatif çözümler geliştirerek kullanıcıların ihtiyaçlarına yanıt verirken, regülasyonlarla uyumlu bir şekilde faaliyet göstermeye çalışırlar (Yiğitbaş, 2017: 515-520).

1.5.13. Rekabet ve inovasyon

Fintech'in fonksiyonları, finansal hizmetlerin modernleştirilmesi, maliyetlerin azaltılması ve müşterilere daha iyi hizmet sunulması amacıyla tasarlanmıştır. Bu teknolojilerin kullanımıyla birlikte, finans sektöründe inovasyon ve rekabetin artması ve finansal katılımın yaygınlaşması hedeflenmektedir. Dijital bankacılık ve Fintech kavramları, finansal hizmetlerin modernleştirilmesi ve müşterilere daha iyi hizmet sunulması amacıyla ortaya çıkmıştır. Bu kavramlar, teknolojinin finans sektöründe getirdiği dönüşümü ve yenilikleri ifade ederken, müşterilere daha erişilebilir, uygun maliyetli ve kullanıcı dostu finansal çözümler sunmayı amaçlarlar(Smith vd., 2004: 149).

Yeni pazar segmentlerine odaklanma, fintech şirketlerinin hizmetlerini daha çeşitli müşterilere ulaştırmasını ve farklı ihtiyaçları karşılamasını sağlar. Bu strateji daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmak ve büyümek için yeni pazar fırsatlarını aramaya teşvik etmektedir. Aynı zamanda mevcut pazarlar dışında yeni pazar segmentlerine yönelme veya farklı coğrafi bölgelere genişleme olanağı da söz konusudur. Örneğin, fintech şirketleri, küçük işletmeler veya özel müşteriler gibi belirli pazar segmentlerine odaklanabilirler. Farklı coğrafi bölgelere açılma, fintech şirketlerinin uluslararası pazarlarda varlık göstermesini ve globalleşmeyi sağlar. Bu, şirketlerin büyüme potansiyelini artırır ve daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmalarını sağlar. Rekabet, fintech sektörünün genişlemesini ve yeni pazarlar

keşfetmesini teşvik eder. Yeni pazar segmentlerine odaklanma ve farklı coğrafi bölgelere açılma, sektörde büyümeyi sağlar ve fintech şirketlerinin daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmasını sağlar. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda fintech sektöründeki rekabet, şirketler arasında daha iyi hizmetler sunulmasını teşvik ederken, inovasyon da sektörün gelişimine ve büyümesine katkıda bulunur. Bu durum, tüketicilere daha geniş bir finansal teknoloji yelpazesi sunar ve finansal hizmetlere erişimi artırır.

1.5.13.1. Rekabetin getireceği avantajlar

**** Ürün ve hizmet çeşitliliği***

Rekabet, fintech şirketlerinin ürün ve hizmetlerini çeşitlendirmesine ve geliştirmesine yol açar. Bu durum, tüketicilere daha geniş bir seçenek yelpazesi sunar ve ihtiyaçlarına daha uygun çözümler bulmalarını sağlar. Rekabet, fintech şirketlerinin ürün ve hizmetlerini çeşitlendirmesine ve geliştirmesine yol açar. Bu durum, tüketicilere daha geniş bir seçenek yelpazesi sunar ve ihtiyaçlarına daha uygun çözümler bulmalarını sağlar. Fintech şirketleri, rekabet ortamında farklılaşma ve yenilik yapma ihtiyacıyla karşı karşıyadır. Bu da daha yenilikçi ürünler ve hizmetler geliştirmelerini teşvik eder. Örneğin, farklı ödeme yöntemleri, dijital cüzdanlar, yatırım uygulamaları, kredi çözümleri ve finansal yönetim araçları gibi çeşitli ürün ve hizmetler sunulabilir. Rekabet, tüketicilerin finansal ihtiyaçlarını daha iyi karşılamak için fintech şirketlerinin sürekli olarak iyileştirmeler yapmalarını sağlar. Bu da tüketicilerin daha fazla seçenek ve daha uygun fiyatlarla daha iyi hizmet almasını sağlar. Rekabetin artmasıyla birlikte fintech şirketleri, müşteri deneyimini geliştirmek için çeşitli teknolojileri kullanabilirler. Kullanıcı dostu arayüzler, hızlı işlem süreçleri ve kişiselleştirilmiş hizmetler gibi özellikler, tüketicilerin daha memnun olmalarını ve şirketlere sadık kalmalarını sağlar. Rekabet, fintech sektöründe ürün ve hizmet çeşitliliğini artırır ve tüketicilere daha iyi hizmet sunulmasını sağlar. Fintech şirketleri, rekabet ortamında sürekli olarak yenilik yapar ve geliştirirler, bu da finansal hizmetlerin kalitesinin artmasına ve tüketicilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verilmesine katkıda bulunur.

**** Fiyatlandırma ve maliyetler***

Rekabet, fintech girişimlerinin fiyatlandırma politikalarını etkiler. Daha yoğun rekabet, daha rekabetçi fiyatlar ve daha düşük maliyetler anlamına gelebilir, bu da

tüketicilere daha uygun fiyatlı finansal hizmetler sunar. Rekabet, fintech girişimlerinin fiyatlandırma politikalarını etkiler. Daha yoğun rekabet, daha rekabetçi fiyatlar ve daha düşük maliyetler anlamına gelebilir, bu da tüketicilere daha uygun fiyatlı finansal hizmetler sunar. Rekabetin artmasıyla birlikte fintech şirketleri, fiyatlandırma stratejilerini gözden geçirerek daha rekabetçi fiyatlar sunabilirler. Bu, tüketicilerin finansal ürün ve hizmetleri daha uygun fiyatlarla kullanmalarını sağlar. Daha düşük maliyetler, fintech şirketlerinin verimliliğini artırarak ve operasyonel süreçlerini optimize ederek elde edilebilir. Örneğin, dijital platformların kullanımı, işlem maliyetlerini azaltabilir ve daha düşük ücretlerin uygulanmasını sağlayabilir. Rekabet ayrıca fintech şirketlerini, müşteriye değer sunma ve fiyatlandırma stratejilerini iyileştirme konusunda teşvik eder. Bu da tüketicilere daha cazip fiyatlar ve daha iyi hizmetler sunulmasını sağlar. Rekabet, fintech sektöründe fiyatlandırma politikalarını etkiler ve tüketicilere daha uygun fiyatlı finansal hizmetler sunulmasını sağlar. Daha rekabetçi fiyatlar, tüketicilerin finansal ürünleri daha erişilebilir hale getirir ve finansal katılımı teşvik eder.

**** Yenilikçilikte artış***

Rekabet, fintech şirketlerinin yenilik yapma ve gelişmiş teknolojileri benimseme konusundaki çabalarını artırır. Girişimler, rakiplerini geçmek ve pazarda öne çıkmak için sürekli olarak yeni ve yenilikçi çözümler ararlar. Rekabet, fintech şirketlerinin yenilik yapma ve gelişmiş teknolojileri benimseme konusundaki çabalarını artırır. Girişimler, rakiplerini geçmek ve pazarda öne çıkmak için sürekli olarak yeni ve yenilikçi çözümler ararlar.

Rekabet ortamı, fintech şirketlerini daha yenilikçi olmaya teşvik eder çünkü yenilik, rekabet avantajı sağlayabilir. Yenilikçi ürünler ve hizmetler, müşteri memnuniyetini artırabilir, pazar payını genişletebilir ve şirketin değerini artırabilir. Fintech şirketleri, rekabetin yarattığı baskıyla sürekli olarak yeni fikirler geliştirir ve yeni teknolojileri benimserler. Örneğin, yapay zeka, büyük veri analitiği, blokzincir ve mobil teknolojiler gibi ileri teknolojiler, fintech sektöründe yenilikçi çözümlerin geliştirilmesini sağlar. Rekabet ayrıca işbirliklerini teşvik eder ve sektörde ortaklıkların ve birlikte çalışmaların artmasına yol açar. Bu, farklı uzmanlıklara sahip şirketlerin bir araya gelerek daha güçlü ve etkili çözümler geliştirmesini sağlar. Sonuç olarak, rekabet, fintech şirketlerinin yenilik yapma ve gelişmiş teknolojileri benimseme konusundaki çabalarını artırır. Bu da sektörde daha yenilikçi ve etkili çözümlerin ortaya çıkmasına ve tüketicilere daha iyi hizmet sunulmasına katkıda bulunur.

1.5.13.2. İnovasyonun sağlayacağı avantajlar

**** Teknolojik gelişmeler***

Rekabet, fintech sektöründe teknolojik gelişmelerin hızlanmasına yol açar. Bu, yapay zeka, blokzincir, büyük veri analitiği gibi ileri teknolojilerin fintech uygulamalarına daha yaygın bir şekilde entegre edilmesine olanak tanır. Rekabet, fintech sektöründe teknolojik gelişmelerin hızlanmasına yol açar. Bu da yapay zeka, blokzincir, büyük veri analitiği gibi ileri teknolojilerin fintech uygulamalarına daha yaygın bir şekilde entegre edilmesine olanak tanır. Rekabet ortamı, fintech şirketlerini daha etkili ve verimli olmaları için teknolojiyi kullanmaya teşvik eder. Yapay zeka ve makine öğrenimi gibi teknolojiler, müşteri deneyimini iyileştirebilir, operasyonel süreçleri optimize edebilir ve dolayısıyla maliyetleri düşürebilir. Blokzincir teknolojisi, güvenli ve şeffaf bir veri paylaşımı sağlar ve finansal işlemlerin güvenliğini artırabilir.

Büyük veri analitiği ise büyük veri kümelerinden anlamlı bilgiler çıkararak daha iyi müşteri segmentasyonu, risk değerlendirmesi ve pazarlama stratejileri oluşturulmasına olanak tanır. Rekabetin yarattığı baskı, fintech şirketlerini sürekli olarak yeni teknolojileri takip etmeye ve benimsemeye yönlendirir. Bu da sektörde daha yenilikçi ve rekabetçi çözümlerin ortaya çıkmasına yol açar. Rekabet, fintech sektöründe teknolojik gelişmelerin hızlanmasına ve ileri teknolojilerin fintech uygulamalarına daha yaygın bir şekilde entegre edilmesine olanak tanır. Bu da sektörün daha verimli, güvenli ve yenilikçi hale gelmesini sağlar.

**** Müşteri deneyimi iyileştirmesi***

Rekabet, fintech şirketlerinin müşteri deneyimini iyileştirmek için çaba göstermelerini teşvik eder. Kullanıcı dostu arayüzler, kişiselleştirilmiş hizmetler ve daha hızlı işlem süreçleri gibi faktörler, müşteri memnuniyetini artırır. Rekabet, fintech şirketlerinin müşteri deneyimini iyileştirmek için çaba göstermelerini teşvik eder. Kullanıcı dostu arayüzler, kişiselleştirilmiş hizmetler ve daha hızlı işlem süreçleri gibi faktörler, müşteri memnuniyetini artırır. Fintech şirketleri, rekabetin yarattığı baskıyla müşteri deneyimini sürekli olarak geliştirmeye odaklanır. Kullanıcı dostu arayüzler ve kolay kullanım özellikleri, müşterilerin finansal ürünleri ve hizmetleri daha kolay anlamasını ve

kullanmasını sağlar. Kişiselleştirilmiş hizmetler, müşterilerin bireysel ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verilmesini sağlar. Bu, müşterilerin finansal ürünlerin ve hizmetlerin kendilerine özel olarak uyarlanmasını sağlar ve bu da müşteri memnuniyetini artırır.

Daha hızlı işlem süreçleri, müşterilerin zamanlarını daha verimli kullanmalarını sağlar ve beklemek zorunda kalmamalarını sağlar. Bu da müşteri memnuniyetini artırır ve müşterilerin fintech şirketlerine olan bağlılığını artırır.

Rekabet, fintech şirketlerinin müşteri deneyimini iyileştirmek için çaba göstermelerini teşvik eder. Kullanıcı dostu arayüzler, kişiselleştirilmiş hizmetler ve daha hızlı işlem süreçleri gibi faktörler, müşteri memnuniyetini artırır ve şirketlerin rekabet avantajını sağlar.

**** Pazar gelişimi***

Rekabet, fintech sektörünün genişlemesini ve yeni pazarlar keşfetmesini teşvik eder. Yeni pazar segmentlerine odaklanma ve farklı coğrafi bölgelere açılma, sektörde büyümeyi sağlar. Rekabet, fintech sektörünün genişlemesini ve yeni pazarlar keşfetmesini teşvik eder. Yeni pazar segmentlerine odaklanma ve farklı coğrafi bölgelere açılma, sektörde büyümeyi sağlar.

1.5.14. Hızlı büyüme avantajı

Fintech'lerin sağladığı en önemli avantajlardan birisi de hızlı ve sağlıklı büyümenin yollarını açmasıdır. Bu çerçevede çeşitli açılardan sağladığı avantajlar büyümenin yolunu açan unsurlar olarak kabul edilmektedir.

Teknolojik ilerleme: Hızlı teknolojik gelişmeler, fintech şirketlerinin inovatif çözümler sunmalarına olanak tanır. Yenilikçi teknolojilerin benimsenmesi, iş süreçlerinin optimize edilmesi ve müşteri deneyiminin iyileştirilmesi hızlı büyümeyi destekler.

Artan dijitalleşme: Dijitalleşmenin artması, finansal hizmetlere erişimi kolaylaştırır ve finansal teknoloji şirketlerine büyüme fırsatları sunar. Kullanıcıların çevrimiçi platformlara olan güveni arttıkça, fintech şirketleri daha geniş bir kitleye hizmet sunabilirler.

Mobil kullanımın artması: Mobil cihazların yaygınlaşması ve mobil internetin erişilebilir hale gelmesi, mobil bankacılık ve diğer finansal uygulamaların popülerliğini artırır. Kullanıcıların finansal işlemleri mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirmesi, fintech şirketlerinin hızlı büyümesine katkı sağlar.

Girişimcilik ekosistemi: Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde girişimcilik ekosistemlerinin gelişmesi, yeni fintech şirketlerinin ortaya çıkmasını teşvik eder. Girişim sermayesi yatırımlarının artması ve yeni teknoloji odaklı hızlandırıcı programların oluşturulması, sektördeki büyümeyi hızlandırır.

Regülasyon ve destekleyici politikalar: Hükümetlerin fintech sektörünü destekleyen politikaları ve düzenlemeleri, sektörün hızlı büyümesini teşvik eder. Esnek düzenlemeler, inovasyonu teşvik ederken kullanıcıların güvenini artırır ve yeni girişimlerin ortaya çıkmasını sağlar.

Kullanıcı talebi: Kullanıcıların finansal hizmetlere olan talebi arttıkça, fintech şirketleri büyüme potansiyelini değerlendirirler. Kullanıcıların ihtiyaçlarına uygun çözümler sunan şirketler, hızla büyüyerek pazarda rekabet avantajı elde ederler. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, fintech sektörünün hızlı büyümesi, ekonomik kalkınmayı desteklerken finansal katılımı artırır ve finansal hizmetlere erişimi genişletir. Hızlı büyümenin sürdürülebilir olması için ise sektörün düzenleyici çerçevelere uygun olarak faaliyet göstermesi ve kullanıcıların güvenini koruması önemlidir.

BÖLÜM II. TÜRKİYE VE BREZİLYA'DA FINTECHLER

2.1. Türkiye ve Brezilya'da Yasal Düzenlemeler

Brezilya'da Fintech sektörünün büyümesini desteklemek amacıyla çeşitli yasal düzenlemeler ve teşvikler yapılmaktadır. Brezilya hükümeti, Fintech şirketlerinin rekabetçi bir ortamda faaliyet göstermesini sağlamak ve finansal yenilikleri teşvik etmek için çeşitli düzenleyici adımlar atmaktadır. Yasal düzenlemeler, finansal piyasalarda faaliyet gösteren kurumların ve yatırımcıların davranışlarını belirleyen, denetleyen ve düzenleyen kurallar ve yönetmeliklerdir (Pesaran, 2007: 121-125). Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, finansal piyasaları düzenleyen çeşitli kurumlar ve yasal çerçeveler bulunmaktadır. Türkiye – Brezilyada yer alan yasal düzenlemeler neticesinde kurulan kurumlar ve alt politikaları (Sökmen, 2021: 659);

Merkez bankası ve finansal kurumlar: Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, merkez bankaları finansal istikrarı sağlamak ve para politikasını uygulamakla görevlidir. Aynı zamanda, bankacılık sektörünü düzenlemek ve denetlemek için de yetkilidirler. Diğer finansal kurumlar da, bankalar, sigorta şirketleri, borsalar ve aracı kurumlar gibi, ilgili regülatörler tarafından belirlenen kurallara uymak zorundadırlar. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, merkez bankaları önemli finansal kurumlardır ve genellikle aşağıdaki görevleri üstlenirler:

1. Para Politikası Uygulaması: Merkez bankaları, ekonomik hedeflere ulaşmak için para politikası araçlarını kullanır. Bu araçlar arasında faiz oranlarının belirlenmesi, likidite yönetimi ve para arzının kontrolü bulunur. Merkez bankaları, enflasyonu kontrol etmek, ekonomik büyümeyi desteklemek ve istikrarı sağlamak gibi hedeflere odaklanabilirler (Pesaran ve Yamagato, 2008: 50-52).
2. Finansal İstikrarın Sağlanması: Merkez bankaları, finansal piyasalardaki istikrarı sağlamak için çeşitli tedbirler alır. Bu, bankacılık sisteminin sağlamlığını izlemek, sistematik riskleri değerlendirmek ve gerektiğinde müdahale etmek anlamına gelebilir.
3. Bankacılık Sektörünün Düzenlenmesi ve Denetlenmesi: Merkez bankaları, bankacılık sektörünün sağlıklı bir şekilde işlemesini sağlamak için düzenleme ve

denetleme görevlerini üstlenirler. Bu, bankaların sermaye yeterliliğini takip etmek, risk yönetimini değerlendirmek ve tüketicileri korumak için gerekli düzenlemeleri yapmak anlamına gelir.

Diğer finansal kurumlar da, merkez bankalarının düzenleyici ve denetleyici rolü altında faaliyet gösterirler. Bankalar, sigorta şirketleri, borsalar ve aracı kurumlar gibi kurumlar, ilgili regülatörler tarafından belirlenen kurallara ve standartlara uyum sağlamak zorundadırlar. Bu kurallar genellikle sermaye yeterliliği, risk yönetimi, müşteri koruması ve şeffaflık gibi konuları kapsar ve finansal kurumların sağlıklı bir şekilde işlemesini ve tüketicilerin güvenini sağlar (Westerlund, 2007: 710-712).

Sermaye piyasası düzenleyicileri: Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, sermaye piyasaları borsalar, menkul kıymetler komisyoncuları ve sermaye piyasası aracıları tarafından yönetilir. Bu kurumlar, sermaye piyasası faaliyetlerini düzenlemek, denetlemek ve güvenilirliği sağlamakla görevlidirler(Westerlund, 2007: 720-724). Yatırımcıların haklarını korumak ve sermaye piyasası suistimallerini önlemek için çeşitli önlemler alırlar. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, sermaye piyasası düzenleyicileri, finansal piyasalardaki faaliyetleri düzenlemek, denetlemek ve güvenilirliği sağlamakla görevlidir. Bu kurumlar, genellikle aşağıdaki görevleri yerine getirerek işlerliklerini devam ettirmek zorundadırlar. Bu düzenlemeler ise (Sökmen, 2021: 671);

1. Borsaların yönetimi: Sermaye piyasası düzenleyicileri, borsaların işleyişini düzenler ve denetlerler. Borsaların etkin bir şekilde çalışmasını sağlamak, şeffaflığı artırmak ve haksız ticari uygulamaları önlemek için çeşitli kurallar ve standartlar belirlerler.
2. Menkul kıymetlerin halka arzı ve ticareti: Sermaye piyasası düzenleyicileri, şirketlerin hisse senetleri ve diğer menkul kıymetlerini halka arz etme süreçlerini düzenler ve denetlerler. Ayrıca, menkul kıymetlerin ticaretinin adil ve şeffaf bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak için piyasa kuralları ve denetimler uygularlar.
3. Sermaye piyasası aracılarının düzenlenmesi: Sermaye piyasası düzenleyicileri, aracı kurumlar, yatırım fonları ve portföy yönetim şirketleri gibi sermaye piyasası aracılarını düzenler ve denetlerler. Bu kurumların faaliyetlerini izlemek, yatırımcıların haklarını korumak ve suistimalleri önlemek için çeşitli düzenlemeler yaparlar.

4. Yatırımcı koruma ve eğitimi: Sermaye piyasası düzenleyicileri, yatırımcıların haklarını korumak ve finansal okuryazarlığı artırmak için çeşitli önlemler alırlar. Bu, yatırımcılara bilgilendirici materyaller sunmak, yatırım ürünleri hakkında şeffaf bilgi sağlamak ve tüketici şikayetlerini ele almak gibi faaliyetleri içerebilir.
5. Sermaye piyasası suistimallerinin önlenmesi: Sermaye piyasası düzenleyicileri, piyasa manipülasyonu, içeriden öğrenme ve diğer sermaye piyasası suistimallerini önlemek için çeşitli önlemler alırlar. Bu, piyasa manipülasyonunu izlemek, şüpheli işlemleri soruşturmak ve gerekirse yasal işlem başlatmak anlamına gelebilir.

Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, sermaye piyasası düzenleyicileri, finansal piyasaların adil, şeffaf ve güvenilir bir şekilde işlemesini sağlamak için önemli bir rol oynarlar. Bu kurumlar, yatırımcıların haklarını korumak, piyasa güvenliğini sağlamak ve sermaye piyasası faaliyetlerini etkin bir şekilde denetlemek için çeşitli düzenlemeler ve denetimler yaparlar.

Tüketici koruma yasaları: Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, tüketici koruma yasaları, finansal hizmetlerin kullanıcılarını korumak için çeşitli kurallar ve standartlar belirler. Bu yasalar, haksız ticari uygulamaları önlemek, şeffaflığı artırmak, dolandırıcılığı engellemek ve tüketicilerin haklarını güvence altına almak için çeşitli hükümler içerir. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde tüketici koruma yasaları, finansal hizmetler alanında kullanıcıları korumak için çeşitli kurallar ve standartlar belirler. Bu yasaların temel amacı, tüketicilerin finansal ürün ve hizmetlerden adil ve güvenilir bir şekilde faydalanmalarını sağlamaktır.

Tüketici koruma yasaları çerçevesinde yasal düzenlemeler içinde olması gereken temel özellikler (Sökmen, 2021: 670);

1. Haksız ticari uygulamaların önlenmesi: Tüketici koruma yasaları, finansal kurumların tüketicilere karşı haksız veya aldatıcı ticari uygulamalarda bulunmasını önler. Bu, yanıltıcı reklamların yasaklanması, tüketicilere doğru ve açık bilgi sağlanması ve etik olmayan pazarlama taktiklerinin engellenmesi gibi hükümleri içerebilir(Westerlund, 2007: 730-735).
2. Şeffaflığın artırılması: Yasalar, finansal kurumların ürün ve hizmetleri hakkında tüketicilere tam ve anlaşılır bilgi sağlamalarını gerektirir. Bu, ücretlerin açıkça

belirtilmesi, sözleşmelerin net bir şekilde yazılması ve tüketiciye sunulan her türlü bilginin anlaşılabilir olması gibi hükümleri içerir.

3. Dolandırıcılığın engellenmesi: Tüketici koruma yasaları, finansal dolandırıcılığı önlemek için çeşitli önlemler içerir. Bu, tüketicileri kötü niyetli işlemlerden korumak için kimlik hırsızlığı önleme önlemleri, dolandırıcılık ihbar hatları ve dolandırıcılığa karşı eğitim programları gibi önlemleri kapsar.
4. Tüketicilerin haklarının güvence altına alınması: Yasalar, tüketicilerin finansal hizmetlerle ilgili haklarını korumak için çeşitli hükümler içerir. Bu, haksız sözleşme koşullarının engellenmesi, tüketici şikayetlerinin etkili bir şekilde ele alınması ve tüketici mahkemelerinin kurulması gibi önlemleri içerebilir.

Tüketici koruma yasaları, Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde finansal hizmetlerin sağlanması ve kullanılmasında önemli bir rol oynar.

Bu yasalar, tüketicilerin güvenini artırır, finansal istikrarı destekler ve adil ve şeffaf bir finansal sistem oluşturulmasına katkıda bulunur. Aynı zamanda, finansal kurumları tüketicilere karşı sorumlu davranmaya teşvik eder ve sektörde daha etik uygulamaların benimsenmesini sağlar.

Kamu denetim kurumları: Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, kamu denetim kurumları, finansal piyasalardaki işlemleri ve kurumları denetlemek ve düzenlemekle görevlidirler. Bu kurumlar, muhasebe standartlarını belirlemek, finansal raporları denetlemek ve piyasa katılımcılarını denetlemek gibi görevleri yerine getirirler. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde kamu denetim kurumları, finansal piyasalardaki işlemleri ve kurumları denetlemek ve düzenlemekle görevlidirler. Kamu denetim kurumlarının temel fonksiyonları ve görevleri (Etibar vd., 2019);

1. Muhasebe standartlarının belirlenmesi: Kamu denetim kurumları, genellikle muhasebe standartlarını belirler ve finansal raporlama standartlarını oluşturur. Bu standartlar, şirketlerin finansal durumlarını açıklamak için kullanılan raporların hazırlanması ve sunulmasıyla ilgili kuralları içerir.
2. Finansal raporların denetlenmesi: Kamu denetim kurumları, finansal raporları denetleyen bağımsız denetim firmalarını denetler. Bu denetimler, şirketlerin finansal raporlarının doğruluğunu, güvenilirliğini ve şeffaflığını sağlamak için yapılır.

3. Piyasa katılımcılarının denetlenmesi: Kamu denetim kurumları, finansal piyasalardaki katılımcıları ve kurumları düzenler ve denetler. Bu, borsaları, aracı kurumları, sigorta şirketlerini ve diğer finansal kurumları kapsar. Kurumlar arasındaki rekabeti teşvik etmek, piyasa manipülasyonunu önlemek ve tüketici haklarını korumak gibi amaçlar doğrultusunda denetimler gerçekleştirirler.
4. Risk değerlendirmesi ve izleme: Kamu denetim kurumları, finansal piyasalardaki riskleri değerlendirir ve izlerler. Bu, sistematik riskleri belirlemek, finansal istikrarı sağlamak ve kriz durumlarında müdahale etmek için gereken tedbirleri almak anlamına gelebilir.
5. Kurumsal yönetim uygulamalarının teşvik edilmesi: Kamu denetim kurumları, şirketlerin kurumsal yönetim standartlarına uyumunu teşvik eder ve izlerler. Bu, şirketlerin yönetişim yapılarını güçlendirmek, hissedar haklarını korumak ve şeffaflığı artırmak için çeşitli önlemler almayı içerir.

Kamu denetim kurumları, finansal piyasalardaki düzenlemenin ve denetlemenin temelini oluştururlar. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, bu kurumlar finansal istikrarın sağlanması, piyasa güvenilirliğinin artırılması ve tüketicilerin korunması için önemli bir rol oynarlar. Ayrıca, şeffaflığı ve hesap verebilirliği teşvik ederler ve finansal piyasalardaki güveni artırırlar.

Uluslararası standartlar ve uyum: Türkiye ve Brezilya gibi ülkeler, uluslararası finansal standartlara uyum sağlamak için çaba harcarlar. Bu, finansal raporlama standartları, denetim standartları ve sermaye piyasası düzenlemeleri gibi çeşitli alanlarda uluslararası en iyi uygulamaları benimsemeyi içerir. Türkiye ve Brezilya gibi ülkeler, uluslararası finansal standartlara uyum sağlamak ve uluslararası en iyi uygulamaları benimsemek için çaba harcarlar. Finansal raporlama standartları, denetim standartları, sermaye piyasası düzenlemeleri ve diğer finansal konularda uluslararası kabul görmüş standartlara uyumu içerir. Uluslararası Standartlar ve Uyum içinde uyarlanan kuralların örnekleri ise(Westerlund, 2007: 740-743);

1. Finansal raporlama standartları: Türkiye ve Brezilya gibi ülkeler, genellikle Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) veya benzer uluslararası finansal raporlama standartlarını benimserler. Bu standartlar, şirketlerin finansal

durumlarını ve performanslarını raporlamak için kullanılan uluslararası kabul görmüş standartlardır.

2. Denetim standartları: Türkiye ve Brezilya gibi ülkeler, uluslararası denetim standartlarına uyum sağlamak için çaba harcarlar. Bu, şirketlerin finansal raporlarının denetlenmesi sürecinde uluslararası en iyi uygulamaların benimsenmesini içerir. Bu da finansal raporların güvenilirliğini artırır ve yatırımcı güvenini sağlar.
3. Sermaye piyasası düzenlemeleri: Türkiye ve Brezilya gibi ülkeler, sermaye piyasası düzenlemelerinde uluslararası standartları ve en iyi uygulamaları benimsemeye çalışırlar. Bu, borsa işleyişi, yatırımcı koruması, şeffaflık ve hesap verebilirlik gibi konularda uluslararası standartlara uyumu içerir.
4. Uluslararası ilişkiler ve işbirliği: Türkiye ve Brezilya gibi ülkeler, uluslararası finansal kuruluşlarla ve diğer ülkelerle işbirliği yaparak uluslararası standartlara uyumu sağlamaya çalışırlar. Bu, uluslararası finansal kuruluşların teknik yardım programlarına katılımı, uluslararası standartların geliştirilmesine katkıda bulunma ve diğer ülkelerle deneyim paylaşımını içerebilir.

Uluslararası finansal standartlara uyum sağlama çabaları, Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerin finansal piyasalarının gelişimini destekler, şeffaflığı artırır, yatırımcı güvenini sağlar ve uluslararası yatırımcıların bu ülkelere olan ilgisini artırır. Ayrıca, uluslararası standartlara uyum sağlamak, bu ülkelerin küresel finansal sisteme entegrasyonunu kolaylaştırır ve uluslararası ticareti destekler.

Yasal düzenlemeler, finansal piyasalardaki istikrarı sağlamak, güveni artırmak ve yatırımcıların haklarını korumak için kritik öneme sahiptir.

Türkiye ve Brezilya gibi gelişmekte olan ülkelerde, finansal düzenleyicilerin etkin bir şekilde çalışması ve uluslararası standartlara uyum sağlaması, sağlıklı ve sürdürülebilir bir finansal sistemin oluşturulmasına katkıda bulunur. Brezilya'da Fintech sektörü, finansal hizmetlere erişimi artırarak finansal katılımı teşvik etmekte ve ekonomik büyümeye olumlu katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle, Brezilya'da Fintech sektörünün hızla gelişmeye devam etmesi beklenmektedir. Yasal düzenlemeler, finansal piyasalardaki istikrarı sağlama, yatırımcıların haklarını koruma ve güveni artırma gibi önemli roller üstlenir. Türkiye ve Brezilya gibi gelişmekte olan ülkelerde, finansal düzenleyicilerin etkin bir şekilde çalışması

ve uluslararası standartlara uyum sağlaması, sağlıklı ve sürdürülebilir bir finansal sistemin oluşturulmasına önemli katkılarda bulunur (Etibar vd., 2019).

Brezilya'da fintech sektörünün hızla gelişmeye devam etmesi, finansal hizmetlere erişimi artırma ve finansal katılımı teşvik etme potansiyeline sahiptir. Fintech şirketleri, geleneksel bankacılık sistemlerinin yanı sıra dijital ve yenilikçi finansal çözümler sunarak daha geniş bir kitleye erişim sağlayabilirler. Özellikle mobil teknolojinin yaygınlaşmasıyla birlikte, Brezilya'daki Fintech girişimleri, hızlı, kullanıcı dostu ve uygun maliyetli hizmetler sunarak ekonomik büyümeye olumlu katkıda bulunabilirler.

Brezilya'daki fintech sektörünün büyüme potansiyeli, ülkenin dijitalleşme süreciyle paralel olarak artmaktadır. Hükümetin ve finansal düzenleyicilerin, Fintech inovasyonunu destekleyen düzenlemeler ve teşvikler geliştirmesi, sektörün daha da büyümesine yardımcı olabilir.

Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, fintech şirketlerinin regülasyon ve lisanslama süreçleri belirli yasal çerçevelerle denetlenmektedir.

Tablo 2.1. Türkiye- Brezilya Regülasyon ve Lisanslama Faaliyetleri

Türkiye	Brezilya
TC Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenlemeleri (TCMB) ve Kurumu (BDDK): Türkiye'de finansal hizmetlerin regülasyonu ve denetimi, hem TCMB hem de BDDK tarafından yapılır. Fintech şirketleri, TCMB ve BDDK'nın belirlediği bankacılık düzenlemelerine uymak zorundadır.	**Brezilya Merkez Bankası (BCB) Düzenlemeleri:** Brezilya'da finansal hizmetlerin düzenlenmesi ve denetimi BCB tarafından yapılır. Fintech şirketleri, BCB'nin belirlediği ödeme sistemleri ve elektronik para kuruluşlarına ilişkin düzenlemelere tabidir.
Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu: Türkiye'de elektronik para kuruluşları ve ödeme hizmet sağlayıcıları, Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu'na tabidir. Bu kanun, elektronik para ihraç eden kuruluşların faaliyetlerini düzenler ve lisanslama süreçlerini belirler.	**Brezilya Bankacılık Federasyonu (FEBRABAN):** FEBRABAN, Brezilya'nın bankacılık endüstrisini temsil eder ve fintech şirketleri ile iş birliği yapar.
Kamu Gözetim Kurumu (KGK): Türkiye'de finansal şirketler, güvenilirliklerini ve faaliyetlerini denetlemek için KGK'ya bağlı muhasebe ve denetim standartlarına uymak zorundadır.	**Ödeme ve Dijital Para Hizmetleri Düzenlemeleri:** Brezilya'da fintech şirketleri, ödeme ve dijital para hizmetleri sağlayıcıları olarak özel düzenlemelere tabidir. Bu düzenlemeler, ödeme hizmetleri sunan şirketlerin faaliyetlerini ve lisanslama süreçlerini belirler.

Kaynak: Sökmen, 2021: 659

Her iki ülkede de fintech şirketleri, belirli regülasyonlara uyum sağlamak ve lisanslama süreçlerini tamamlamak zorundadır. Bu, sektörün güvenilirliği ve istikrarı için önemlidir ve tüketicilerin korunmasını sağlamaktadır.

2.2. Türkiye'de Fintech Sektörü

Türkiye'de Fintech alanında son yıllarda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Ülke genelinde finansal teknoloji girişimleri ve yenilikçi uygulamalar giderek artmaktadır. İşte Türkiye'de Fintech inovasyonu ve uygulamasına ilişkin bazı önemli noktalar (Sahay, 2015):

Türkiye'de ki Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Tanımları ve Verileri

Türkiye'de Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2024 yılında ödeme ve elektronik para kuruluşlarının gözetim ve denetim faaliyetlerine aktif olarak devam etmiştir. Bu dönemde 8 şirkete faaliyet izni verilmiş, 7 kuruluşa faaliyet genişletme onayı ve 5 kuruluşa pay devir izni sağlanmıştır. Ayrıca, 1 kuruluşun faaliyet izni geçici olarak durdurulmuş ve 1 kuruluşun faaliyet izni iptal edilmiştir.

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla, Türkiye'de 63 elektronik para kuruluşu ve 24 ödeme kuruluşu faaliyet göstermektedir.

2.2.1. Dijital bankacılık

Türkiye'de birçok banka dijital bankacılık uygulamalarını geliştirmekte ve müşterilerine daha iyi hizmet sunmaktadır. Mobil bankacılık uygulamaları aracılığıyla müşteriler hesap işlemleri yapabilir, fatura ödemelerini gerçekleştirebilir ve yatırım işlemleri yapabilirler. Dijital bankacılık, geleneksel bankacılık hizmetlerinin dijital platformlar üzerinden sunulmasıdır. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, dijital bankacılık giderek daha fazla popülerlik kazanmaktadır ve kullanıcılar artık bankacılık işlemlerini çoğunlukla mobil uygulamalar veya internet bankacılığı aracılığıyla gerçekleştirmektedirler. Geliştirilen ve yeni teknoloji ile birlikte sisteme entegre edilmesi gereken fonksiyonlar (Gezer, 2018: 98-100);

Mobil uygulamalar ve internet bankacılığı: Dijital bankalar, kullanıcıların bankacılık işlemlerini gerçekleştirebilmeleri için kullanıcı dostu mobil uygulamalar ve internet bankacılığı platformları sunarlar. Bu platformlar aracılığıyla kullanıcılar, hesap bakiyelerini

kontrol etme, para transferi yapma, fatura ödeme, kredi başvurusu yapma gibi çeşitli işlemleri kolayca gerçekleştirebilirler.

Hızlı ve kolay hesap açma: Dijital bankalar, kullanıcıların hızlı ve kolay bir şekilde hesap açmalarını sağlarlar. Kimlik doğrulaması ve dijital imza gibi yöntemler kullanılarak hesap açma süreci kısaltılır ve kullanıcılar anında bankacılık hizmetlerinden yararlanmaya başlayabilirler.

Kişiselleştirilmiş finansal hizmetler: Dijital bankalar, kullanıcıların finansal ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş hizmetler sunarlar. Kullanıcıların alışkanlıkları, harcama alışkanlıkları ve tercihleri dikkate alınarak önerilerde bulunulur ve finansal hedeflere ulaşmaları desteklenir.

24/7 Müşteri desteği: Dijital bankalar, kullanıcılara günün her saatinde müşteri desteği sunarlar. Canlı sohbet, telefon desteği ve e-posta gibi kanallar aracılığıyla kullanıcıların soruları yanıtlanır ve sorunları çözülür.

Güvenlik ve veri koruma: Dijital bankalar, kullanıcıların finansal bilgilerini güvende tutmak için çeşitli güvenlik önlemleri alırlar. Veri şifreleme, çift faktörlü kimlik doğrulama ve sahtekarlık tespit sistemleri gibi teknolojiler kullanılarak kullanıcıların güvenliği sağlanır. Dijital bankacılık, kullanıcıların bankacılık işlemlerini daha hızlı, daha kolay ve daha güvenli bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, dijital bankaların sayısı ve kullanıcıların bu bankalara olan ilgisi giderek artmaktadır. Fintech şirketleri, dijital bankacılık alanında inovatif çözümler geliştirerek kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlar.

2.2.2. Mobil ödemeler

Türkiye'de mobil ödeme kullanımı oldukça yaygındır. Hem bankaların kendi mobil uygulamaları hem de üçüncü taraf ödeme hizmeti sağlayıcılar aracılığıyla çeşitli mobil ödeme uygulamaları kullanılmaktadır. BKM Express, İyzico, Paycell gibi yerli Fintech şirketleri bu alanda öne çıkan uygulamalardır. Mobil ödemeler, finansal teknolojinin hızla büyüyen ve yaygınlaşan bir alanıdır. Hem Türkiye hem de Brezilya gibi pazarlarda, mobil ödemelerin popülaritesi giderek artmaktadır. Fintech şirketleri, kullanıcıların mobil cihazları

aracılığıyla kolayca ödeme yapmalarını sağlayan çeşitli çözümler sunarlar. Mobil ödemelerin temelinde olması gereken fonksiyonlar ve basamaklar ise (Gezer, 2018: 95-96);

Mobil cüzdan uygulamaları: Fintech şirketleri, kullanıcıların mobil cihazları üzerinden ödeme yapmalarını sağlayan mobil cüzdan uygulamaları sunarlar. Bu uygulamalar, kullanıcıların kredi kartı bilgilerini güvenli bir şekilde saklayarak çevrimiçi ve çevrimdışı alışveriş yapmalarına olanak tanırlar.

NFC teknolojisi: NFC (Near Field Communication) teknolojisi, mobil ödemelerin hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlar. Kullanıcılar, NFC uyumlu bir cihazı ödeme terminaline dokundurarak ödemeyi tamamlayabilirler. Bu teknoloji, güvenli ve hızlı ödemelerin yapılmasını sağlar.

QR kod tabanlı ödemeler: QR kod tabanlı ödemeler, mobil cihazlar aracılığıyla alışveriş yaparken yaygın olarak kullanılan bir ödeme yöntemidir. Kullanıcılar, ödeme yapacakları tutarı ve satıcının QR kodunu tarayarak ödemeyi tamamlayabilirler. Bu yöntem, özellikle küçük işletmeler ve esnaflar için pratik ve maliyette etkin bir çözüm sunar.

P2P (Kişiden Kişiye) ödemeler: Mobil ödemeler sadece alışveriş yapmakla kalmaz, aynı zamanda kişiler arası para transferlerini de kolaylaştırır. Fintech şirketleri, kullanıcıların mobil cihazları aracılığıyla hızlı ve güvenli bir şekilde para transfer etmelerini sağlayan P2P ödeme uygulamaları sunarlar.

Faturaların mobil ödemelerle yapılması: Fintech şirketleri, kullanıcıların faturalarını mobil ödemeler aracılığıyla ödemelerini sağlayan çözümler sunarlar. Elektrik, su, telefon ve internet faturaları gibi çeşitli faturalar, mobil cihazlar üzerinden kolayca ödenebilir. Mobil ödemeler, kullanıcıların günlük finansal işlemlerini daha hızlı, daha kolay ve daha güvenli bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, mobil ödemelerin benimsenmesi giderek artmakta ve fintech şirketleri bu alanda yenilikçi çözümler sunarak kullanıcıların ihtiyaçlarına yanıt vermektedirler.

2.2.3. Yatırım uygulamaları

Türkiye'de bireysel yatırımcıların sayısı artmakta ve bu alanda çeşitli Fintech uygulamaları kullanılmaktadır. Hisse senedi alım-satım platformları, yatırım fonlarına erişim uygulamaları ve kripto para borsaları gibi uygulamalar yatırımcılara farklı yatırım seçenekleri sunmaktadır. Yatırım uygulamaları, kullanıcıların kolayca yatırım yapmalarını sağlayan dijital platformlardır. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, mobil yatırım uygulamaları giderek daha popüler hale gelmektedir ve kullanıcılar çeşitli varlık sınıflarına yatırım yapmak için bu uygulamalardan faydalanmaktadırlar. Yaptırım uygulamaları içinde yer alması gereken temel yapılar (Gezer, 2018: 101-103);

Kullanıcı dostu arayüzler: Yatırım uygulamaları, kullanıcıların kolayca gezinebileceği ve anlayabileceği kullanıcı dostu arayüzler sunarlar. Bu, kullanıcıların varlık sınıflarına yatırım yapma sürecini basitleştirir ve erişilebilir hale getirir.

Çeşitli varlık sınıflarına erişim: Yatırım uygulamaları, kullanıcılara hisse senetleri, tahviller, fonlar, emtialar ve hatta kripto paralar gibi çeşitli varlık sınıflarına yatırım yapma imkanı sunarlar. Bu, kullanıcıların yatırım portföylerini çeşitlendirmelerine ve risklerini dağıtmalarına olanak tanır.

Hızlı ve kolay yatırım işlemleri: Yatırım uygulamaları, kullanıcıların hızlı ve kolay bir şekilde yatırım yapmalarını sağlarlar. Kullanıcılar, birkaç tıklama ile istedikleri varlığa yatırım yapabilir ve anında piyasalara erişebilirler.

Kişiselleştirilmiş yatırım önerileri: Bazı yatırım uygulamaları, kullanıcıların yatırım hedeflerine ve risk toleranslarına göre kişiselleştirilmiş yatırım önerileri sunarlar. Bu öneriler, kullanıcıların daha bilinçli yatırım kararları almalarına yardımcı olur.

Eğitim ve analiz araçları: Yatırım uygulamaları, kullanıcıların finansal okur-yazarlıklarını artırmak için çeşitli eğitim ve analiz araçları sunarlar. Kullanıcılar, piyasa analizleri, haberler, eğitim materyalleri ve grafikler aracılığıyla finansal bilgilerini geliştirebilirler.

Düşük maliyetler: Birçok yatırım uygulaması, geleneksel aracı kurumlara kıyasla daha düşük maliyetler sunar. Düşük komisyonlar, minimum yatırım tutarı gereksinimleri ve düşük yönetim ücretleri, kullanıcıların daha fazla getiri elde etmelerine yardımcı olur. Yatırım uygulamaları, kullanıcıların finansal piyasalara kolayca erişmelerini ve yatırım yapmalarını sağlayarak finansal katılımı artırır. Türkiye ve Brezilya gibi pazarlarda, yatırım uygulamalarının kullanımı giderek yaygınlaşmakta ve kullanıcılar daha fazla yatırım yapma fırsatına erişmektedirler. Fintech şirketleri, kullanıcıların yatırım yapma deneyimini geliştirmek ve finansal hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmak için sürekli olarak yeni ve yenilikçi çözümler sunmaya devam etmektedirler.

2.2.4. Kredi değerlendirme ve borç yönetimi

Türkiye'de Fintech şirketleri, kredi değerlendirme ve borç yönetimi alanında hizmetler sunmaktadır. Kredi notu hesaplama uygulamaları, borç birikimini azaltma planlayıcıları ve kredi başvuru süreçlerini dijitalleştiren uygulamalar bu alanda öne çıkan örneklerdir. Türkiye'de kredi değerlendirme ve borç yönetimi, bireylerin ve işletmelerin finansal sağlıklarını belirlemek ve borçlarını etkili bir şekilde yönetmek için önemli bir rol oynamaktadır. Bu süreçler, finansal kurumlar, kredi derecelendirme kuruluşları ve fintech şirketleri tarafından gerçekleştirilir ve Türkiye'deki ekonomik ortamı büyük ölçüde etkiler. Türkiye'de kredi değerlendirme ve borç yönetimiyle ilgili kurulan kuruluşlar ve yapılan yasal düzenleme örnekleri (Gezer, 2018: 105-106);

Kredi derecelendirme kuruluşları: Türkiye'de faaliyet gösteren kredi derecelendirme kuruluşları, bireylerin ve işletmelerin kredi geçmişlerini değerlendirir ve kredi notu gibi önemli göstergeleri belirlerler. Bu kuruluşlar, finansal kurumlar ve diğer kuruluşlar tarafından kredi başvurularını değerlendirirken önemli bir rol oynamaktadırlar.

Kredi skoru ve kredi notu: Bireylerin kredi geçmişlerini ölçen ve değerlendiren kredi skoru veya kredi notu, Türkiye'de kredi değerlendirme sürecinin temelini oluşturur. Kredi notu, bireylerin ve işletmelerin finansal geçmişi, borçlarının durumu ve ödeme geçmişleri gibi faktörlere dayanarak belirlenebilmektedirler.

Borç yönetimi hizmetleri: Türkiye'deki finansal kurumlar ve fintech şirketleri, bireylerin ve işletmelerin borçlarını etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olmak için

çeşitli hizmetler sunarlar. Bu hizmetler arasında borç birleştirme, borç ödeme planları oluşturma, borç yeniden yapılandırma ve borç yönetimi danışmanlığı yapılmaktadır.

Kredi kullanım alışkanlıkları: Türkiye'de kredi kullanım alışkanlıkları, bireylerin ve işletmelerin finansal sağlığını etkileyen önemli bir faktördür. Kredi kullanımında dikkatli olunması, borçların kontrol altında tutulması ve ödeme gücünün değerlendirilmesi önemlidir.

Regülasyon ve denetim: Türkiye'deki kredi değerlendirme ve borç yönetimi süreçleri, ilgili kuruluşlar tarafından düzenlenir ve denetlenir. Finansal kurumlar ve kredi derecelendirme kuruluşları, belirlenen standartlara ve yönetmeliklere uygun olarak faaliyet göstermelidirler. Türkiye'de kredi değerlendirme ve borç yönetimi süreçleri, finansal istikrarı sağlamak ve ekonomik büyümeyi desteklemek için önemlidir. Bireylerin ve işletmelerin finansal sağlıklarının doğru bir şekilde değerlendirilmesi ve borçlarının etkili bir şekilde yönetilmesi, ekonomik güvenliği artırır ve finansal refahı destekler. Bu nedenle, Türkiye'deki finansal kurumlar ve regülatörler, kredi değerlendirme ve borç yönetimi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamak için çeşitli politika ve önlemler almaktadırlar.

2.2.5. Sigorta teknolojileri

Türkiye'de sigorta sektöründe de Fintech inovasyonu görülmektedir. Dijital sigorta platformları, online poliçe satın alma uygulamaları ve hasar değerlendirme uygulamaları müşterilere daha kolay ve hızlı sigorta hizmetleri sunmaktadır. Sigorta teknolojileri, geleneksel sigorta sektörünü dijitalleştiren ve yenilikçi çözümler sunan bir alandır. Bu teknolojiler, sigorta şirketlerinin operasyonel verimliliğini artırırken, müşteri deneyimini iyileştirir ve risk yönetimini optimize eder. Türkiye'de sigorta teknolojileri, sektördeki dönüşümü hızlandırmak ve daha erişilebilir hale getirmek için önemli bir rol oynamaktadır. Sigorta teknolojilerinin içindeki temel özellik ve taraflar(Gezer, 2018: 108-112);

Dijital sigorta platformları: Dijital sigorta platformları, kullanıcıların sigorta ürünlerine çevrimiçi olarak erişmelerini ve satın almalarını sağlar. Bu platformlar aracılığıyla, kullanıcılar sigorta poliçelerini kolayca yönetebilir, talep edebilir ve hasar dosyalarını oluşturabilirler.

Sigorta teknolojisi (Insurtech) girişimleri: Sigorta teknolojisi (insurtech) girişimleri, geleneksel sigorta süreçlerini dijitalleştirerek ve yenilikçi çözümler sunarak sektöre yeni bir

soluk getirirler. Bu girişimler, sigorta poliçelerinin fiyatlandırılması, risk değerlendirmesi, hasar yönetimi ve müşteri hizmetleri gibi alanlarda teknolojiyi kullanarak verimliliği artırır ve maliyetleri düşürürler.

Yapay zeka ve veri analitiği: Yapay zeka ve veri analitiği, sigorta sektöründe büyük veri analizi yapılmasını ve daha doğru risk değerlendirmesi yapılmasını sağlar. Bu teknolojiler, müşteri profillerini daha iyi anlamak, hasarları önceden tahmin etmek ve dolandırıcılık tespiti gibi alanlarda kullanılır.

Akıllı sigorta ürünleri: Akıllı sigorta ürünleri, IoT (Nesnelerin İnterneti) cihazları aracılığıyla gerçek zamanlı veri toplayarak sigorta poliçelerini kişiselleştirir ve riskleri azaltır. Örneğin, araç sigortası için akıllı araç takip sistemleri veya ev sigortası için akıllı yangın dedektörleri gibi ürünler bu kategoriye girer.

Blockchain teknolojisi: Blockchain teknolojisi, sigorta sektöründe veri güvenliğini artırır, poliçe yönetimini iyileştirir ve sahtekarlığı önler. Akıllı kontratlar aracılığıyla özelleştirilmiş sigorta poliçeleri oluşturulabilir ve idari işlemler daha verimli bir şekilde gerçekleştirilebilir. Türkiye'de sigorta teknolojileri, sektördeki dijitalleşme ve inovasyonu teşvik etmektedir. Sigorta şirketleri, müşteri memnuniyetini artırmak ve rekabet avantajı elde etmek için bu teknolojileri benimsemekte ve uygulamaktadırlar. Ayrıca, regülatörler de sigorta teknolojilerinin kullanımını destekleyerek sektördeki dönüşümü hızlandırmaktadırlar.

2.2.6. Blockchain ve kripto paralar

Türkiye'de blockchain teknolojisi ve kripto paraların kullanımı giderek artmaktadır. Kripto para borsaları, dijital cüzdan uygulamaları ve blockchain tabanlı finansal hizmetler bu alandaki örneklerdir. Blockchain ve kripto paralar, finansal teknolojinin en dikkat çekici alanlarından biridir. Blockchain, dağıtık bir defter teknolojisi olup kripto paraların temelini oluşturur. Kripto paralar ise merkezi olmayan dijital para birimleridir. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde de bu teknolojilerin benimsenmesi ve kullanımı giderek artmaktadır. Blochchain, Kripto para, DeFi ve NFT'ler de olması gereken özellikler (Gezer, 2018: 115-119);

Blockchain teknolojisi:

- Blockchain, işlemlerin güvenli bir şekilde kaydedilmesini ve paylaşılmasını sağlayan dağıtık bir defter teknolojisidir.
- Her bir blok, bir önceki bloğun verilerini içerir ve bu bloklar zincir şeklinde birbirlerine bağlıdır.
- Blockchain, güvenilirlik ve şeffaflık sağlar ve aracısız (merkezi olmayan) işlemleri mümkün kılar.

Kripto paralar:

- Kripto paralar, blockchain teknolojisi üzerine inşa edilmiş dijital para birimleridir.
- Bitcoin, Ethereum, Ripple ve Litecoin gibi çeşitli kripto paralar bulunmaktadır.
- Bu dijital varlıklar, merkezi bir otorite olmaksızın transfer edilir ve saklanır. Sınırlı arz ve programlanabilirlik gibi özelliklere sahiptirler.

DeFi (Merkeziyetsiz Finans):

- DeFi, geleneksel finansal aracıları ortadan kaldırmayı ve finansal hizmetlere erişimi demokratikleştirmeyi amaçlayan bir kavramdır.
- DeFi projeleri, kredi, borçlanma, likidite sağlama ve yatırım gibi hizmetleri merkezi olmayan bir şekilde sunarlar.

NFT'ler (Non-Fungible Tokens):

- NFT'ler, blockchain üzerinde benzersiz dijital varlıkları temsil eden tokenlardır.
- Sanat eserleri, müzik parçaları, oyun öğeleri ve diğer dijital içerikler NFT'ler aracılığıyla tokenize edilebilir ve ticari olarak alınıp satılabilir.

Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, blockchain ve kripto paraların benimsenmesi ve kullanımı giderek artmaktadır. Finansal kurumlar, regülatörler ve fintech şirketleri, bu teknolojilerin potansiyelini keşfetmek ve uygun düzenlemeleri oluşturmak için çaba harcamaktadırlar. Bununla birlikte, bu teknolojilerin getirdiği risklerin de dikkate alınması ve uygun önlemlerin alınması önemlidir. Türkiye'de Fintech inovasyonu ve uygulaması, finansal hizmetlere erişimi artırırken, finans sektöründe rekabeti ve yeniliği teşvik etmektedir. Hükümetin ve düzenleyici kurumların da desteğiyle, Fintech ekosistemi her geçen gün daha da gelişmektedir (Emirmahmutoğlu ve Köse, 2011).

2.3. Brezilya'da Fintech Sektörü

Brezilya, son yıllarda Fintech sektöründe hızla büyüyen bir ekosisteme sahiptir (Pradhan, 2010: 37-39). Ülke genelinde birçok Fintech girişimi faaliyet göstermekte ve bu şirketlerin sayısı ve çeşitliliği her geçen gün artmaktadır. Özellikle finansal hizmetlere dijital erişimin artmasıyla birlikte, Fintech şirketlerinin müşteri tabanı genişlemektedir.

Brezilya'da Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Tanımları ve Verileri

Brezilya'da Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları: Brezilya Merkez Bankası tarafından 2020 yılında başlatılan Pix adlı anlık ödeme sistemi, ülkede dijital ödemelerin hızla benimsenmesini sağlamıştır. 2023 yılında, Pix sistemi toplamda 42 milyar işlemle Brezilya'nın en popüler ödeme yöntemi haline gelmiştir. Brezilya'da dijital bankacılık sektörü de hızla büyümektedir. 2023 yılı itibarıyla, ülkede 28 aktif dijital banka bulunmaktadır.

Tablo 2.2. Türkiye - Brezilya Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kuruluşları ile Dijital Bankaların Türleri ve Farklılıkları

Kategori	Türkiye (2024-2025)	Brezilya (2024-2025)	Farklılıklar
Ödeme Hizmetleri Kuruluşları	TCMB lisanslı 24 ödeme kuruluşu	Brezilya Merkez Bankası tarafından onaylanmış 1505 ödeme kuruluşu	Brezilya'da ödeme kuruluşlarının sayısı Türkiye'ye kıyasla yaklaşık 63 kat daha fazla.
Elektronik Para Kuruluşları	63 elektronik para kuruluşu	Brezilya Merkez Bankası lisanslı 5 ana türde elektronik para kuruluşu	Türkiye'de elektronik para kuruluşları belirli bir lisans sürecinden geçerek faaliyet gösterebiliyor, Brezilya'da ise farklı lisans türleri ile geniş bir kapsama sahip.
Dijital Bankalar	6 dijital banka	28 aktif dijital banka	Brezilya'da dijital bankacılık sektöründeki banka sayısı yaklaşık 4,6 kat daha fazla.
Lisans Türleri	Ödeme hizmetleri ve elektronik para lisansları iki ana kategoriye ayrılır.	5 farklı lisans türü var: Finansal teknoloji şirketleri, dijital cüzdan sağlayıcıları vb.	Brezilya'da lisans türleri daha çeşitli, Türkiye'de ise belirli kategorilerde sınırlı lisans süreçleri mevcut.
Regülatör Kurumlar	TCMB (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) & BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu)	Brezilya Merkez Bankası & CVM (Brezilya Sermaye Piyasası Kurumu)	Her iki ülke de finansal sistemleri düzenleyen merkez bankaları ve ek regülatör kurumlar aracılığıyla faaliyetlerini yürütüyor.
Popüler Ödeme Sistemleri	FAST, Papara, Paycell, ininal, Param gibi sistemler kullanılıyor.	Pix, Mercado Pago, Nubank, PicPay, PagSeguro gibi sistemler yaygın.	Brezilya'da tek bir geniş kapsamlı ödeme sistemi (Pix) yaygınken, Türkiye'de farklı sağlayıcılar mevcut.
Pazarın Büyüklüğü	Yeni ve hızla gelişen bir pazar	Latin Amerika'nın en büyük finansal teknoloji pazarı	Brezilya'nın pazar büyüklüğü ve finansal teknoloji kullanımı Türkiye'ye kıyasla daha geniş çapta.

2.3.1. Dijital bankacılık

Brezilya'da geleneksel bankacılığın yanı sıra dijital bankacılık da önemli bir yer tutmaktadır. Birçok Fintech şirketi, mobil bankacılık uygulamaları ve çevrimiçi bankacılık platformları aracılığıyla müşterilere hızlı ve kolay bankacılık hizmetleri sunmaktadır. Dijital bankacılık, geleneksel bankacılık hizmetlerinin dijital platformlar aracılığıyla sunulmasıdır. Bu, müşterilerin bankacılık işlemlerini fiziksel bir şubeye gitmeden internet üzerinden veya mobil uygulamalar aracılığıyla gerçekleştirmelerine olanak tanır (Peseran, 2007: 265-266). Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde dijital bankacılık, finansal hizmetlere erişimde devrim niteliğinde bir değişiklik getirmiştir. Bu durumda dijital bankacılık fonksiyonun sahip olması gereken temel özellikler;

Çevrimiçi hesap açma: Dijital bankacılık, müşterilerin banka hesaplarını çevrimiçi olarak açmalarını sağlar. Kimlik doğrulaması ve belge gönderimi gibi süreçler de çevrimiçi olarak tamamlanabilir.

Mobil bankacılık uygulamaları: Bankalar, müşterilerine bankacılık işlemlerini mobil uygulamalar aracılığıyla yapma imkanı sunarlar. Bu uygulamalar genellikle hesap bakiyesi kontrolü, para transferleri, fatura ödemeleri ve diğer bankacılık işlemlerini kolayca gerçekleştirmeyi sağlar.

Dijital cüzdanlar: Dijital bankacılık, müşterilerin kredi kartı bilgilerini ve diğer finansal bilgilerini güvenli bir şekilde saklamalarını sağlayan dijital cüzdanlar sunar. Bu cüzdanlar, çevrimiçi alışverişlerde ödeme yapmayı kolaylaştırır.

Gelişmiş güvenlik özellikleri: Dijital bankacılık platformları, müşteri bilgilerini korumak için gelişmiş güvenlik önlemleri sağlarlar. Bu önlemler arasında şifreleme teknolojileri, parmak izi tanıma, yüz tanıma ve iki faktörlü kimlik doğrulama yer alır.

Müşteri hizmetleri ve destek: Dijital bankacılık, müşterilere 7/24 hizmet sağlayabilme yeteneği ile müşteri memnuniyetini artırır. Canlı sohbet, e-posta ve telefon desteği gibi kanallar aracılığıyla müşteri hizmetleri sunulur.

Kişiselleştirilmiş Finansal Hizmetler: Dijital bankacılık, müşterilere kişiselleştirilmiş finansal hizmetler sunar. Müşterilerin harcama alışkanlıkları ve tercihleri göz önünde bulundurularak öneriler yapılır ve finansal planlama araçları sunulur. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, dijital bankacılık giderek daha popüler hale gelmektedir. Yüksek internet penetrasyonu, mobil cihazların yaygın kullanımı ve teknoloji şirketlerinin sürekli olarak yenilikçi çözümler sunması, dijital bankacılığın büyümesini destekleyen faktörler arasındadır. Dijital bankacılık, müşterilere daha fazla erişim, kolaylık ve güvenlik sağlar ve bu nedenle finansal hizmetlere erişimi artırırken bankacılık sektöründe dönüşümü hızlandırır.

2.3.2. Mobil ödemeler

Brezilya'da mobil ödeme kullanımı oldukça yaygındır. Bankaların ve Fintech şirketlerinin geliştirdiği mobil ödeme uygulamaları, hızlı ve kolay ödeme yapma imkanı sunmaktadır. Özellikle mobil cihaz penetrasyonunun yüksek olduğu Brezilya'da, mobil ödeme hizmetleri popülerdir. Mobil ödemeler, kullanıcıların akıllı telefonları veya diğer mobil cihazlar aracılığıyla ödeme yapmalarını sağlayan bir ödeme yöntemidir (Calderon, 2002: 184). Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, mobil ödemeler giderek daha popüler hale gelmektedir ve tüketicilerin günlük yaşamlarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Mobil ödemelerin sahip olması gereken temel özellikler;

Kullanıcı dostu arayüzler: Mobil ödeme uygulamaları, kullanıcı dostu arayüzler sunarlar ve ödeme işlemlerini hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirmeyi sağlarlar. Bu, kullanıcıların alışveriş yaparken veya faturalarını öderken rahatlıkla mobil cihazlarını kullanmalarını sağlar.

Çeşitli ödeme yöntemleri: Mobil ödeme uygulamaları, kullanıcılara çeşitli ödeme yöntemleri sunarlar. Kredi kartları, banka kartları, ön ödemeli kartlar ve dijital cüzdanlar gibi farklı ödeme kaynaklarıyla entegre olabilirler, böylece kullanıcılar tercih ettikleri ödeme yöntemini seçebilirler.

Güvenlik: Mobil ödemelerin güvenliği büyük önem taşır. Mobil ödeme uygulamaları, endüstri standartlarına uygun güvenlik protokolleri kullanarak kullanıcıların kişisel ve

finansal bilgilerini korurlar. Şifreleme teknolojileri, parmak izi tanıma ve iki faktörlü kimlik doğrulama gibi güvenlik önlemleri uygulanır.

Hızlı işlem süreçleri: Mobil ödemeler, fiziksel POS (Noktadan Satış) terminallerine kıyasla daha hızlı işlem süreçleri sunarlar. Kullanıcılar, alışverişlerini daha hızlı ve daha verimli bir şekilde tamamlayabilirler.

Çeşitli kullanım alanları: Mobil ödemeler, perakende alışverişlerden restoran ödemelerine, toplu taşıma ücretlerinden fatura ödemelerine kadar çeşitli kullanım alanlarına sahiptir. Bu ödeme yöntemi, kullanıcıların çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için geniş bir yelpazede kullanılabilir. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, mobil ödemelerin benimsenmesi giderek artmaktadır. Hem tüketiciler hem de işletmeler, mobil ödemelerin sunduğu kolaylık, hız ve güvenlikten faydalanmak için mobil ödeme uygulamalarını tercih etmektedirler. Finansal kurumlar ve teknoloji şirketleri, mobil ödeme altyapısını geliştirerek ve yeni özellikler ekleyerek bu trendi desteklemekte ve daha da yaygınlaştırmaktadırlar (Pesaran, 2004).

2.3.3. Yatırım uygulamaları

Brezilya'da Fintech sektörüne yapılan yatırımlar giderek artmaktadır. Hem yerli hem de yabancı yatırımcılar, Brezilya'nın büyük pazar potansiyeline ve hızla dijitalleşen finansal sektöre duyduğu güvene dayanarak Fintech şirketlerine yatırım yapmaktadır. Yatırım ve finansman, bir şirketin büyümesini desteklemek, operasyonlarını genişletmek ve yeni fırsatları değerlendirmek için ihtiyaç duyduğu sermayeyi sağlamak için önemli bir rol oynar (Apergis vd., 2007: 179-191). Türkiye ve Brezilya gibi gelişmekte olan pazarlarda, özellikle fintech şirketleri gibi teknoloji odaklı işletmeler için yatırım ve finansman, hızlı büyümeyi desteklemenin kritik bir unsuru olabilir. Yatırım ve finansman içinde yer alması gereken temel fonksiyon ve yapılar;

Risk sermayesi (Venture Capital): Risk sermayesi, büyüme potansiyeli yüksek şirketlere yapılan yatırımları ifade eder. Fintech şirketleri gibi teknoloji odaklı işletmeler, risk sermayesi yoluyla büyümelerini finanse edebilirler. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, girişim sermayesi fonları, teknoloji sektörüne yatırım yapmak için artan bir ilgi göstermektedir.

Özel sermaye (Private Equity): Özel sermaye, genellikle orta ölçekli şirketlere yapılan yatırımları ifade eder. Özel sermaye yatırımcıları, şirketlerin büyümesini desteklemek ve değer yaratmak için sermaye sağlarlar. Bu yatırımlar genellikle satın alımlar, birleşmeler veya yeniden yapılandırmalar gibi stratejik amaçlarla gerçekleştirilir.

Kamu destekleri ve teşvikler: Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, hükümetler genellikle girişimcilik ve yenilikçilik faaliyetlerini teşvik etmek için çeşitli destekler ve teşvikler sunarlar. Bu destekler arasında vergi indirimleri, hibe programları, araştırma-geliştirme (Ar-Ge) teşvikleri ve eğitim programları yer alabilir.

Banka kredileri ve borç finansmanı: Şirketler, büyüme için banka kredileri veya borç finansmanı gibi geleneksel finansal araçlara da başvurabilirler. Banka kredileri, sermaye yatırımına göre daha düşük maliyetli olabilir, ancak geri ödeme koşulları ve faiz oranları dikkatlice değerlendirilmelidir.

Halka arz (IPO) ve özel şirket yatırımcıları (Angel Investors): Büyük ölçekli şirketler, halka arz yoluyla sermaye toplayabilirler. Halka arz, şirketin hisselerini borsada halka açarak geniş bir yatırımcı tabanından sermaye toplamasını sağlar. Ayrıca, özel şirket yatırımcıları veya melek yatırımcılar da başlangıç aşamasındaki şirketlere sermaye sağlayabilirler. Yatırım ve finansman, bir şirketin büyüme potansiyelini maksimize etmek için hayati öneme sahiptir. Doğru finansal kaynakları kullanarak, şirketler operasyonlarını genişletebilir, inovasyon yapabilir ve rekabet avantajı elde edebilirler. Türkiye ve Brezilya gibi gelişmekte olan pazarlarda, doğru yatırım ve finansman stratejileriyle şirketler büyüme potansiyellerini gerçekleştirebilirler.

2.3.4. Yatırım ve portföy yönetimi

Brezilya'da bireysel yatırımcıların sayısı artmakta ve bu alanda Fintech şirketlerinin sunduğu çeşitli yatırım ve portföy yönetimi hizmetlerine olan talep artmaktadır. Hisse senedi alım-satım platformları, yatırım fonları ve kripto para borsaları gibi uygulamaların kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Yatırım ve portföy yönetimi, bireylerin veya kurumların sahip oldukları varlıkların en iyi şekilde yönetilmesini ve değerlendirilmesini sağlayan bir süreçtir (Pesaran, 2008: 105-107). Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, bireylerin ve kurumların

yatırım yapma ve varlık portföylerini çeşitlendirme ihtiyacı giderek artmaktadır. Yatırım ve portföy yönetiminin içinde olması gereken fonksiyonlar;

Varlık dağılımı ve diversifikasyon: Yatırım ve portföy yönetimi, yatırımcıların varlık dağılımını belirlemelerine ve portföylerini çeşitlendirmelerine yardımcı olur. Çeşitli varlık sınıflarına, bölgelere ve sektörlere yatırım yaparak riskleri dengelemek ve getiri potansiyelini artırmak mümkün olur.

Risk yönetimi: Yatırım ve portföy yönetimi, riskleri tanımlamak, ölçmek ve yönetmek için çeşitli teknikler kullanır. Bu, yatırımcıların risk toleransını anlamalarına ve uygun risk-getiri profiline sahip yatırımlar yapmalarına yardımcı olur.

Yatırım stratejileri: Yatırım ve portföy yönetimi, farklı yatırım stratejilerini uygulayarak yatırımcıların hedeflerine ulaşmalarını sağlar. Bu stratejiler arasında değer yatırımı, büyüme yatırımı, gelir yatırımı ve momentum yatırımı gibi çeşitli yaklaşımlar bulunur.

Aktif ve pasif yönetim: Yatırım ve portföy yönetimi, hem aktif hem de pasif yönetim stratejilerini içerebilir. Aktif yönetim, profesyonel portföy yöneticilerinin piyasa koşullarını analiz ederek portföyü yönettiği bir yaklaşımdır. Pasif yönetim ise endeks fonları gibi pasif yatırım araçları aracılığıyla piyasa performansını izlemeyi amaçlar.

Getiri ve likidite yönetimi: Yatırım ve portföy yönetimi, yatırımcıların getiri beklentilerini karşılamak ve likidite ihtiyaçlarını yönetmek için çeşitli stratejiler geliştirir. Bu, portföydeki varlıkların performansını izlemeyi, düzenli olarak değerlendirmeyi ve gerektiğinde yeniden dengelenmeyi içerir.

Vergi planlaması: Yatırım ve portföy yönetimi, yatırımcıların vergi yükünü minimize etmek için vergi planlaması stratejileri sunar. Vergi etkilerini dikkate alarak yatırım yapmak ve portföyü yönetmek, yatırımcıların net getirisini artırabilir. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, yatırım ve portföy yönetimi hizmetleri, finansal danışmanlık şirketleri, varlık yönetimi şirketleri ve bankalar aracılığıyla sunulmaktadır. Bu hizmetler, yatırımcıların finansal hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmak için kişiselleştirilmiş çözümler sunarlar.

2.4. Türkiye ve Birezilya'dan Fintech Girişim Örnekleri

Türkiye ve Brezilya'da birçok Fintech girişimi faaliyet göstermektedir. Özellikle ödeme işlemleri, kredi değerlendirme, yatırım ve sigorta gibi alanlarda Fintech şirketlerinin sayısı artmaktadır. Her iki ülke de Fintech alanında hükümet desteği ve teşviklerle yenilikçi girişimleri teşvik etmektedir. Fintech girişimleri, finansal teknoloji alanında yenilikçi çözümler sunarak finansal hizmetlerde dönüşüm sağlayan şirketlerdir. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda fintech girişimleri, hem geleneksel bankacılık kurumlarına alternatif hizmetler sunar hem de finansal erişimi artırmak için teknolojiyi kullanır (Kayhan vd., 2017: 320).

Tablo 2.3. Türkiye- Brezilya Finansal Girişim Örnekleri

Türkiye	Brezilya
Iyzico: Iyzico, online ödeme çözümleri sunan Türk bir fintech şirketidir. İnternet üzerinden ödeme altyapısı sağlayarak e-ticaret şirketlerine ve diğer çevrimiçi platformlara ödeme işlemleri kolaylıkla yapma imkanı sunar.	**Nubank**: Nubank, Brezilya'nın en büyük dijital bankalarından biridir. Mobil uygulama üzerinden bankacılık hizmetleri sunar ve kredi kartları, kredi ve diğer finansal ürünlerle kullanıcılar arasında popülerdir.
İninal: ininal, Türkiye'de popüler olan ön ödemeli kartlar ve dijital cüzdanlar sunan bir fintech şirketidir. Kullanıcılar, ininal kartlarını fiziksel mağazalarda ve online alışverişlerde kullanabilirler.	**Nubank**: Nubank, Brezilya'nın en büyük dijital bankalarından biridir. Mobil uygulama üzerinden bankacılık hizmetleri sunar ve kredi kartları, kredi ve diğer finansal ürünlerle kullanıcılar arasında popülerdir.
Parasut: Parasut, küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik finansal yönetim ve muhasebe yazılımı sunan bir fintech şirketidir. Kullanıcılar, gelir-gider takibi, fatura ödemeleri ve raporlama gibi işlemleri kolayca yapabilirler.	**PagSeguro**: PagSeguro, Brezilya'nın önde gelen ödeme işlemcilerinden biridir. Online ve offline ödeme çözümleri sunar ve küçük işletmelerin ödemelerini kabul etmelerine olanak tanır.
	Creditas: Creditas, Brezilya'da finansman alanında hizmet veren bir fintech şirketidir. Mortgage, araba kredisi ve diğer türdeki kredileri, rekabetçi faiz oranlarıyla sunarak kullanıcılara finansal çözümler sağlar.

Kaynak: Sökmen, 2021: 657

Her iki ülkede de fintech girişimleri, teknolojiyi kullanarak finansal hizmetleri daha erişilebilir, uygun maliyetli ve kullanıcı dostu hale getirmeyi hedefler. Bu şirketler, yenilikçi çözümlerle pazarda rekabet ederken, finansal erişimi artırmak ve kullanıcı deneyimini geliştirmek için sürekli olarak yeni yollar arayışı içinde bulunmaktadır.

Regülasyon ve Lisanslama; Hem Türkiye hem de Brezilya, Fintech şirketlerini düzenlemek ve denetlemek için özel kuruluşlar ve regülasyonlar oluşturmuşlardır. Ancak, her iki ülkede de regülasyonlar hızla değişmektedir ve Fintech şirketlerinin lisans alması ve uyum sağlaması gereken karmaşık bir süreç yapısına sahiptir (Kayhan vd., 2017: 325).

BÖLÜM III. TÜRKİYE VE BREZİLYA FINTECH SEKTÖRLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI

3.1. Yasal ve Düzenleyici Çerçeve

Türkiye ve Brezilya, her ikisi de gelişmekte olan ekonomilere sahip büyük ülkelerdir ve fintech sektörleri de hızla büyümektedir. Pazar büyüklüğü ve potansiyel açısından Brezilya, Güney Amerika'nın en büyük ekonomisine sahip ve Latin Amerika'nın en büyük fintech pazarlarından birine ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye ise Orta Doğu ve Avrupa'nın kesişim noktasında bulunuyor ve bölgesel bir finans merkezi olma potansiyeline sahiptir. Regülasyon ve hükümet desteği dikkate alındığında her iki ülke de fintech girişimcilerine destek olmak için çeşitli teşvikler ve düzenlemeler getirmektedir. Brezilya, son yıllarda fintech sektörünü desteklemek için çeşitli düzenlemeleri kabul etmiş ve inovasyonu teşvik eden bir ortam oluşturmuştur. Türkiye ise finansal teknolojileri desteklemek için benzer adımlar atmış ve fintech girişimcilerine yönelik çeşitli teşvikler sunmuştur (Akkaya, 2008: 2).

Ödeme ve para transferi açısından bakıldığında her iki ülke de ödeme ve para transferi alanında güçlü bir fintech varlığına sahiptir. Brezilya'nın fintech sektörü, özellikle dijital cüzdanlar ve ödeme platformları gibi alanlarda hızla büyümüştür. Türkiye'de ise mobil cüzdanlar ve dijital ödeme çözümleri popülerdir. Kamu bankalarının rolü dikkate alındığında, hem Türkiye hem de Brezilya, kamu bankalarının finansal sistemde önemli rol oynadığı ülkelerdir. Bu, özellikle fintech girişimcileri için rekabet ortamını etkileyebilmektedir. Yatırım ve büyüme açısından da her iki ülke de fintech alanında önemli yatırımlar almıştır. Brezilya, son yıllarda özellikle ödeme işleme, kredi ve sigorta gibi alanlarda büyük yatırımlar çekmiştir.

Türkiye'de de fintech girişimlerine yatırım yapılmakta ve sektörde büyüme potansiyeli olduğu görülüyor.

Türkiye ve Brezilya'nın fintech sektörleri hızla büyüyen ve inovasyon odaklı ekosistemlerdir. Her iki ülke de benzer zorluklarla karşılaşsa da, fintech girişimcileri için büyük fırsatlar sunmaktadırlar. Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde fintech sektörünün gelişmesi için uygun bir yasal ve düzenleyici çerçeve önemlidir. İki ülkenin de fintech alanında faaliyet gösteren

şirketler için belirli düzenlemeleri bulunmaktadır, ancak detaylar ülkeden ülkeye farklılık gösterebilmektedir (Akkaya, 2008: 9).

Türkiye ve Brezilya gibi ülkelerde, fintech sektörünün gelişimi ve büyümesi önemli ölçüde yasal ve düzenleyici faktörlere bağlıdır. Bu faktörler, fintech girişimlerinin operasyonlarını yönlendiren ve şekillendiren önemli unsurlardır.

3.1.1. Türkiye

Türkiye'de ki Bankaların Faaliyet Alanları ve Verileri

Bankacılık sistemi, ekonominin sürdürülebilirliğini sağlamak, finansal istikrarı korumak ve çeşitli sektörlere fon sağlamak amacıyla farklı türlerde bankaları içermektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar, Merkez Bankaları, Mevduat Bankaları, Kalkınma ve Yatırım Bankaları, Katılım Bankaları ve Özel Amaçlı Bankalar olmak üzere beş temel kategoriye ayrılmaktadır.

Türk Bankacılık Sektörünün Yapısı (06/2024)

Mevduat Bankaları: 34

- Kamu Bankaları: 3
- Özel Bankalar: 9
- Fon Bankaları: 1
- Yabancı Bankalar: 21

Kalkınma ve Yatırım Bankaları: 20

- Toplam Banka Sayısı: 54
- Katılım Bankaları: 6
- Genel Toplam: 60

Dijital Bankalar:

- Kuruluş izni alan: 6
- Faaliyet izni alan: 2

1. Merkez Bankaları

Merkez bankaları, para politikalarını belirleyerek ekonomik istikrarı sağlamak, enflasyonu kontrol etmek ve finansal sistemi düzenlemekle sorumludur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Türkiye'deki tek merkez bankası olup, fiyat istikrarını koruma, faiz oranlarını belirleme ve bankacılık sistemini denetleme görevlerini üstlenmektedir.

2. Mevduat Bankaları (Ticari Bankalar)

Mevduat bankaları, bireysel ve kurumsal müşterilere finansal hizmetler sunarak kredi verme, mevduat toplama ve finansal aracılık işlevlerini yerine getirmektedir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na göre faaliyet gösteren bu bankalar, Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.

Örnek Mevduat Bankaları:

- Ziraat Bankası: Kamu bankası olup, bireysel ve kurumsal bankacılık hizmetleri sunmaktadır.
- Halkbank: Özellikle KOBİ'lere yönelik kredi destekleri ile öne çıkmaktadır.
- VakıfBank: Kamu bankası olarak geniş bir müşteri kitlesine hitap etmektedir.
- İş Bankası: Türkiye'nin en büyük özel bankalarından biri olup, geniş finansal hizmet yelpazesi sunmaktadır.
- Garanti BBVA: Özel bankalar arasında dijital bankacılık alanında öncü konumdadır.
- Akbank: Ticari ve bireysel bankacılık alanlarında faaliyet göstermektedir.
- Yapı Kredi: Kurumsal finansman ve bireysel hizmetler sağlayan önemli özel bankalardan biridir.

3. Kalkınma ve Yatırım Bankaları

Kalkınma ve yatırım bankaları, mevduat kabul etmeksizin uzun vadeli finansman sağlayarak ekonomik kalkınmayı desteklemektedir. Kalkınma bankaları sanayi ve altyapı projelerine yatırım yaparken, yatırım bankaları sermaye piyasalarını geliştirmektedir.

Örnek Kalkınma ve Yatırım Bankaları:

- Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB): Büyük ölçekli projelere ve sanayi yatırımlarına finansman sağlamaktadır.
- Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB): Yatırım ve proje finansmanı alanında faaliyet göstermektedir.
- Aktif Bank: Yatırım bankacılığı hizmetleri sunmaktadır.
- İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank): Finansal piyasalarda takas ve saklama hizmetleri sağlamaktadır.

4. Katılım Bankaları

Katılım bankaları, faizsiz finans prensipleri doğrultusunda fon toplayarak reel ekonomiye finansman sağlayan bankalardır. Kâr-zarar ortaklığı modeli ile çalışan bu bankalar, sanayi ve ticaret alanlarında faaliyet gösteren firmalara finansal destek sunmaktadır.

Örnek Katılım Bankaları:

- Kuveyt Türk Katılım Bankası: Faizsiz finans alanında en büyük bankalardan biridir.
- Albaraka Türk Katılım Bankası: Türkiye'nin ilk katılım bankasıdır.
- Türkiye Finans Katılım Bankası: Bireysel ve ticari finansman hizmetleri sunmaktadır.
- Ziraat Katılım: Kamu destekli faizsiz bankacılık hizmeti vermektedir.
- Vakıf Katılım: Faizsiz finansman modeliyle çalışmaktadır.
- Emlak Katılım: Özellikle inşaat ve konut sektörüne yönelik finansman sağlamaktadır.

5. Özel Amaçlı Bankalar

Özel amaçlı bankalar, belirli sektörlerin finansman ihtiyacını karşılamak amacıyla faaliyet göstermektedir. Bu bankalar, tarım, ihracat, konut finansmanı ve küçük işletmelere yönelik hizmetler sunmaktadır.

Özel Amaçlı Bankalar ve Görevleri

1. Tarım Bankaları

Tarım sektörünü desteklemek amacıyla faaliyet gösteren bankalar, çiftçilere finansman sağlayarak tarımsal üretimi teşvik etmektedir.

- Ziraat Bankası: Türkiye'deki tek tarım bankası olup, 1.752 şube ile hizmet vermektedir.

2. İhracat-İthalat Bankaları

Dış ticareti desteklemek amacıyla faaliyet gösteren bankalar, ihracat ve ithalat yapan firmalara finansman sağlamaktadır.

- Türk Eximbank: Türkiye'nin tek ihracat bankasıdır ve 16 şubesi ile faaliyet göstermektedir.

3. Konut ve İpotek Bankaları

Konut finansmanı sağlayan bankalar, bireylere ve inşaat sektörüne yönelik krediler sunmaktadır.

- Emlak Katılım Bankası: Konut ve inşaat sektörüne yönelik finansman hizmetleri sağlamaktadır.
- Ziraat Bankası, Halkbank, VakıfBank: Kamu bankaları olup, konut kredileri sunarak bireysel müşterilere finansman desteği vermektedir.

4. Esnaf ve KOBİ Bankaları

Küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) yönelik finansal destek sağlayan bankalar, ekonominin sürdürülebilir büyümesine katkıda bulunmaktadır.

- Halkbank: KOBİ ve esnafa finansman sağlayan en büyük bankadır ve 1.045 şubesi ile hizmet vermektedir.

3.1.1.1. TC Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenlemeleri ve Kurumu (BDDK)

Türkiye'de fintech şirketleri, hem TCMB hem de BDDK tarafından belirlenen bankacılık ve finansal düzenlemelere tabidir. Türkiye'de elektronik para kuruluşlarına ilişkin düzenleme yetkisi Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) arasında paylaştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun kapsamında, ödeme ve elektronik para kuruluşlarının düzenlenmesi ve denetlenmesine ilişkin temel yetkilere sahiptir. Elektronik para kuruluşlarının lisanslama süreçleri ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek TCMB'nin görev alanına girmektedir.

2020 yılında yürürlüğe giren 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Kanununun değişik hükümleri ile TCMB'nin bu alandaki yetkileri daha da genişletilmiştir. Düzenlemeler, elektronik para ihracı, ödeme işlemleri ve lisanslama süreçlerini içermektedir. Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu, Türkiye'de elektronik para kuruluşlarının ve ödeme hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini belirler ve bu alandaki faaliyetlerin düzenlenmesini sağlar. Kanun, elektronik para ihracı ve kullanımıyla ilgili koşulları belirlerken aynı zamanda ödeme hizmetlerinin sunulmasına ilişkin standartları da belirlemektedir. Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu, Türkiye'deki fintech sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesini ve gelişmesini sağlayan önemli bir düzenleyici çerçevedir.

Kanunun belirlediği standartlar, sektörün güvenilirliğini artırırken aynı zamanda tüketicilerin korunmasını ve finansal istikrarın sağlanmasını amaçlamaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ise elektronik para kuruluşlarının finansal raporlama ve muhasebe düzenlemeleri gibi alanlarda denetleme yetkisi bulunmaktadır.

BDDK, kuruluşların mali yapısının sağlamlığını izlemek ve gerektiğinde müdahalede bulunmak amacıyla denetim fonksiyonlarını sürdürmektedir. Nitekim fintech şirketleri de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar BDDK tarafından belirlenen düzenlemelere tabidir. BDDK'nın görevleri arasında ödeme sistemlerini, elektronik para kuruluşlarını ve diğer finansal kurumları denetlemek ve düzenlemek bulunmaktadır. Bu düzenlemeler genellikle sektörde güvenilirlik ve istikrarın sağlanması, tüketicilerin korunması, finansal suçların önlenmesi gibi amaçlarla yapılır.

Bu kurum, Türkiye'deki finansal sistemin sağlıklı işleyişini ve güvenini sağlamak için önemli bir rol oynamaktadır (Fettahoğlu, 2010: 353).

Türkiye'de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), finansal sistemin düzenlenmesi ve denetimi konusunda kritik bir role sahiptir. Ancak elektronik para kuruluşları ve ödeme hizmetleri gibi alanlarda BDDK'nın rolü, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) yetkileri ile tamamlayıcı niteliktedir. BDDK'nın Elektronik Para ve Ödeme Hizmetlerindeki Görevleri:

- Finansal Raporlama ve Muhasebe Düzenlemeleri: Elektronik para kuruluşlarının ve ödeme kuruluşlarının finansal tablolarının hazırlanması, sunulması ve denetlenmesi süreçlerinde belirli standartlar koyar. Kuruluşların mali sağlamlığını izlemek için gerekli muhasebe standartlarının uygulanmasını sağlar.
- Risk Yönetimi ve İç Kontrol Sistemleri: Elektronik para kuruluşlarının ve ödeme kuruluşlarının risk yönetimi ve iç kontrol mekanizmalarının uygunluğunu denetler. Bu kuruluşların olası finansal ve operasyonel risklere karşı dayanıklı olmalarını sağlamak amacıyla süreçleri inceleyebilir.
- Tüketici Koruma: Elektronik para ve ödeme hizmetleri alanındaki tüketici şikayetlerini değerlendirir ve hizmet sağlayıcıların bu şikayetlere uygun şekilde yanıt vermelerini sağlar. Tüketicilerin haklarının korunmasını sağlamak amacıyla sektörel düzenlemelere katkıda bulunur.
- Finansal İstikrarın İzlenmesi: Elektronik para ve ödeme kuruluşlarının finansal sistem üzerindeki etkilerini değerlendirir ve genel finansal istikrarı desteklemek için gerekli adımları atar.
- İş Birliği ve Koordinasyon: Elektronik para ve ödeme kuruluşları üzerindeki düzenleme ve denetimlerde TCMB ile iş birliği yapar. Özellikle finansal sektörün bütünlüğünü sağlamak amacıyla, sektördeki farklı düzenleyici otoritelerle koordinasyon içinde çalışır.

Bu çerçevede BDDK, bankacılık sektörü ve ilgili finansal kuruluşların mali yapılarını denetlerken, TCMB daha çok ödeme sistemleri ve elektronik para kuruluşlarının işleyişine yönelik düzenleme ve denetim yetkisine sahiptir. İki kurum arasındaki bu görev dağılımı, Türkiye'deki finansal düzenleme ve denetim mekanizmasının etkili bir şekilde işlemesini sağlar.

BDDK, elektronik para ve ödeme hizmetlerinde doğrudan lisanslama yetkisine sahip olmamakla birlikte, finansal raporlama, risk yönetimi ve tüketici koruma gibi alanlarda önemli bir tamamlayıcı rol üstlenir. Aynı zamanda finansal sistemin genel istikrarını korumak ve sektörün sürdürülebilir bir şekilde gelişmesini sağlamak için TCMB ile koordineli çalışır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Türkiye'deki fintech sektörünü düzenleyen ve denetleyen önemli bir kurumdur. BDDK'nın belirlediği düzenlemeler, sektörün güvenilirliğini artırırken aynı zamanda tüketicilerin korunmasını ve finansal istikrarın sağlanmasını amaçlamaktadır.

3.1.1.2. Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu

Türkiye'de elektronik para kuruluşları ve ödeme hizmetleri sağlayıcıları, Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu'na tabidir. Bu kanun, elektronik para ihraç eden kuruluşların faaliyetlerini düzenler ve lisanslama süreçlerini belirler.

Türkiye'de elektronik para kuruluşları ve ödeme hizmetleri sağlayıcıları Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu'na tabidir. Bu kanun, elektronik para ihraç eden kuruluşların faaliyetlerini düzenler ve lisanslama süreçlerini belirler. Kanunun amacı, elektronik para ihraç eden ve ödeme hizmetleri sağlayan kuruluşların faaliyetlerini denetlemek, güvenliğini sağlamak ve tüketicilerin haklarını korumaktır. Ayrıca, kanunun kapsamı altında, bu kuruluşların sermaye gereksinimleri, hesap raporlama yükümlülükleri, müşteri bilgilendirme ve güvenlik standartları gibi çeşitli düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler, Türkiye'deki elektronik para ve ödeme hizmetleri pazarının güvenilirliğini ve istikrarını sağlamak amacıyla yürürlüğe konmuştur (Fettahoğlu, 2010: 370).

3.1.1.3. Kamu Gözetimi Kurumu (KGK)

Fintech şirketleri, güvenilirliklerini ve faaliyetlerini denetlemek için Kamu Gözetim Kurumu'na bağlı muhasebe ve denetim standartlarına uymak zorundadır. Kamu Gözetim Kurumu, Türkiye'de muhasebe ve denetim standartlarını belirleyen ve denetim faaliyetlerini düzenleyen önemli bir kurumdur. Fintech şirketlerinin güvenilirliklerini sağlamak ve faaliyetlerini denetlemek

için doğrudan Kamu Gözetim Kurumu'na bağlı muhasebe ve denetim standartlarına uymak zorunluluğu bulunmamaktadır.

Fintech şirketleri genellikle faaliyet alanlarına ve hizmet verdikleri sektörlere göre belirlenen düzenleyici kurumların denetimine tabidirler. Örneğin, finansal hizmetler sunan fintech şirketleri genellikle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından düzenlenir ve denetlenirler. Elektronik para ihraç eden fintech şirketleri ise Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Kanunu'na tabidirler ve ilgili düzenleyici kurumlar tarafından denetlenirler.

Bu şirketlerin güvenilirliklerini ve finansal raporlamalarını sağlamak için muhasebe ve denetim standartlarına uymaları genellikle beklenir. Bu standartlar, uluslararası muhasebe standartlarına dayalı olarak belirlenebilir ve bağımsız bir denetim firması aracılığıyla uygulanabilir. Bu sayede, şirketlerin finansal durumları ve faaliyetleri hakkında şeffaf ve güvenilir bilgi sağlanmış olur.

3.1.1.4. Kişisel Veri Korunması Kanunu ve Fintechler

Türkiye'de kişisel verilerin korunması önemlidir ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) gibi yasal düzenlemeler bu konuda rehberlik sağlamaktadır. Fintech şirketleri de dahil olmak üzere tüm kurumlar, müşteri verilerini korumak ve KVKK'ya uygun olarak işlemek zorundadır. KVKK, Türkiye'de kişisel verilerin işlenmesi, saklanması, kullanılması ve paylaşılmasıyla ilgili genel kuralları belirlemektedir. Bu kanun, kişisel verilerin hukuka uygun ve dürüst bir şekilde işlenmesini, işlenen verilerin doğru ve güncel olmasını, veri güvenliğinin sağlanmasını ve kişisel verilere erişim hakkının korunmasını sağlamaktadır. Fintech şirketleri, müşteri bilgilerini KVKK'nın belirlediği kurallara uygun olarak işlemek ve korumakla yükümlüdürler. Bu, müşterilerin kişisel verilerinin izinsiz kullanımından korunmasını ve gizliliğinin sağlanmasını amaçlamaktadır. Fintech şirketleri genellikle güvenlik önlemleri alır ve veri koruma politikaları oluştururlar, bu politikalar KVKK'nın gerekliliklerine uygun olarak tasarlanmakta ve uygulanmaktadır. Fintech sektörü, finansal hizmetlerin dijitalleşmesiyle birlikte büyük miktarda kişisel veriyi işleyen bir yapıya sahiptir. Bu bağlamda, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK), fintech kuruluşları için hem hukuki uyum hem de müşteri güveni açısından kritik bir düzenleme alanıdır. Kanun, kişisel verilerin işlenmesinde bireylerin mahremiyetini korumayı ve verilerin güvenliğini sağlamayı hedeflerken, fintech girişimlerinin

veri analitiği, yapay zekâ ve blockchain gibi teknolojilerle sağladığı yenilikçi hizmetlerde bu düzenlemelere uyum sağlamasını zorunlu kılmaktadır.

Fintech şirketleri, kullanıcıların kimlik bilgileri, finansal verileri ve işlem geçmişleri gibi hassas verileri işledikleri için, veri işleme ilkelerine (örneğin, hukuka uygunluk, doğru ve güncel olma, belirli bir amaçla sınırlı işleme) uyum sağlamak zorundadır. Ayrıca, KVKK kapsamında fintech kuruluşlarının:

- Açık rıza alma,
- Verilerin anonimleştirilmesi,
- Veri güvenliğini sağlamak için gerekli teknik ve idari tedbirleri alması gereklidir.

Bu çerçevede, fintech sektörü için KVKK'ya uyum yalnızca yasal bir zorunluluk değil, aynı zamanda rekabet avantajı sağlayan bir faktördür. Müşteri güvenini artıran veri koruma politikaları, fintech şirketlerinin marka değerini güçlendirmekte ve sektörde sürdürülebilirlik için bir temel oluşturmaktadır.

KVKK'nın varlığı, Türkiye'deki finansal teknoloji sektörünün gelişimine olumlu katkıda bulunmaktadır. Müşterilerin kişisel verilerinin güvenliğinin sağlanması, güvenilir ve sürdürülebilir bir iş ortamı oluşturur ve tüketicilerin finansal hizmetlerden daha fazla yararlanmalarını teşvik etmektedir. KVKK gibi yasal düzenlemeler, Türkiye'deki fintech şirketlerinin müşteri verilerini korumasını ve gizliliğini sağlamasını gerektirmektedir. Bu da tüketicilerin güvenini artırmakta ve finansal hizmetlere erişimi kolaylaştırmaktadır.

3.1.2. Brezilya

Brezilya’daki Bankalar’ın Faaliyet Alanları ve Verileri

Brezilya’daki bankacılık sektörü, ticari bankalar, yatırım bankaları, kalkınma bankaları, kooperatif bankalar, tasarruf bankaları, özel ve bölgesel bankalar gibi çeşitli kategorilere ayrılmaktadır. Aşağıda, ülkedeki önde gelen bankalar türlerine göre sınıflandırılmış ve amaçları açıklanmıştır.

1. Ticari Bankalar (Bancos Comerciais)

Ticari bankalar, bireysel ve kurumsal müşterilere geniş kapsamlı finansal hizmetler sunar. Bu bankalar mevduat kabul eder, kredi sağlar, ödeme işlemlerini yönetir ve finansal aracılık yapar.

- Banco do Brasil: Devlete ait en büyük ticari bankalardan biri olup, bireysel ve kurumsal bankacılık, tarım finansmanı ve dış ticaret finansmanı alanlarında hizmet vermektedir.
- Itau Unibanco: Brezilya'nın en büyük özel bankası olup, bireysel, ticari ve yatırım bankacılığı hizmetleri sunmaktadır.
- Bradesco: Perakende bankacılık, sigorta ve varlık yönetimi alanlarında güçlü bir yapıya sahiptir.
- Santander: İspanyol sermayeli olup, bireysel ve kurumsal finansal hizmetler sunmaktadır.
- HSBC: Uluslararası müşterilere yönelik bankacılık hizmetleri sağlamaktadır.
- Votorantim: Özel bankacılık, kurumsal finansman ve yatırım yönetimi hizmetleri sunmaktadır.
- Safra: Üst gelir grubuna hitap eden özel bankacılık ve varlık yönetimi alanında faaliyet göstermektedir.
- Citibank: Küresel bankacılık çözümleri sunarak, ticari ve yatırım bankacılığı alanlarında hizmet vermektedir.
- Banrisul: Rio Grande do Sul eyaletine odaklanan, bölgesel bir ticari bankadır.
- BMG: Tüketici kredileri ve bireysel finansman alanında uzmanlaşmıştır.
- Mercantil do Brasil: Küçük ve orta ölçekli işletmelere finansman sağlayan bir ticari bankadır.
- Banestes: Espírito Santo eyaletine odaklanmış bölgesel bir bankadır.

2. Yatırım Bankaları (Bancos de Investimento)

Yatırım bankaları, halka arz (IPO), şirket birleşme ve satın almaları (M&A) ve kurumsal finansman hizmetleri sunar.

- BTG Pactual: Brezilya'nın en büyük bağımsız yatırım bankası olup, varlık yönetimi, ticaret ve yatırım danışmanlığı alanlarında faaliyet göstermektedir.
- Deutsche Bank: Uluslararası yatırım bankacılığı, ticaret ve risk yönetimi hizmetleri sunmaktadır.

- Credit Suisse: Küresel çapta yatırım yönetimi, hisse senedi ticareti ve finansal danışmanlık hizmetleri vermektedir.
- JP Morgan Chase: Brezilya'daki büyük kurumsal müşterilere yönelik yatırım ve ticari bankacılık hizmetleri sağlamaktadır.
- BNP Paribas: Fransa merkezli olup, kurumsal ve yatırım bankacılığı hizmetleri sunmaktadır.
- BIC: Kurumsal finansman ve yatırım yönetimi hizmetleri vermektedir.
- ABC Brasil: Ticari finansman ve kurumsal bankacılık alanında uzmanlaşmıştır.
- Morgan Stanley: Brezilya'daki yatırım bankacılığı ve sermaye piyasaları faaliyetlerine odaklanmaktadır.

3. Kalkınma Bankaları (Bancos de Desenvolvimento)

Kalkınma bankaları, kamu projelerine ve sanayi yatırımlarına uzun vadeli finansman sağlamaktadır.

- Brazilian Development Bank (BNDES): Brezilya'nın en büyük kalkınma bankası olup, altyapı projeleri, sanayi ve sosyal kalkınma projelerine finansman sağlamaktadır.
- Caixa Econômica Federal: Kamu finansmanı, sosyal projeler ve konut kredileri alanında faaliyet gösteren devlete ait bir bankadır.
- Banco do Nordeste do Brasil (BNB): Kuzeydoğu Brezilya'nın kalkınmasını teşvik eden krediler ve projeler sunmaktadır.
- Banco da Amazônia (BASA): Amazon bölgesindeki sürdürülebilir kalkınma projelerini finanse etmektedir.
- Banco Regional de Desenvolvimento do Extremo Sul (BRDE): Güney Brezilya'da sanayi ve altyapı projelerine finansman sağlamaktadır.

4. Kooperatif Bankaları (Bancos Cooperativos)

Kooperatif bankaları, üyelerine özel finansal hizmetler sunar ve özellikle tarım ve sanayi sektörlerinde faaliyet gösterir.

- Bancoob: Kooperatif bankacılığı alanında faaliyet göstererek, kırsal ve küçük işletmelere finansman sağlamaktadır.

- Bansicredi: Brezilya'daki en büyük kooperatif bankalarından biridir ve çeşitli sektörlere finansal hizmetler sunmaktadır.

5. Tasarruf ve İpotek Bankaları (Caixas Econômicas e Bancos de Crédito Imobiliário)

Bu bankalar, düşük gelirli bireylere yönelik konut kredileri ve tasarruf hesapları sunar.

- Caixa Econômica Federal: Düşük gelirli bireylere yönelik konut kredileri, sosyal yardımlar ve tasarruf hesapları sunan kamu bankasıdır.

6. Yabancı Bankalar (Bancos Estrangeiros)

Brezilya'da faaliyet gösteren yabancı sermayeli bankalar, uluslararası ticaret, yatırım bankacılığı ve özel bankacılık hizmetleri sunmaktadır.

- Barclays: İngiltere merkezli olup, yatırım bankacılığı ve ticari finansman alanında faaliyet göstermektedir.
- BES (Banco Espírito Santo): Portekiz merkezli olup, Brezilya'da ticari bankacılık hizmetleri sunmaktadır.
- Societe Generale: Fransız menşeli olup, kurumsal ve yatırım bankacılığı alanlarında faaliyet göstermektedir.
- WestLB: Almanya merkezli bir banka olup, kurumsal finansman hizmetleri sunmaktadır.

7. Özel ve Bölgesel Bankalar (Bancos Privados e Regionais)

Bazı bankalar belirli bölgelerde faaliyet göstermekte veya spesifik sektörlere finansman sağlamaktadır.

- Banco Pine: Orta ölçekli kurumsal müşterilere kredi ve finansman hizmetleri sunmaktadır.
- Banco Cruzeiro do Sul: Tüketici kredileri alanında uzmanlaşmış bir bankaydı, ancak finansal sorunlar nedeniyle faaliyetleri durdurulmuştur.
- Banco GMAC: Otomotiv finansmanı alanında uzmanlaşmıştır.
- Fidis: Fiat Group'a bağlı olarak otomotiv finansman hizmetleri sunmaktadır.
- Banco Rural: KOBİ'lere yönelik finansal hizmetler sunmaktadır.
- Banco Classico: Özel bankacılık ve varlık yönetimi hizmetleri sağlamaktadır.
- Indusval: Tarım ve sanayi sektörlerine yönelik kredi hizmetleri sunmaktadır.

- Banco BBM: Orta ve büyük ölçekli şirketlere yönelik ticari bankacılık hizmetleri vermektedir.

Tablo 3.1. Türkiye - Brezilya Bankacılık Sektörü ve Karşılaştırmaları

Banka Türü	Türkiye	Brezilya	Farklılıklar
Merkez Bankaları	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)	Banco Central do Brasil (BCB)	Her iki merkez bankası da para politikalarını yönetir.
Mevduat Bankaları (Ticari Bankalar)	Ziraat Bankası, Halkbank, VakıfBank, İş Bankası, Garanti BBVA, Akbank, Yapı Kredi	Banco do Brasil, Itau Unibanco, Bradesco, Santander Brasil, HSBC Brasil, Votorantim, Citibank	Brezilya'da ticari bankalar daha büyük ölçekli ve uluslararası odaklıdır, Türkiye'de ise kamu bankaları piyasada önemli bir rol oynar.
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB), Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB), Aktif Bank, Takasbank	Brazilian Development Bank (BNDES), Caixa Econômica Federal, Banco do Nordeste do Brasil (BNB), Banco da Amazônia (BASA), BRDE	BNDES, Brezilya'nın en büyük kalkınma bankası olup devlet destekli sanayi yatırımlarını finanse etmektedir. Türkiye'de ise bu rolü TKYB ve TSKB üstlenmektedir.
Katılım Bankaları (Faizsiz Finans Bankaları)	Kuveyt Türk, Albaraka Türk, Türkiye Finans, Ziraat Katılım, Vakıf Katılım, Emlak Katılım	Banco ABC Brasil (İslami Finans Bölümü), BTG Pactual (İslami Finans), Safra Bank (İslami Finans Bölümü)	Türkiye'de faizsiz bankacılık çok daha yaygın ve gelişmiştir. Brezilya'da İslami finans hizmetleri sınırlıdır ve genellikle yatırım bankaları bünyesinde sunulmaktadır.
Kooperatif Bankaları	Türkiye'de büyük çaplı bir kooperatif bankası yoktur	Bancoob, Sicredi	Brezilya'da kooperatif bankaları yaygın olup, kırsal ve küçük işletmelere finansman sağlamaktadır. Türkiye'de ise bu görevi kamu bankaları üstlenmektedir.
Tasarruf ve İpotek Bankaları	Emlak Katılım Bankası, Ziraat Bankası, Halkbank, VakıfBank (konut kredileri sunar)	Caixa Econômica Federal	Caixa Econômica Federal, doğrudan konut finansmanı sağlayan devlete ait bir tasarruf bankasıdır. Türkiye'de ise konut finansmanı kamu ve özel bankalar tarafından sağlanmaktadır.
İhracat-İthalat Bankaları	Türk Eximbank	Banco do Brasil (ihracat destek birimi), BNDES (dış ticaret finansmanı sağlıyor)	Brezilya'da ihracat finansmanı farklı bankalar içinde bölünmüşken, Türkiye'de Türk Eximbank tek yetkili banka olarak faaliyet göstermektedir.
Esnaf ve KOBİ Bankaları	Halkbank	Banco Rural	Halkbank Türkiye'de KOBİ'lere en çok finansman sağlayan kamu bankasıdır. Brezilya'da ise Banco Rural, benzer hizmetleri sunmasına rağmen daha küçük ölçekli bir yapıya sahiptir.
Yabancı Sermayeli Bankalar	HSBC Türkiye, Deutsche Bank Türkiye, Citibank Türkiye, BNP Paribas Türkiye, Barclays Türkiye	Santander, HSBC Brasil, BNP Paribas, Deutsche Bank Brasil, Societe Generale, WestLB	Brezilya'da yabancı bankalar daha güçlü ve geniş bir müşteri kitlesine sahipken, Türkiye'de yabancı bankaların pazardaki etkisi sınırlıdır.
Özel ve Bölgesel Bankalar	Türkiye'de bölgesel banka bulunmamaktadır	Banrisul, Banestes, Banco Pine, Banco Classico	Brezilya'da bölgesel bankalar eyalet bazında faaliyet gösterirken, Türkiye'de böyle bir yapı bulunmamaktadır.
Otomotiv Finansmanı Sağlayan Bankalar	Ziraat Bankası, Halkbank, Garanti BBVA, İş Bankası (taşıt kredileri sunar)	Banco GMAC, Fidis (Fiat Group), Banco Volkswagen	Brezilya'da otomotiv sektörüne özel finansman sağlayan bağımsız bankalar bulunmaktadır. Türkiye'de ise bu hizmet genel bankalar tarafından sunulmaktadır.

3.1.2.1. Brezilya Merkez Bankası (BCB)

Brezilya'da finansal düzenleme ve denetim BCB tarafından yapılmaktadır. BCB, ödeme sistemlerini ve diğer finansal hizmetleri düzenlemektedir. Brezilya Merkez Bankası (Banco Central do Brasil - BCB), Brezilya'da finansal düzenleme ve denetimden sorumlu olan önemli bir kurumdur. BCB, ülkenin merkez bankasıdır ve finansal sistemdeki istikrarı sağlamak, para politikasını uygulamak, para arzını kontrol etmek ve ekonomik istikrarı korumak gibi görevlere sahiptir.

BCB, aynı zamanda ödeme sistemlerini düzenleyen ve finansal hizmetleri denetleyen bir kurumdur. Bu kapsamda, ödeme sistemlerinin etkin ve güvenli bir şekilde işlemesini sağlamak, finansal hizmetlerin kalitesini ve güvenilirliğini artırmak, tüketicilerin haklarını korumak gibi amaçlar doğrultusunda çeşitli düzenlemeler yapar ve denetimler gerçekleştirmektedir. BCB'nin rolü, Brezilya'nın finansal sistemini güçlendirmek ve ekonomik istikrarı sağlamak için kritik öneme sahiptir. Bu doğrultuda, BCB'nin belirlediği düzenlemeler ve denetimler, finansal hizmetlerin güvenilirliğini ve istikrarını desteklemeyi amaçlamaktadır.

3.1.2.2. Brezilya Bankacılık Federasyonu (FEBRABAN)

FEBRABAN, Brezilya'nın bankacılık endüstrisini temsil etmekte ve fintech şirketleri ile iş birliği yapmakta ve bu şirketlerin bankacılık endüstrisine entegrasyonunu desteklemektedir.

Brezilya Bankacılık Federasyonu (Federação Brasileira de Bancos - FEBRABAN), Brezilya'nın bankacılık endüstrisini temsil eden ve sektördeki çeşitli faaliyetlerle ilgilenen bir kuruluştur. FEBRABAN, bankalar arası iletişimi kolaylaştırmak, sektördeki standartları belirlemek, teknolojiyi teşvik etmek ve sektörün çeşitli alanlarında iş birliğini desteklemek gibi amaçlar doğrultusunda faaliyet göstermektedir.

Fintech şirketleri, inovasyon ve teknoloji odaklı çözümler sunarak bankacılık ve finansal hizmetler sektöründe önemli bir role sahiptirler. FEBRABAN, bu şirketlerin sektöre entegrasyonunu kolaylaştırmak, iş birliği fırsatları yaratmak ve sektördeki dijital dönüşümü teşvik etmek amacıyla çeşitli girişimlerde bulunmaktadır.

Bu şekilde, FEBRABAN hem geleneksel bankaları hem de fintech şirketlerini bir araya getirerek Brezilya'nın bankacılık endüstrisinin gelişimini destekler ve sektördeki yenilikçi çözümleri teşvik etmektedir.

3.1.2.3. Ödeme ve dijital para hizmetleri düzenlemeleri

Brezilya'da fintech şirketleri, ödeme ve dijital para hizmetleri sağlayıcıları olarak özel düzenlemelere tabidir. Bu düzenlemeler, ödeme hizmetleri sunan şirketlerin faaliyetlerini ve lisanslama süreçlerini belirler. Brezilya'da fintech şirketleri, ödeme ve dijital para hizmetleri sağlayıcıları olarak özel düzenlemelere tabidir. Bu düzenlemeler, ödeme hizmetleri sunan şirketlerin faaliyetlerini ve lisanslama süreçlerini belirler. Özellikle, Brezilya'da ödeme ve dijital para hizmetleri alanında faaliyet gösteren şirketlerin belirli standartlara ve gereksinimlere uymalarını sağlayan yasal çerçeve bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler genellikle Brezilya Merkez Bankası (BCB) ve diğer ilgili kurumlar tarafından belirlenir.

Ödeme hizmetleri sunan şirketlerin lisans almaları ve faaliyetlerini sürdürebilmeleri için belirli kriterleri karşılamaları gerekir. Bu kriterler arasında sermaye gereksinimleri, güvenlik standartları, müşteri bilgilerinin korunması ve dolandırıcılık önleme tedbirleri gibi unsurlar bulunabilir.

Bu düzenlemelerin amacı, ödeme hizmetleri sektöründe güvenilirliği sağlamak, tüketicilerin haklarını korumak, finansal suçları önlemek ve sektördeki rekabeti teşvik etmektir. Bu şekilde, ödeme ve dijital para hizmetleri alanında faaliyet gösteren şirketlerin düzenli ve denetlenebilir bir şekilde çalışmaları sağlanırken, sektördeki inovasyon ve büyüme de teşvik edilir. Her iki ülkede de fintech şirketleri, belirli standartlara ve düzenlemelere uymak zorundadır ve bu da sektörün güvenilirliği ve istikrarı için önemlidir. Yasal ve düzenleyici çerçevenin sağlam olması, fintech şirketlerinin büyümesini ve inovasyonlarını desteklerken tüketicilerin korunmasını sağlar. Her iki ülkede de fintech şirketlerinin belirli standartlara ve düzenlemelere uyması gerekmektedir. Bu düzenlemeler, sektörün güvenilirliğini ve istikrarını sağlamak için önemlidir. Yasal ve düzenleyici çerçevenin sağlam olması, fintech şirketlerinin büyümesini ve inovasyonlarını desteklerken tüketicilerin korunmasını da sağlar.

Fintech şirketleri, genellikle finansal hizmetlerde yenilikçi çözümler sunarlar ve geleneksel bankacılık modellerini dönüştürebilirler. Ancak, bu yenilikçi çözümlerin sağlıklı bir şekilde gelişmesi ve yayılması için güçlü bir yasal altyapı ve etkili düzenlemeler gereklidir. Bu düzenlemeler, şirketlerin güvenilirliğini sağlamak, finansal suçları önlemek, tüketicilerin haklarını korumak ve finansal sistemin istikrarını sağlamak için belirlenir.

Güçlü bir yasal ve düzenleyici çerçeve, fintech şirketlerinin piyasada rekabetçi kalmasını sağlarken aynı zamanda yatırımcıların ve tüketicilerin güvenini de artırır.

Bu da sektördeki büyümeyi ve inovasyonu teşvik etmektedir. Dolayısıyla, hem Türkiye gibi hem de Brezilya gibi ülkelerde sağlam bir yasal altyapı ve etkili düzenlemeler, fintech sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesini ve gelişmesini sağlamaktadır.

3.1.2.4. Yatırımcı koruma ve tüketici hakları

Brezilya'da, yatırımcıların korunması ve tüketici haklarının güvence altına alınması önemlidir. Fintech şirketleri, yatırımcıların ve tüketicilerin haklarını korumak için belirli yasal düzenlemelere uymak zorundadır.

Brezilya'da, yatırımcıların korunması ve tüketici haklarının güvence altına alınması önemlidir. Fintech şirketleri de dahil olmak üzere finansal kuruluşlar, yatırımcıların ve tüketicilerin haklarını korumak için belirli yasal düzenlemelere uymak zorundadır. Brezilya'da yatırımcıların korunması ve tüketici haklarının güvence altına alınmasıyla ilgili olarak çeşitli yasal düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler, yatırımcıların finansal ürünlerle ilgili doğru bilgilendirilmesini, dolandırıcılık ve kötüye kullanımlara karşı korunmalarını ve adil ticaret uygulamalarının sağlanmasını amaçlar.

Fintech şirketleri, faaliyet gösterdikleri alanlarda bu yasal düzenlemelere uymakla yükümlüdürler. Özellikle yatırımcıların ve tüketicilerin güvenliğini sağlamak için gereken önlemleri almak, doğru bilgilendirme yapmak ve şeffaf bir şekilde hizmet sunmak önemlidir. Yatırımcı koruma ve tüketici hakları, finansal piyasaların güvenilirliğini ve şeffaflığını artırırken aynı zamanda finansal katılımı teşvik etmektedir. Yatırımcıların ve tüketicilerin güven duyması, finansal hizmetlere olan talebi artırır ve ekonomik büyümeye katkıda bulunmaktadır. Brezilya'da yatırımcı koruma ve tüketici haklarına yönelik düzenlemeler,

finansal hizmetler sektöründe güvenilirliği ve şeffaflığı sağlamak için önemlidir. Fintech şirketleri, bu düzenlemelere uyum sağlayarak yatırımcıların ve tüketicilerin haklarını korumaya ve güvenlerini kazanmaya çalışırlar.

3.1.2.5. Bilinen müşteri (KYC) ve kara para aklamayı önleme (AML) kuralları

Brezilya'da, "Bilinen Müşteri" (KYC) ve "Kara Para Aklamayı Önleme" (AML) gibi kurallar, finansal suistimali önlemek için önemlidir. Fintech şirketleri, bu kurallara uygun olarak müşteri kimlik doğrulaması yapmak ve finansal suistimali önlemekle yükümlüdür. Brezilya'da, "Bilinen Müşteri" (KYC) ve "Kara Para Aklamayı Önleme" (AML) gibi kurallar, finansal suistimali önlemek için önemlidir. Fintech şirketleri de dahil olmak üzere tüm finansal kuruluşlar, bu kurallara uygun olarak müşteri kimlik doğrulaması yapmak ve finansal suistimali önlemekle yükümlüdür.

KYC kuralları, finansal kuruluşların müşterilerinin kimliklerini doğrulamasını ve müşteri bilgilerini belirli bir standarda göre toplamasını gerektirir. Bu, finansal kuruluşların müşterilerinin kimliklerini doğrulamasını ve potansiyel olarak suç faaliyetlerini önlemek için gerekli bilgileri toplamasını sağlar. AML kuralları ise kara para aklamanın ve terörizmin finansmanının önlenmesini amaçlar. Bu kurallar, finansal kuruluşların kara para aklama belirtilerini tanımlamalarını ve bu tür faaliyetleri rapor etmelerini sağlar. Fintech şirketleri, AML kurallarına uygun olarak işlem yapmak ve şüpheli aktiviteleri bildirmekle yükümlüdür.

Bu kurallar, finansal suistimalin önlenmesine ve finansal sistemin bütünlüğünün korunmasına katkıda bulunur. Tüketicilerin güvenliğini ve finansal katılımı teşvik eder. Fintech şirketleri, bu kurallara uyum sağlamak için genellikle gelişmiş kimlik doğrulama teknolojileri ve izleme sistemleri kullanırlar. Brezilya'da KYC ve AML gibi kurallar, finansal suistimali önlemek ve finansal sistemin bütünlüğünü korumak için önemlidir. Fintech şirketleri, bu kurallara uygun olarak müşteri kimlik doğrulaması yapmak ve finansal suistimali önlemekle yükümlüdürler. Her iki ülkede de fintech sektörü, belirli yasal ve düzenleyici çerçevelere tabidir ve bu çerçeveler, sektörün güvenilirliğini ve istikrarını sağlamak için önemlidir. Fintech şirketleri, yerel yasal düzenlemelere uyum sağlamak ve işlerini yürütmek için yerel düzenleyici kurumlarla iş birliği yapmak zorundadır.

3.2. Fintech Girişimlerinin Yapısı ve Yaygınlığı

Türkiye ve Brezilya gibi gelişmekte olan ülkelerde fintech sektörü, çeşitli yapılar ve yaygınlıklarla gelişmektedir. İki ülkenin fintech girişimlerinin yapıları ve yaygınlığına ilişkin bazı anahtar noktalar şunlardır:

3.2.1. Türkiye'de fintechlerin durumu

3.2.1.1. Mobil ödemeler

Türkiye'de fintech alanında en yaygın kullanılan hizmetlerden biri mobil ödemelerdir. Mobil cüzdanlar, QR kod ödemeleri ve diğer mobil ödeme çözümleri, günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. Türkiye'de fintech sektöründe mobil ödemeler önemli bir yer tutmaktadır. Mobil cüzdanlar, QR kod ödemeleri ve diğer mobil ödeme çözümleri, günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir.

Mobil ödemeler, tüketicilere alışverişlerini daha hızlı, kolay ve güvenli bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar. Birçok mağaza ve restoran, mobil ödeme seçeneklerini sunarak müşterilerine daha iyi bir alışveriş deneyimi sunmaktadır. Ayrıca, mobil ödemelerin sunduğu pratiklik ve kolaylık, özellikle online alışverişlerde ve dijital içerik satın alımlarında da tercih edilmektedir.

Türkiye'deki fintech şirketleri, mobil ödeme çözümleri konusunda önemli gelişmeler kaydetmişlerdir. Mobil cüzdanlar, bankaların kendi mobil uygulamaları üzerinden sunulduğu gibi, bağımsız fintech şirketleri tarafından da sunulmaktadır. QR kod ödemeleri ise hem online alışverişlerde hem de fiziksel mağazalarda yaygın olarak kullanılmaktadır.

Türkiye'deki mobil ödeme pazarının büyümesi, teknolojik altyapının gelişmesi ve tüketicilerin bu yeni ödeme yöntemlerine olan ilgisinin artmasıyla birlikte devam etmektedir. Bu trendin devam etmesi ve mobil ödemelerin daha da yaygınlaşması beklenmektedir.

3.2.1.2. Dijital bankacılık

Türkiye'de dijital bankacılık hızla büyümektedir. Geleneksel bankalara alternatif olarak faaliyet gösteren dijital bankaların sayısı artmaktadır. Bu dijital bankalar, daha düşük ücretler, kullanıcı dostu arayüzler ve mobil odaklı hizmetler sunarak müşteri tabanlarını genişletmektedir. Türkiye'de dijital bankacılık hızla büyümekte ve geleneksel bankalara alternatif olarak faaliyet gösteren dijital bankaların sayısı artmaktadır. Bu dijital bankalar, daha düşük ücretler, kullanıcı dostu arayüzler ve mobil odaklı hizmetler sunarak müşteri tabanlarını genişletmektedir.

Dijital bankaların yükselişi, özellikle genç ve teknolojiye hakim olan kesimler arasında büyük ilgi görmektedir. Mobil cihazların yaygın kullanımı ve internet erişiminin artmasıyla birlikte, tüketiciler bankacılık işlemlerini daha fazla mobil cihazlar üzerinden gerçekleştirmektedirler. Bu nedenle, dijital bankaların sunduğu kullanıcı dostu mobil uygulamalar ve çevrimiçi bankacılık hizmetleri, müşterilerin tercih ettiği bir seçenek haline gelmektedir. Dijital bankaların avantajları arasında, geleneksel bankalara kıyasla daha düşük işlem ücretleri, daha hızlı ve pratik hizmetler, kişiselleştirilmiş bankacılık deneyimleri ve genellikle daha şeffaf bir hizmet sunmaları bulunmaktadır. Bu özellikler, tüketicilerin dijital bankalara olan ilgisini artırmakta ve bu bankaların müşteri tabanlarını genişletmelerini sağlamaktadır.

Türkiye'de dijital bankacılık alanında faaliyet gösteren birçok oyuncu bulunmaktadır ve bu alandaki rekabetin giderek artması beklenmektedir. Bu durum, tüketicilere daha fazla seçenek sunarken, bankacılık sektöründe inovasyon ve müşteri odaklı hizmetlerin artmasına da katkıda bulunmaktadır.

3.2.1.3. Finansal hizmetler

Türkiye'de fintech sektörü, kredi, sigorta, yatırım ve kişisel finans yönetimi gibi çeşitli finansal hizmetlerin sunulmasıyla da genişlemektedir. Fintech girişimleri, tüketicilere daha kolay erişilebilir ve daha uygun fiyatlı finansal ürünler sunarak geleneksel finans kuruluşlarıyla rekabet etmektedir. Türkiye'de fintech sektörü, kredi, sigorta, yatırım ve kişisel finans yönetimi gibi çeşitli finansal hizmetlerin sunulmasıyla genişlemektedir.

Fintech girişimleri, geleneksel finans kuruluşlarıyla rekabet ederek tüketicilere daha kolay erişilebilir ve daha uygun fiyatlı finansal ürünler sunmayı hedeflerler.

Kredi alanında, fintech şirketleri geleneksel bankalara alternatif olarak çeşitli kredi çözümleri sunmaktadırlar. Bu çözümler genellikle daha hızlı onay süreçleri, daha esnek geri ödeme seçenekleri ve daha düşük faiz oranları gibi avantajlar sunabilir. Sigorta sektöründe, fintech şirketleri dijital platformlar üzerinden sigorta ürünleri sunarak tüketicilere daha kolay ulaşılabilir hale gelmektedirler. Bu, sigorta poliçelerinin satın alınması, yönetilmesi ve talep edilmesi süreçlerini basitleştirir ve kullanıcı deneyimini iyileştirir.

Yatırım alanında, fintech şirketleri bireylere ve küçük işletmelere yatırım yapma ve portföylerini yönetme konusunda çeşitli platformlar ve araçlar sunmaktadır. Bu platformlar genellikle düşük maliyetlerle yatırım yapma imkanı sağlarlar ve kullanıcıların yatırım kararlarını daha bilinçli bir şekilde alabilmelerine yardımcı olurlar.

Kişisel finans yönetimi konusunda, fintech şirketleri mobil uygulamalar ve çevrimiçi platformlar aracılığıyla kullanıcılara bütçe yönetimi, harcama takibi, borç ödeme planları ve tasarruf stratejileri gibi konularda destek sağlarlar. Tüm bu alanlarda, fintech şirketleri teknoloji ve inovasyonun gücünü kullanarak finansal hizmetlere daha yenilikçi ve erişilebilir bir yaklaşım getirmekte ve bu da tüketicilere daha fazla seçenek ve daha iyi hizmet sunmaktadır.

3.2.2. Brezilya’da fintechlerin durumu

3.2.2.1. Ödeme işlemleri

Brezilya'da fintech girişimleri arasında ödeme işlemleri oldukça yaygındır. Özellikle dijital cüzdanlar, QR kod ödemeleri ve çevrimiçi ödeme platformları, Brezilya'nın genişlemekte olan dijital ekonomisinde önemli bir rol oynamaktadır. Brezilya'da fintech girişimleri arasında ödeme işlemleri oldukça yaygındır ve özellikle dijital cüzdanlar, QR kod ödemeleri ve çevrimiçi ödeme platformları gibi çözümler, Brezilya'nın genişlemekte olan dijital ekonomisinde önemli bir rol oynamaktadır.

Dijital cüzdanlar, kullanıcıların mobil cihazları üzerinden ödeme yapmalarını ve para transferi yapmalarını sağlayan dijital platformlardır. Bu cüzdanlar, kullanıcıların banka kartları, kredi kartları ve hatta sanal para birimleri gibi çeşitli ödeme yöntemlerini bir araya getirerek ödeme işlemlerini kolaylaştırır. QR kod ödemeleri, mobil cihazlar aracılığıyla QR kodlarını taratarak ödeme yapılmasını sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntem, hem fiziksel mağazalarda hem de çevrimiçi alışverişlerde yaygın olarak kullanılmaktadır ve özellikle pandemi döneminde temasız ödeme yöntemi olarak popülerlik kazanmıştır.

Çevrimiçi ödeme platformları ise internet üzerinden alışveriş yaparken kullanılan ödeme hizmetlerini sağlayan platformlardır. Bu platformlar genellikle çeşitli ödeme seçeneklerini bir araya getirerek kullanıcılara daha esnek ve güvenli bir alışveriş deneyimi sunarlar. Brezilya'nın genişlemekte olan dijital ekonomisi ve hızla artan internet erişimi, ödeme işlemlerinin dijitalleşmesini hızlandırmakta ve fintech şirketlerinin bu alanda inovasyon yapmasını teşvik etmektedir. Bu trendin devam etmesi ve dijital ödeme çözümlerinin daha da yaygınlaşması beklenmektedir.

3.2.2.2. Kredi ve finansman

Brezilya'da fintech şirketleri, kredi ve finansman hizmetleri sunarak geleneksel bankacılık sistemine alternatifler oluşturmaktadır. Peer-to-peer kredi platformları ve dijital kredi hizmetleri, küçük işletmeler ve bireyler için daha erişilebilir finansman imkanları sağlamaktadır. Brezilya'da fintech şirketleri, kredi ve finansman hizmetleri sunarak geleneksel bankacılık sistemine alternatifler oluşturmaktadır. Özellikle peer-to-peer kredi platformları ve dijital kredi hizmetleri, küçük işletmeler ve bireyler için daha erişilebilir finansman imkanları sağlamaktadır.

Peer-to-peer (P2P) kredi platformları, doğrudan bireyler arasında kredi verme ve borç alma imkanı sağlayan dijital platformlardır. Bu platformlar, krediye ihtiyacı olan bireyleri kredi veren bireylerle buluşturur ve geleneksel bankacılık kurumlarına kıyasla daha hızlı ve esnek bir kredi süreci sunarlar. Dijital kredi hizmetleri ise, çeşitli dijital platformlar aracılığıyla kredi başvurularının kolayca yapılabildiği ve hızlı bir şekilde sonuçlandırıldığı hizmetlerdir. Bu hizmetler genellikle mobil uygulamalar veya internet siteleri üzerinden sunulur ve kullanıcıların kredi alım sürecini dijitalleştirerek daha kullanıcı dostu bir deneyim sunarlar.Bu tür fintech çözümleri, özellikle küçük işletmeler ve bireyler için finansmana erişimin kolaylaştırılması ve geleneksel bankalara kıyasla daha hızlı ve daha esnek bir kredi süreci sunması açısından önemlidir. Ayrıca, bu çözümler, finansmana erişimi sınırlı olan veya geleneksel bankacılık

sistemine güvenmekte tereddüt eden kesimlere de hizmet sunarlar. Bu da Brezilya'daki finansman sektöründe daha fazla rekabet ve inovasyonu teşvik eder.

3.2.2.3. Sigorta ve yatırım

Brezilya'da fintech sektörü, sigorta ve yatırım alanlarında da büyümektedir. Dijital sigorta platformları ve yatırım uygulamaları, tüketicilere daha kolay erişilebilir ve daha kişiselleştirilmiş hizmetler sunmaktadır. Brezilya'da fintech sektörü, sigorta ve yatırım alanlarında da büyümektedir ve dijital sigorta platformları ile yatırım uygulamaları, tüketicilere daha kolay erişilebilir ve daha kişiselleştirilmiş hizmetler sunmaktadır. Dijital sigorta platformları, kullanıcıların sigorta poliçelerini kolayca yönetmelerine ve satın almalarına imkan sağlar. Bu platformlar genellikle mobil uygulamalar veya çevrimiçi platformlar aracılığıyla sigorta ürünlerini sunarlar. Kullanıcılar, ihtiyaçlarına uygun sigorta poliçelerini seçerken daha fazla seçenek ve daha şeffaf bir fiyatlandırma ile karşılaşırlar. Yatırım uygulamaları ise, bireylere çeşitli yatırım fırsatları sunan dijital platformlardır. Bu platformlar, kullanıcıların düşük maliyetlerle ve daha az yatırım bilgisi ile portföylerini çeşitlendirmelerine olanak tanır. Ayrıca, bazı yatırım uygulamaları otomatik yatırım hizmetleri de sunarak kullanıcıların daha disiplinli bir şekilde yatırım yapmalarına yardımcı olurlar.

Bu tür dijital sigorta ve yatırım platformları, tüketicilere geleneksel sigorta ve yatırım kuruluşlarına kıyasla daha hızlı, daha kullanıcı dostu ve daha kişiselleştirilmiş bir hizmet sunarlar. Teknolojinin sağladığı olanaklar sayesinde müşterilerin finansal ihtiyaçlarına daha etkili ve verimli bir şekilde yanıt verilebilir. Bu da Brezilya'da sigorta ve yatırım alanlarında daha fazla rekabet ve inovasyonu teşvik eder. Her iki ülkede de fintech girişimlerinin yapısı ve yaygınlığı hızla değişmektedir. Bu girişimler, teknolojinin ve dijitalleşmenin güçlü etkisiyle birlikte finansal hizmetlere daha yenilikçi ve erişilebilir çözümler sunmaya devam etmektedir.

3.3. Kullanıcı Alışkanlıkları ve Pazar Dinamikleri

Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda fintech şirketleri, kullanıcı deneyimi ve beklentilerini karşılamak için çaba göstermek zorundadır. Kullanıcı deneyimi, bir fintech platformunun kullanıcı dostu olması, kolayca erişilebilir olması ve kullanıcıların finansal ihtiyaçlarını etkin bir şekilde karşılaması gerektiği anlamına gelmektedir. Türkiye ve Brezilya gibi büyük ve gelişmekte olan ekonomilerde, fintech kullanıcı alışkanlıkları ve pazar

dinamikleri, teknoloji benimseme oranı, demografik faktörler ve finansal ihtiyaçlar gibi birçok faktörden etkilenmektedir. İki ülkenin fintech pazarlarında kullanıcı alışkanlıkları ve pazar dinamiklerine ilişkin bazı anahtar noktalara başlıklar halinde yer verilmiştir.

3.3.1. Türkiye

3.3.1.1. Mobil odaklı kullanım

Türkiye'de internet kullanımı ve akıllı telefon penetrasyonu oldukça yüksektir. Bu nedenle, fintech hizmetlerinin çoğu mobil uygulamalar aracılığıyla erişilebilir ve kullanıcılar genellikle mobil cihazlarını finansal işlemler için kullanmaktadır. Türkiye'de internet kullanımı ve akıllı telefon penetrasyonu oldukça yüksektir. Bu nedenle, fintech hizmetlerinin çoğu mobil uygulamalar aracılığıyla erişilebilir ve kullanıcılar genellikle mobil cihazlarını finansal işlemler için kullanmaktadır.

Mobil odaklı kullanım, Türkiye'deki fintech sektörünün büyümesinde önemli bir faktördür. Mobil uygulamalar, kullanıcıların finansal hizmetlere hızlı ve kolay erişim sağlamalarını ve istedikleri zaman istedikleri yerden finansal işlemlerini gerçekleştirmelerini sağlar.

Mobil odaklı kullanımın yaygınlaşması, kullanıcıların finansal hizmetlere erişimini artırırken aynı zamanda finansal katılımı da teşvik eder. Bununla birlikte, güvenlik ve gizlilik gibi konuların da önemli olduğu unutulmamalıdır ve fintech şirketleri mobil uygulamalarını geliştirirken bu konulara özel önem vermeli ve kullanıcıların verilerini güvenli bir şekilde korumalıdır.

3.3.1.2. Genç ve dijital yetenekler

Türkiye'nin genç nüfusu, fintech hizmetlerine olan talebi artırmaktadır. Gençler, dijital teknolojileri daha hızlı benimsemekte ve geleneksel bankacılık yerine dijital finansal hizmetleri tercih etmektedir. Türkiye'nin genç nüfusu, fintech hizmetlerine olan talebi artırmaktadır. Gençler, dijital teknolojileri daha hızlı benimsemekte ve geleneksel bankacılık yerine dijital finansal hizmetleri tercih etmektedir. Türkiye'deki genç nüfusun büyük bir kısmı dijital teknolojilere aşina ve mobil cihazları sıkça kullanmaktadır. Akıllı telefon penetrasyonunun

yüksek olması ve internet erişiminin genişlemesi, gençlerin finansal hizmetlere erişimini ve bu hizmetleri kullanma alışkanlıklarını önemli ölçüde etkilemektedir.

Geleneksel bankacılık hizmetleri genellikle karmaşık ve zaman alıcı olabilirken, fintech hizmetleri genellikle daha kullanıcı dostu ve kolay erişilebilir bir deneyim sunar. Bu da gençlerin fintech hizmetlerini tercih etmelerine ve geleneksel bankacılık yerine mobil cihazları aracılığıyla finansal işlemlerini gerçekleştirmelerine yol açar. Gençler genellikle finansal bağımsızlık ve kontrol arayışı içindedirler ve fintech hizmetleri bu ihtiyaçlarına cevap verebilecek esneklik ve yenilikçilik sunarlar. Mobil ödemeler, dijital cüzdanlar, yatırım uygulamaları ve diğer fintech çözümleri, gençlerin finansal hedeflerine ulaşmalarına ve kişisel finanslarını daha etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olabilir. Türkiye'deki genç nüfusun dijital yetenekleri ve fintech hizmetlerine olan talebi, fintech sektörünün büyümesini ve gelişmesini destekleyen önemli bir faktördür.

Bu trendin devam etmesi beklenmekte ve fintech şirketlerinin gençler için daha yenilikçi ve kullanıcı dostu çözümler sunmaları beklenmektedir.

3.3.1.3. Ödeme kolaylıkları

Türkiye'de ödeme işlemleri genellikle nakitsiz yapılır ve kredi kartı kullanımı yaygındır. Bu nedenle, dijital ödeme platformları ve mobil cüzdanlar gibi hizmetler popülerdir ve kullanıcılar tarafından sıkça tercih edilir. Türkiye'de ödeme işlemleri genellikle nakitsiz yapılır ve kredi kartı kullanımı oldukça yaygındır. Bu nedenle, dijital ödeme platformları ve mobil cüzdanlar gibi hizmetler popülerdir ve kullanıcılar tarafından sıkça tercih edilir.

Kredi kartı kullanımının yaygın olması, tüketicilerin alışverişlerini daha hızlı ve pratik bir şekilde yapmalarını sağlar. Ayrıca, kredi kartları genellikle çeşitli indirimler, nakit para puanları ve diğer avantajlar sunarak tüketicilerin tercih ettiği ödeme yöntemleri arasında yer alır.

Dijital ödeme platformları ve mobil cüzdanlar ise, kullanıcıların kredi kartları veya banka hesapları üzerinden ödemelerini mobil cihazları aracılığıyla yapmalarını sağlar. Bu platformlar, kullanıcıların alışveriş yaparken veya fatura öderken daha hızlı ve kolay ödeme yapmalarına olanak tanır. Türkiye'deki dijital ödeme platformları genellikle çeşitli güvenlik önlemleri ile donatılmıştır ve kullanıcıların ödeme bilgilerini güvenli bir şekilde saklarlar.

Bu da kullanıcıların dijital ödeme platformlarını güvenle kullanmalarını sağlar. Türkiye'de ödeme kolaylıklarının yaygın olması, tüketicilerin alışveriş deneyimini iyileştirirken aynı zamanda işletmelerin de ödemeleri daha verimli bir şekilde kabul etmelerini sağlar. Bu da ekonominin dijitalleşmesine ve finansal katılımın artmasına katkıda bulunur.

3.3.2. Brezilya

3.3.2.1. Dijital dönüşüm

Brezilya, Latin Amerika'nın en büyük dijital pazarlarından biridir. Akıllı telefon penetrasyonu yüksektir ve internet kullanımı hızla artmaktadır. Bu nedenle, fintech hizmetlerinin dijital platformlar aracılığıyla yaygın olarak benimsenmesi beklenmektedir. Brezilya, Latin Amerika'nın en büyük dijital pazarlarından biridir. Akıllı telefon penetrasyonu yüksektir ve internet kullanımı hızla artmaktadır. Bu nedenle, fintech hizmetlerinin dijital platformlar aracılığıyla yaygın olarak benimsenmesi beklenmektedir. Brezilya'daki yüksek akıllı telefon penetrasyonu ve artan internet erişimi, tüketicilerin dijital finansal hizmetlere erişimini kolaylaştırmakta ve fintech şirketlerinin büyümesini teşvik etmektedir. Mobil uygulamalar aracılığıyla sunulan finansal hizmetler, kullanıcıların her yerden ve her zaman finansal işlemlerini gerçekleştirmelerini sağlar.

Brezilya'da dijital dönüşüm, finansal katılımı artırmak, finansal hizmetlere erişimi genişletmek ve finansal işlemleri daha verimli hale getirmek için büyük bir fırsat sunmaktadır. Fintech şirketleri, dijital ödeme platformları, dijital cüzdanlar, yatırım uygulamaları ve diğer dijital finansal çözümler aracılığıyla tüketicilere daha kolay erişilebilir ve daha kullanıcı dostu hizmetler sunarak bu fırsatı değerlendirmektedir. Brezilya'nın dijital dönüşümü, finansal hizmetlerin daha da dijitalleşmesini ve finansal katılımın artmasını sağlayarak ekonominin büyümesine ve insanların yaşam standartlarının yükselmesine katkıda bulunabilir. Bu trendin devam etmesi beklenmekte ve fintech sektörünün Brezilya'da daha da önemli bir rol oynaması beklenmektedir.

3.3.2.2. Finansal erişim sorunları

Brezilya'da, bazı bölgelerde ve kesimlerde geleneksel bankacılık hizmetlerine erişim sınırlı olabilir.

Bu durum, dijital finansal hizmetlere olan talebi artırabilir ve fintech şirketlerinin bu bölgelere yönelik çözümler sunmasını teşvik edebilir. Brezilya'da, bazı bölgelerde ve kesimlerde geleneksel bankacılık hizmetlerine erişim sınırlı olabilir. Özellikle kırsal bölgelerde veya düşük gelirli nüfusun yoğun olduğu bölgelerde banka şubeleri bulunmayabilir veya bankacılık hizmetlerine erişim zor olabilir.

Bu durum, finansal hizmetlere erişimde eşitsizliklere ve finansal dışlanmaya neden olabilir. Dijital finansal hizmetlerin gelişimi ve yaygınlaşması, bu sorunu hafifletebilir. Fintech şirketleri, mobil uygulamalar ve çevrimiçi platformlar aracılığıyla finansal hizmetleri daha geniş bir kitleye ulaştırabilir ve finansal erişim sorunlarını azaltabilir. Özellikle akıllı telefon penetrasyonunun artması ve internet erişiminin genişlemesiyle birlikte, dijital finansal hizmetlere erişim daha da kolaylaşabilir.

Bazı fintech şirketleri, finansal hizmetlere erişimi artırmak ve finansal dışlanmayı azaltmak amacıyla özel çözümler sunmaktadır. Örneğin, mobil cüzdanlar aracılığıyla para transferi, fatura ödeme ve diğer bankacılık işlemleri yapma imkanı sunulabilir. Peer-to-peer kredi platformları gibi çözümler de düşük gelirli bireylerin veya küçük işletmelerin finansmana erişimini artırabilir. Brezilya'da finansal erişim sorunlarına yönelik çözümler sunan fintech şirketleri, finansal katılımı artırabilir ve ekonomik kalkınmayı destekleyebilir. Bu, hem bireylerin hem de işletmelerin finansal kaynaklara daha etkin bir şekilde erişmelerini sağlayarak ekonomik büyümeye ve refaha katkıda bulunabilir.

3.3.2.3. Rekabetçi piyasa

Brezilya'nın finansal hizmetler sektörü oldukça rekabetçidir. Geleneksel bankaların yanı sıra fintech şirketleri de pazarda faaliyet göstermektedir.

Bu rekabet, kullanıcılara daha çeşitli ve uygun fiyatlı finansal hizmetler sunulmasını teşvik etmektedir. Brezilya'nın finansal hizmetler sektörü oldukça rekabetçidir. Geleneksel

bankaların yanı sıra fintech şirketleri de pazarda faaliyet göstermektedir. Bu rekabet, kullanıcılara daha çeşitli ve uygun fiyatlı finansal hizmetler sunulmasını teşvik etmektedir. Geleneksel bankaların yanı sıra fintech şirketleri de Brezilya'da finansal hizmetler pazarında yer almakta ve bu çeşitlilik tüketicilere daha fazla seçenek sunmaktadır. Fintech şirketleri genellikle daha esnek ve yenilikçi çözümler sunarak geleneksel bankalarla rekabet etmekte ve kullanıcıların finansal ihtiyaçlarını daha iyi karşılamaya çalışmaktadır.

Rekabetçi bir pazarda, finansal kuruluşlar müşteri memnuniyetini artırmak, hizmet kalitesini yükseltmek ve maliyetleri düşürmek için çeşitli stratejiler izlerler. Bu da genellikle tüketicilere daha iyi hizmet ve daha uygun fiyatlar sunulmasını sağlar.

Rekabetin artmasıyla birlikte finansal hizmetlerin dijitalleşmesi ve inovasyonun artması da teşvik edilir. Fintech şirketleri, teknolojiyi kullanarak daha verimli işlemler yapmayı ve kullanıcı deneyimini iyileştirmeyi hedeflerler. Bu da tüketicilere daha kullanıcı dostu ve yenilikçi finansal çözümler sunar. Brezilya'da finansal hizmetler sektöründeki rekabet, tüketicilere daha geniş bir hizmet yelpazesi ve daha uygun fiyatlar sunarak finansal katılımı artırmaya ve ekonomik büyümeyi desteklemeye yardımcı olur. Bu rekabetçi ortam, hem tüketicilerin hem de finansal kuruluşların lehine olabilir ve sektörde daha fazla inovasyon ve gelişmeyi teşvik edebilir. Her iki ülkede de fintech pazarları, teknoloji benimseme oranı, finansal altyapı ve kullanıcı alışkanlıkları gibi faktörlerden etkilenmektedir.

Bu pazarlarda başarılı olmak isteyen fintech şirketleri, yerel pazar dinamiklerini dikkate alarak uygun çözümler sunmalı ve kullanıcı ihtiyaçlarına odaklanmalıdır.

3.3.3. Tüketici davranışları açısından Türkiye Brezilya karşılaştırması

Türkiye ve Brezilya'da tüketici davranışları benzerlik göstermektedir. Mobil cihazların ve internet erişiminin yaygınlaşması, tüketicilerin dijital bankacılık ve Fintech hizmetlerine olan ilgisini artırmıştır. Her iki ülkede de tüketiciler, daha hızlı, daha kolay ve daha uygun maliyetli finansal hizmetler talep etmektedirler.

Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, fintech şirketlerinin başarısı büyük ölçüde tüketicilerin davranışlarına ve tercihlerine bağlıdır. Tüketici davranışları, finansal

alışkanlıklar, teknolojiye olan yakınlık, güvenlik endişeleri ve finansal hizmetlere olan ihtiyaçlar gibi birçok faktörden etkilenir

Tablo 3.2. Türkiye- Brezilya Tüketici Davranışları

Türkiye	Brezilya
Mobil Odaklı Alışkanlıklar: Türkiye'deki tüketiciler, finansal işlemlerini genellikle mobil cihazları üzerinden gerçekleştirirler. Bu nedenle, fintech şirketleri mobil uygulamalar üzerinden erişilebilir hizmetler sunarak tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılarlar.	**Çokkanallı Alışkanlıklar:** Brezilya'daki tüketiciler, finansal işlemlerini çeşitli kanallar aracılığıyla gerçekleştirebilme yeteneğine önem verirler. Bu nedenle, fintech şirketleri mobil uygulamalar, internet bankacılığı ve diğer çevrimiçi platformlar aracılığıyla erişilebilir hizmetler sunarlar.
Güvenlik ve Gizlilik Endişeleri: Türk tüketiciler, finansal işlemlerinde güvenlik ve veri gizliliği konularına önem verirler. Fintech şirketleri, güçlü güvenlik önlemleri ve veri koruma politikalarıyla tüketicilerin güvenini kazanmaya çalışırlar.	**Yenilikçi Çözümlere İlgi**: Brezilyalı tüketiciler, finansal hizmetlerde yenilikçi çözümlere ilgi gösterirler. Fintech şirketleri, yapay zeka, blokzincir ve diğer ileri teknolojileri kullanarak tüketicilerin ilgisini çekmeye çalışırlar.
Hız ve Kolaylık Arayışı: Türkiye'deki tüketiciler, finansal işlemlerini hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirebilmeyi ararlar. Bu nedenle, fintech şirketleri kullanıcı dostu arayüzler ve basit işlem süreçleri sunarak tüketicilerin taleplerini karşılamaya çalışırlar.	**Ödeme Alışkanlıkları**: Brezilya'daki tüketiciler, nakitsiz ödeme yöntemlerini benimsemiş durumdadırlar ve kredi kartı kullanımı yaygındır. Fintech şirketleri, dijital ödeme çözümleri sunarak tüketicilerin ödeme alışkanlıklarına uygun çözümler sunarlar.

Kaynak: Sökmen, 2021: 673

Her iki ülkedeki fintech şirketleri, tüketicilerin alışkanlıklarını ve taleplerini dikkate alarak hizmetlerini sürekli olarak geliştirmeye çalışırlar. Müşteri memnuniyetini sağlamak ve müşteri beklentilerini karşılamak, bu şirketlerin başarısı için önemli bir faktördür.

Bu faktörler göz önüne alındığında, Türkiye ve Brezilya'nın Fintech alanındaki gelişimlerini karşılaştırabilir ve her iki ülkenin de benzer zorluklarla karşılaştığını ve benzer fırsatlara sahip olduğu söylenebilmektedir. Her iki ülke de dijital bankacılık ve Fintech alanında hızla büyüyen pazarlara sahiptir ve gelecekte daha fazla yenilik ve büyüme beklenmektedir (Sökmen, 2021: 679).

3.4. Girişimler Arası Rekabet

Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda fintech sektörü, girişimler arası rekabet ve inovasyonun önemli bir unsuru olarak ortaya çıkar. İki ülkede de fintech girişimleri arasında rekabetin artması, tüketicilere daha iyi hizmetler sunulmasını teşvik ederken, inovasyon da sektörde yeni çözümlerin geliştirilmesine yol açmaktadır.

3.4.1. Türkiye

3.4.1.1. Mobil odaklı deneyim

Türkiye'de akıllı telefon penetrasyonu yüksektir ve kullanıcılar genellikle finansal işlemleri mobil cihazları üzerinden gerçekleştirir. Bu nedenle, Türk fintech şirketleri mobil uygulamalarında kullanıcı dostu arayüzler sunarak müşteri deneyimini geliştirmeye odaklanır. Rekabet, fintech sektörünün genişlemesini ve yeni pazarlar keşfetmesini teşvik eder. Yeni pazar segmentlerine odaklanma ve farklı coğrafi bölgelere açılma, sektörde büyümeyi sağlar. Rekabet, fintech şirketlerini daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmak ve büyümek için yeni pazar fırsatlarını aramaya teşvik eder. Bu, mevcut pazarlar dışında yeni pazar segmentlerine yönelme veya farklı coğrafi bölgelere genişleme anlamına gelebilir. Yeni pazar segmentlerine odaklanma, fintech şirketlerinin hizmetlerini daha çeşitli müşterilere ulaştırmasını ve farklı ihtiyaçları karşılamasını sağlar. Örneğin, fintech şirketleri, küçük işletmeler veya özel müşteriler gibi belirli pazar segmentlerine odaklanabilirler. Farklı coğrafi bölgelere açılma, fintech şirketlerinin uluslararası pazarlarda varlık göstermesini ve globalleşmeyi sağlar. Bu, şirketlerin büyüme potansiyelini artırır ve daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmalarını sağlar. Rekabet, fintech sektörünün genişlemesini ve yeni pazarlar keşfetmesini teşvik eder.

Yeni pazar segmentlerine odaklanma ve farklı coğrafi bölgelere açılma, sektörde büyümeyi sağlar ve fintech şirketlerinin daha geniş bir müşteri tabanına ulaşmasını sağlar.

3.4.1.2. Hızlı ve kolay kullanım

Türk kullanıcılar, finansal işlemleri hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirebilecekleri platformları tercih ederler. Bu nedenle, Türkiye'deki fintech şirketleri, kullanıcıların işlemleri sorunsuz bir şekilde yapabilmesi için basit ve kullanıcı dostu arayüzler sunmaya önem verirler. Türk kullanıcılar, finansal işlemleri hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirebilecekleri platformları tercih ederler. Bu nedenle, Türkiye'deki fintech şirketleri, kullanıcıların işlemleri sorunsuz bir şekilde yapabilmesi için basit ve kullanıcı dostu arayüzler sunmaya önem verirler. Kullanıcıların finansal işlemleri kolayca yapabilmesi, fintech şirketlerinin kullanıcı deneyimini iyileştirmek için odaklanması

gereken önemli bir noktadır. Basit ve kullanıcı dostu arayüzler, kullanıcıların finansal işlemleri hızlı bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar ve bu da müşteri memnuniyetini artırır.

Türkiye'deki fintech şirketleri, mobil uygulamalar ve çevrimiçi platformlar gibi kullanıcı dostu arayüzler sunarak kullanıcıların finansal işlemleri daha kolay yapmalarını sağlarlar. Bu, müşterilerin finansal hizmetleri daha sık ve daha rahat kullanmalarını sağlar. Hızlı ve kolay kullanım, Türkiye'deki fintech şirketlerinin müşteri tabanını genişletmelerine ve rekabet avantajı elde etmelerine yardımcı olur. Kullanıcılar, finansal işlemlerini hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirebilecekleri platformları tercih ederler ve bu da fintech şirketlerinin başarısını etkiler. Türkiye'deki fintech şirketleri, kullanıcıların finansal işlemleri hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleştirebilecekleri basit ve kullanıcı dostu arayüzler sunmaya önem verirler. Bu, müşteri memnuniyetini artırır, müşteri tabanını genişletir ve şirketlerin rekabet avantajını sağlar.

3.4.1.3. Güvenlik ve veri gizliliği

Türkiye'deki kullanıcılar, finansal işlemlerinde güvenlik ve veri gizliliği konularına önem verirler. Bu nedenle, Türk fintech şirketleri, kullanıcı verilerini korumak ve güvenli bir platform sunmak için çeşitli güvenlik önlemleri alırlar. Türkiye'deki kullanıcılar, finansal işlemlerinde güvenlik ve veri gizliliği konularına önem verirler. Bu nedenle, Türk fintech şirketleri, kullanıcı verilerini korumak ve güvenli bir platform sunmak için çeşitli güvenlik önlemleri alırlar. Fintech şirketleri, kullanıcıların finansal bilgilerinin güvenliğini sağlamak için endüstri standartlarını ve yerel düzenlemeleri takip ederler. Bu, güçlü veri şifreleme yöntemleri, güvenli sunucular ve diğer güvenlik önlemleri ile sağlanabilir. Türk fintech şirketleri, kullanıcıların veri gizliliğini korumak için gizlilik politikaları ve kullanıcı sözleşmeleri gibi belgeler sunarlar. Bu belgeler, kullanıcıların hangi verilerin toplandığını, nasıl kullanıldığını ve kimlerle paylaşıldığını açıkça belirtir. Fintech şirketleri, kimlik doğrulama yöntemleri gibi ek güvenlik katmanları da sunabilirler. Örneğin, iki faktörlü kimlik doğrulama, kullanıcıların hesaplarına yetkisiz erişimi engellemeye yardımcı olabilir. Türk fintech şirketleri ayrıca, güvenlikle ilgili en son teknolojik gelişmeleri takip ederek ve sürekli olarak güvenlik sistemlerini güncelleyerek kullanıcıların veri güvenliğini sağlamaya odaklanırlar. Türkiye'deki fintech şirketleri, kullanıcıların finansal işlemlerinde güvenlik ve veri gizliliği konularına önem verir ve bu nedenle çeşitli güvenlik önlemleri alırlar. Bu önlemler, kullanıcıların güvenli bir şekilde finansal işlemlerini gerçekleştirmelerini sağlar ve müşteri güvenini artırır.

3.4.2. Brezilya

3.4.2.1. Çokkanallı deneyim

Brezilya'da kullanıcılar, çeşitli kanallar aracılığıyla finansal işlemlerini gerçekleştirebilmeyi tercih ederler. Bu nedenle, Brezilya'daki fintech şirketleri, hem mobil uygulamalar hem de web tabanlı platformlar gibi çeşitli kanallarda kullanıcı dostu deneyimler sunmaya odaklanırlar. Brezilya'daki fintech şirketlerinin çok kanallı deneyim sunmaya odaklanması oldukça doğru bir yaklaşım. Çünkü kullanıcıların farklı tercihleri ve ihtiyaçları olabilir. Mobil uygulamalar, hızlı ve kullanıcıya özgü bir deneyim sunarken, web tabanlı platformlar daha geniş bir işlevsellik ve daha büyük ekranlarla daha detaylı işlemler için idealdir.

Bu çok kanallı yaklaşım, kullanıcıların farklı cihazlardan ve farklı ortamlardan finansal işlemlerini gerçekleştirmelerine olanak tanır. Örneğin, biri işyerinde bilgisayarından bir fatura ödemek isterken, diğeri ise yoldayken hızlıca bir havale yapmak isteyebilir. Bu durumda, hem web tabanlı platformların hem de mobil uygulamaların kullanılabilir olması, kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak için önemlidir.

Arayüzlerin basit, anlaşılır ve kolay gezilebilir olması, kullanıcıların finansal işlemlerini sorunsuz bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlar. Güvenlik de unutulmamalıdır; her iki platformda da güçlü güvenlik önlemleri bulunmalı ve kullanıcıların bilgileri korunmalıdır. Brezilya'daki fintech şirketlerinin çok kanallı deneyim sunmaları, kullanıcıların çeşitliliğine ve ihtiyaçlarına cevap verebilmeleri için önemlidir. Hem mobil uygulamalar hem de web tabanlı platformlar, kullanıcıların finansal işlemlerini istedikleri zaman ve istedikleri şekilde gerçekleştirebilmelerini sağlar.

3.4.2.2. Kişiselleştirilmiş hizmetler

Brezilyalı kullanıcılar, kişiselleştirilmiş finansal hizmetlerden ve önerilerden yararlanmayı beklerler. Bu nedenle, Brezilya'daki fintech şirketleri, kullanıcıların tercihlerine ve ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş hizmetler sunarak müşteri deneyimini geliştirmeye çalışırlar. Brezilyalı kullanıcıların kişiselleştirilmiş finansal hizmetlere ve önerilere olan ilgisi, fintech şirketlerinin müşteri deneyimini geliştirmek için önemli bir fırsat sunar. Kişiselleştirilmiş

hizmetler, kullanıcıların finansal alandaki tercihlerine, ihtiyaçlarına ve hedeflerine uygun çözümler sunarak onların memnuniyetini ve sadakatini artırabilir.

Fintech şirketleri, kullanıcıların geçmiş finansal hareketlerine, harcama alışkanlıklarına, yatırım tercihlerine ve hedeflerine dayalı olarak özelleştirilmiş hizmetler sunabilir. Örneğin, bir kullanıcının belirli bir yatırım stratejisine ilgi duyduğunu belirledikten sonra, şirket bu stratejiye uygun yatırım fırsatlarını ve önerilerini sunabilir. Aynı şekilde, bir kullanıcının belli bir finansal hedefi varsa, bu hedefe ulaşması için önerilerde bulunulabilir ve kişiselleştirilmiş bir tasarruf veya yatırım planı oluşturulabilir.

Bu kişiselleştirilmiş hizmetlerin sunulması, kullanıcıların finansal ihtiyaçlarını daha iyi anlamayı ve onlara daha değerli bir deneyim sunmayı sağlar. Kullanıcıların şirketle olan etkileşimlerini artırabilir ve şirketin müşteri sadakatini güçlendirmesine yardımcı olabilir. Kişisel verilerin gizliliği ve güvenliği konuları da önemlidir. Fintech şirketleri, kullanıcıların kişisel ve finansal verilerini korumak için gerekli güvenlik önlemlerini almalı ve gizlilik politikalarını şeffaf bir şekilde iletmelidir. Brezilya'daki fintech şirketlerinin kişiselleştirilmiş finansal hizmetler sunarak müşteri deneyimini geliştirmeye odaklanmaları, kullanıcıların beklentilerini karşılamak ve rekabet avantajı sağlamak için önemlidir. Bu yaklaşım, kullanıcıların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek ve uzun vadeli müşteri ilişkileri kurmak için kritik bir rol oynayabilir.

3.4.2.3. Yenilikçi çözümler

Brezilyalı kullanıcılar, finansal hizmetlerde yenilikçi çözümler ararlar. Bu nedenle, Brezilya'daki fintech şirketleri, teknolojik gelişmeleri takip ederek ve yeni ve yenilikçi ürünler geliştirerek müşteri beklentilerini karşılamaya çalışırlar. Brezilyalı kullanıcıların finansal hizmetlerde yenilik araması, Brezilya'daki fintech şirketleri için büyük bir fırsat sunar. Bu şirketler, teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek ve kullanıcı ihtiyaçlarına uygun yeni ve yenilikçi çözümler geliştirerek müşteri beklentilerini karşılamaya odaklanabilirler.

Yenilikçi çözümler, genellikle kullanıcı deneyimini iyileştirmek, finansal erişimi genişletmek, işlemleri kolaylaştırmak veya maliyetleri düşürmek için tasarlanır. Örneğin, mobil cihazlardaki biyometrik kimlik doğrulama teknolojisi gibi yeni güvenlik önlemleri, kullanıcıların finansal işlemleri daha güvenli ve kullanıcı dostu hale getirebilir. Otomatik tasarruf ve yatırım araçları da, kullanıcıların daha etkin bir şekilde para biriktirmelerine ve yatırım yapmalarına

yardımcı olabilir. Yapay zeka ve büyük veri analitiği gibi teknolojilerin kullanımıyla, fintech şirketleri kullanıcıların davranışlarını daha iyi anlayabilir ve onlara daha kişiselleştirilmiş hizmetler sunabilirler.

Örneğin, bir kullanıcının harcama alışkanlıklarını analiz ederek, şirket belirli bir bütçe veya tasarruf hedefine ulaşmalarına yardımcı olacak öneriler sunabilir. Fintech şirketlerinin yenilikçi çözümler sunması, sadece müşteri memnuniyetini artırmakla kalmaz, aynı zamanda rekabet avantajı elde etmelerini de sağlar. Yenilikçi ürünler ve hizmetler, şirketleri pazarda öne çıkarabilir ve yeni kullanıcıların çekilmesine ve mevcut kullanıcıların sadakatinin artmasına yardımcı olabilir. Yenilikçe çözümler sunarken güvenlik ve veri gizliliği konuları da göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanıcıların finansal bilgilerinin güvenliği her zaman öncelikli olmalı ve bu yönde gerekli önlemler alınmalıdır.

Brezilya'daki fintech şirketlerinin teknolojik gelişmeleri takip ederek ve yenilikçi çözümler geliştirerek müşteri beklentilerini karşılamaları, sektörde başarılı olmaları için önemlidir. Bu yaklaşım, hem kullanıcıların hem de şirketlerin fayda sağladığı bir durumu teşvik eder ve finansal hizmetlerin daha erişilebilir, güvenli ve kullanıcı dostu olmasını sağlayabilir. Her iki ülkede de fintech kullanıcı deneyimi ve beklentileri, hızlı, güvenli, kullanıcı dostu ve yenilikçi hizmetler talep eden bir tüketici kitlesiyle şekillenmektedir. Bu nedenle, Türkiye ve Brezilya'daki fintech şirketleri, müşteri deneyimini sürekli olarak iyileştirmek ve kullanıcıların beklentilerini karşılamak için çaba göstermelidirler.

3.5. Fintech'lerin Türkiye ve Brezilya'da Yatırım ve Finansman Olanakları

Türkiye ve Brezilya'da Fintech alanına yapılan yatırımlar artmaktadır. Özellikle yabancı yatırımcılar, her iki ülkede de büyüme potansiyeli gördükleri için Fintech şirketlerine yatırım yapmaktadırlar. Brezilya'nın geniş pazarı ve büyük nüfusu, yatırımcılar için cazip ve spekülatif bir hedef oluşturabilir (Kayhan vd., 2017: 330).

Yatırım ve finansman, fintech şirketlerinin büyümesi ve gelişmesi için önemli bir faktördür. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, fintech girişimleri genellikle yatırım ve finansman alarak faaliyetlerini genişletir ve yeni ürünler geliştirmektedirler.

Tablo 3.3. Türkiye- Brezilya Yatırım ve Finansman

Türkiye	Brezilya
Girişim Sermayesi Yatırımları: Türkiye'deki fintech şirketleri, girişim sermayesi yatırımları alarak büyümeyi hedefler. Özellikle mobil ödeme, dijital bankacılık ve finansal teknoloji alanlarında faaliyet gösteren şirketler, yatırımcılardan sermaye sağlayarak işlerini genişletirler.	**Yabancı Yatırımlar**: Brezilya'daki fintech sektörü, yabancı yatırımlardan önemli ölçüde faydalanır. Yabancı girişim sermayesi firmaları ve kurumsal yatırımcılar, Brezilya fintech şirketlerine sermaye sağlayarak büyümelerine katkıda bulunur.
Devlet Destekleri ve Teşvikler: Türkiye'de fintech sektörü, devlet destekleri ve teşviklerden faydalanabilir. Özellikle yenilikçi teknoloji geliştirme projelerine sağlanan teşvikler, fintech şirketlerinin Ar-Ge faaliyetlerini destekler ve büyümelerine katkıda bulunur.	**Halka Arz ve Özel Yatırımlar**: Bazı büyük Brezilya fintech şirketleri, halka arz yoluyla finansman sağlarlar. Ayrıca, özel yatırımcılar ve risk sermayesi firmaları da Brezilya fintech sektörüne yatırım yaparak büyümeyi desteklerler.
Kurumsal Yatırımlar ve Ortaklıklar: Türkiye'deki fintech şirketleri, kurumsal yatırımlar ve iş birlikleri yoluyla finansman sağlarlar. Özellikle geleneksel bankalar, fintech şirketlerine yatırım yaparak veya iş birlikleri kurarak dijital dönüşüm süreçlerini hızlandırır ve rekabet güçlerini artırırlar.	**Banka Ortaklıkları ve Satın Almalar**: Brezilya'daki fintech şirketleri, geleneksel bankalarla ortaklıklar kurarak veya satın almalar yoluyla finansman sağlarlar. Bu, hem fintech şirketlerine büyüme fırsatı sağlar hem de geleneksel bankaların dijital dönüşüm süreçlerini hızlandırır.

Kaynak: Sökmen, 2021: 671

Her iki ülkede de fintech şirketleri, yatırım ve finansmanı kullanarak büyümeyi ve gelişmeyi hedeflerler. Bu, inovasyonu teşvik eder, pazarı genişletir ve finansal teknoloji çözümlerinin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlar.

BÖLÜM IV. TÜRKİYE VE BREZİLYA ÖRNEKLEMİNDE FİNTEKLERİN İNCELENMESİ

Çalışmanın bu bölümünde Türkiye ve Brezilya örnekleminde ulaşılabilen bazı verilerin karşılaştırılması yapılacaktır. Dijitalleşme, teknoloji vb. konularda dikkate alınan bazı göstergeler bulunmaktadır. Örneğin Ülkelerin Ar-Ge faaliyetlerindeki yoğunluğunu belirlemede Ar-Ge harcamaları, Ar-Ge personel sayıları, patent sayıları ve bilimsel yayın sayıları gibi faktörler önemli bir rol oynamaktadır (Dereli ve Salgar, 2019). Ayrıca teknolojiye yapılan yatırımlar, yurtdışı alımlarda yapılan ödemeler vb. veriler de bu alanda dikkate alınan veriler olarak öne çıkmaktadır. Ancak Brezilya ve Türkiye özelinde bu tür verilerin aynı zaman aralığında ekonometrik analiz için ihtiyaç duyulan veri seti elde edilememiştir. Bununla birlikte ülkelerin dijitalleşme ve fintech konularına ilişkin bilgi sunabilecek bazı verilere farklı zaman dilimleri kapsamında ulaşım sağlanmıştır. Bu bölümde ilgili her bir gösterge ile ilgili veriler ülkelere göre analiz edilecektir.

4.1. Fikri Mülkiyet Kullanım Bedelleri, Ödemeler (Charges for the Use of Intellectual Property, Payments)

Fikri mülkiyet kullanım bedelleri (intellectual property charges), patent, ticari marka, telif hakkı, tasarım, ticari sırlar, lisanslama anlaşmaları ve diğer fikri mülkiyet haklarının kullanımı için ödenen ücretlerdir. Bu veri, özellikle uluslararası ticarette, bir ülkenin diğer ülkelerden fikri mülkiyet haklarını kullanmak üzere yaptığı ödemeleri ifade etmektedir. Ödemeler genellikle teknoloji transferi, yazılım lisanslaması, yaratıcı eserlerin kullanımı ve bilimsel yeniliklerin uygulanmasını içeren işlemlerde gerçekleşmektedir (Parlakyıldız ve Güven, 2015).

Örneğin, bir Türk şirketinin yabancı bir şirketten yazılım lisansı satın alması veya bir patent teknolojisi kullanımı için ödeme yapması bu kapsamda değerlendirilmektedir.

4.1.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Fikri mülkiyet ödemeleri, bir ekonominin teknolojik bağımlılık seviyesini, inovasyon ekosistemi üzerindeki dışa bağımlılığını ve uluslararası ticaretteki teknoloji transferine olan

eğilimini göstermektedir (Biber, 2016). Ödemelerin yüksek olması genellikle şu anlamlara gelir:

* Teknolojik Dışa Bağımlılık: Bir ülkenin kendi geliştirdiği teknolojiler yerine yurt dışından lisanslama yoluyla teknoloji transferine ihtiyaç duyduğu anlaşılmaktadır.
* İnovasyon Eksikliği: Yurt içindeki araştırma-geliştirme faaliyetlerinin yetersiz olduğu veya inovasyon çıktılarının uluslararası rekabet gücünden uzak olduğu düşünülebilir.
* Küresel Ekonomik Entegrasyon: Bir ülke, küresel inovasyon ağlarına dahil olmuş olabilir ve bu, teknoloji ve yaratıcılığa erişim sağlamak için ödeme yapmayı gerektirebilir.

Bu göstergenin analizi, ülkenin dış ticaret dengesi ve büyüme stratejileri açısından önemlidir. Yüksek fikri mülkiyet ödemeleri, kısa vadede dış ticaret açığını artırıcı etkiye sahip olabilir. Ancak uzun vadede bu ödemeler, teknoloji transferi yoluyla bilgi ve beceri edinimini artırarak ekonomik büyümeye katkı sağlayabilir (Gaberli, 2018).

4.1.2. Verinin kullanım alanları

* İnovasyon Politikaları: Hangi sektörlerin teknoloji transferine bağımlı olduğu ve bu bağımlılığın nasıl azaltılabileceği belirlenmektedir.
* Rekabet Analizleri: Ülkenin küresel pazarlardaki konumunu ve yurt dışından aldığı teknolojik destekle hangi ürün veya hizmetlerde rekabet gücü kazandığını anlamak için kullanılmaktadır.
* Makroekonomik Göstergeler: Ödemeler, dış ticaret dengesi ve cari açık gibi göstergelerle ilişkilendirilerek makroekonomik analizlerde yer almaktadır.

Bu verinin detaylı analizi, özellikle bir ülkenin teknolojik bağımlılık ve inovasyon stratejilerini anlamak açısından oldukça değerlidir. Ek olarak, veriye bakarak sektör bazında yorum yapmak da mümkündür. Örneğin, yazılım ve ilaç sektörlerinde yapılan ödemeler farklı dinamiklere sahiptir.

4.1.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Fikri mülkiyet hakları için ülkelerin ödedikleri tutarların 1996-2023 dönemine ilişkin rakamsal değerleri Tablo ve Şekilde yer almaktadır.

Tablo 4.1. Fikri Mülkiyet Kullanım Bedelleri, Ödemeler (Milyon $)

	BRA	TUR		BRA	TUR
1996	797	124	2010	3.347	816
1997	950	275	2011	3.866	680
1998	1.479	242	2012	4.378	741
1999	1.283	186	2013	4.762	1.582
2000	1.415	173	2014	6.147	1.686
2001	1.244	119	2015	5.517	1.624
2002	1.229	107	2016	5.315	1.882
2003	1.228	167	2017	5.402	1.777
2004	905	362	2018	5.124	2.114
2005	1.404	439	2019	5.246	2.181
2006	1.664	531	2020	4.062	2.349
2007	2.259	647	2021	5.222	2.800
2008	2.697	729	2022	7.300	2.829
2009	2.512	648	2023	6.312	3.594

Kaynak: OECD

Hem Brezilya hem de Türkiye'de yıllar içinde fikri mülkiyet ödemelerinde bir artış trendi gözlenmektedir. Ancak bu artış, Brezilya için daha hızlı ve istikrarlı bir şekilde gerçekleşmiş, Türkiye'de ise özellikle 2013 yılından sonra daha belirgin bir artış yaşanmıştır. Brezilya'nın ödemeleri, Türkiye'nin ödemelerinden belirgin şekilde daha yüksektir. Bu durum, Brezilya'nın daha büyük bir ekonomi olması ve fikri mülkiyet kullanımında daha geniş bir kapsama sahip olmasından kaynaklanabilir. Ancak Türkiye'nin ödemeleri son yıllarda Brezilya'ya kıyasla daha hızlı bir şekilde artış göstermiş ve fark kısmen azalmış görünmektedir.

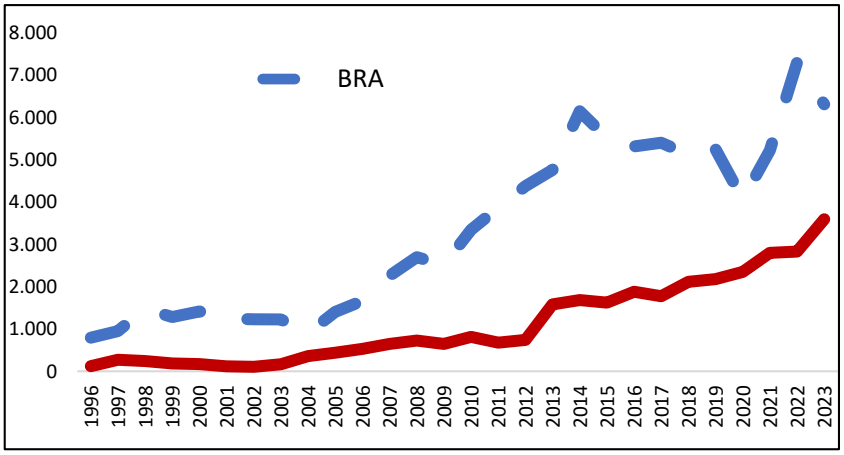

Şekil 4.1. Fikri Mülkiyet Kullanım Bedelleri, Ödemeler (Milyon $)

Her iki ülkenin de fikri mülkiyet kullanım bedellerinde artış, teknolojik gelişim ve inovasyon süreçlerine katılımın arttığını göstermektedir. Ancak Brezilya'nın daha yüksek ödemeleri, daha fazla ithal teknoloji ve fikri mülkiyet kullanımıyla ilişkilendirilebilir. Türkiye'nin son yıllarda artan ödemeleri, teknoloji ve yenilik politikalarının etkisini ve büyüyen ekonomisinin fikri mülkiyet temelli bir yapıya doğru evrildiğini işaret etmektedir.

4.2. Yüksek Teknoloji İhracatının Toplam İmalat İhracatındaki Payı % (High-Technology Exports % of Manufactured Exports)

Yüksek teknoloji ihracatı, bir ülkenin yüksek teknolojiye dayalı ürünlerin uluslararası pazarlara ihracatını ifade etmektedir. Bu ürünler, genellikle ileri düzeyde araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetleri gerektiren, sofistike üretim süreçleriyle oluşturulmuş ve inovasyona dayalı ürünlerdir. Bu kapsamda yüksek teknoloji ürünleri, bilgisayarlar, elektronik cihazlar, havacılık ürünleri, ilaçlar, bilimsel cihazlar ve telekomünikasyon ekipmanları gibi sektörleri içermektedir.

Yüksek teknoloji ihracatı, bir ülkenin teknoloji ve inovasyon kapasitesini ve küresel pazarlarda rekabet gücünü (Güneş ve Akın, 2019) gösteren önemli bir göstergedir. Yüksek teknoloji ihracatı, aynı zamanda Ar-Ge faaliyetlerinin sonuçlarını doğrudan yansıtmaktadır. Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatı, yerli firmaların küresel düzeyde rekabet edebildiğini ve yeni teknolojilere hızla adapte olabildiğini gösterir(Yavuz ve Uysal, 2020).

Yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatı, ekonomik büyüme için önemli bir itici güçtür (Özkan ve Yılmaz, 2017; Ağır ve Türkmen, 2022). Katma değeri yüksek ürünlerin ihracatı, bir ülkenin gelir seviyesini artırabilir ve sanayileşme süreçlerini hızlandırabilir (Ağır ve Türkmen, 2022). Yüksek teknoloji ihracatının yüksek bir paya sahip olması, ülkenin küresel ekonomide güçlü bir konumda olduğunu ve teknoloji liderliği için yarışabildiğini göstermektedir. Teknolojik ürün ihracatı, ekonomiyi doğal kaynaklara bağımlılıktan kurtararak sürdürülebilir büyüme için daha çeşitli bir ekonomik yapının oluşmasına yardımcı olmaktadır.

4.2.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Yüksek teknoloji ihracatı, katma değeri düşük ürünlerden ziyade, daha kârlı ve sürdürülebilir bir ihracat modeli sunmaktadır (Özkan ve Yılmaz, 2017). Bunun yanı sıra, bu ürünlerin uluslararası pazarlarda talep görmesi, ülkenin teknoloji ve inovasyon algısını yükseltmektedir.

Bu alanda başarılı olmak, sürekli yenilik ve yüksek düzeyde Ar-Ge yatırımı gerektirmektedir. Ayrıca, teknoloji transferi, eğitimli iş gücü ve altyapı gibi faktörlerin varlığı kritik önem taşımaktadır.

Türkiye'de yüksek teknoloji ihracatı, toplam imalat ihracatının sınırlı bir kısmını oluşturmakla birlikte, savunma sanayii, elektronik ve ilaç sektörlerindeki yatırımlar sayesinde bu oranın artırılması hedeflenmektedir. İlgili politikalar ve teşviklerle yüksek teknoloji üretimi ve ihracatı artırılmaya çalışılmaktadır (Aslan, 2022).

4.2.2. Verinin kullanım alanları

Ülkenin sanayileşme ve teknoloji politikalarını değerlendirmek için kullanılmaktadır. Yüksek teknoloji ihracatının diğer ülkelerle kıyaslanması, rekabet avantajlarını anlamada yol gösterici olmaktadır.

Ar-Ge'ye yapılan yatırımların ihracata olan katkısını ölçmek için önemli bir göstergedir (Aslan, 2022). Bu verinin analizi, bir ülkenin teknoloji kapasitesini artırma çabalarını, küresel ekonomideki yerini ve sürdürülebilir büyüme stratejilerini değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

4.2.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Yüksek teknoloji ihracatının toplam imalat ihracatı içindeki payına ilişkin iki ülkenin 2007-2023 aralığındaki verileri aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.2. Yüksek Teknoloji İhracatının Toplam İmalat İhracatındaki Payı %

	BRA	TUR
2007	12,6	2,2
2008	12,8	1,9
2009	14,8	2,0
2010	12,6	2,2
2011	11,1	2,1
2012	11,9	2,2
2013	12,0	3,1
2014	12,4	3,4
2015	14,5	3,4
2016	16,0	3,0
2017	14,3	3,2
2018	14,7	2,7
2019	14,1	3,0
2020	11,4	3,2
2021	9,0	3,3
2022	9,1	3,7
2023	9,8	4,5

Kaynak: OECD

Brezilya'nın yüksek teknoloji ihracatının, toplam imalat ihracatına oranı genel olarak Türkiye'den çok daha yüksektir. Brezilya'da bu oran 2007'de %12,6 iken, 2016'da %16 ile zirve yapmıştır. Ancak 2021'den itibaren düşüş trendine girerek 2023'te %9,8 olmuştur. Türkiye'nin oranı ise 2007'de %2,2 gibi oldukça düşük bir seviyeden başlamış ve 2023'te %4,5'e yükselmiştir. Bu, nispeten düşük bir başlangıç seviyesine rağmen, son yıllarda artış trendinin sürdüğünü göstermektedir.

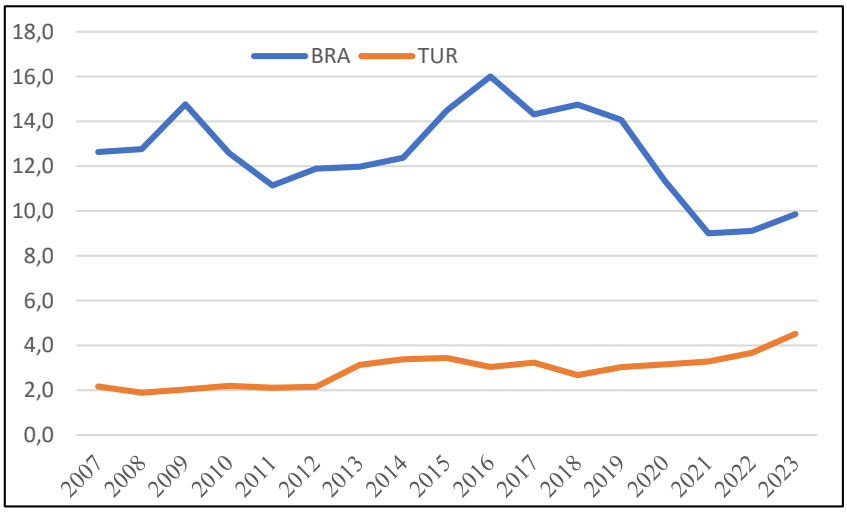

Şekil 4.2. Yüksek Teknoloji İhracatının Toplam İmalat İhracatındaki Payı %

Brezilya'nın yüksek teknoloji ihracatında Türkiye'ye kıyasla daha yüksek bir paya sahip olması, ülkenin ihracatında nispeten daha fazla ileri teknoloji ürünü bulunduğunu göstermektedir. Ancak son yıllardaki düşüş, teknolojik yoğunluğun ekonomide azaldığına veya diğer sektörlerin (örneğin tarım, düşük teknoloji imalat) ihracatta daha baskın hale geldiğine işaret edebilir.

Türkiye, oran bakımından daha düşük seviyelerde kalmış olsa da, özellikle 2020 sonrası dönemlerde düzenli bir artış eğilimi göstermiştir. Bu artış, savunma sanayi, havacılık, elektronik ve yazılım sektörlerindeki büyümeyle ilişkilendirilebilir.

Her iki ülkenin de farklı ekonomik yapıları, stratejik öncelikleri ve sektör odakları, bu verilerin farklılıklarını açıklamakta temel bir rol oynamaktadır.

4.3. Patent Başvuruları, Yerleşikler (Patent Applications, Residents)

Patent başvuruları, bir birey ya da kuruluşun, belirli bir icadın kullanım haklarını belirli bir süre boyunca koruma altına almak için yaptığı resmi başvuruyu ifade etmektedir. Residents (yerleşikler) ifadesi ise bu başvuruları, icadı gerçekleştiren ülkenin vatandaşları veya ülke sınırları içinde faaliyet gösteren kuruluşlar tarafından yapılan başvurular olarak sınırlandırmaktadır. Bu veri, bir ülkenin yerel inovasyon kapasitesini ve teknolojik gelişme düzeyini yansıtan önemli bir göstergedir (Akyol ve Gurlaş, 2021).

4.3.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Yerleşiklerin yaptığı patent başvuruları, bir ekonomideki yenilikçi faaliyetlerin hacmini ve teknolojik ilerlemenin seviyesini doğrudan yansıtır. Patent başvurularının artışı, Ar-Ge faaliyetlerinin yoğunlaştığını ve yerel düzeyde inovasyon kapasitesinin güçlendiğini göstermektedir. Bu veriler, ülkelerin bilgiye dayalı bir ekonomiye ne kadar hızlı geçiş yaptığını ve küresel ekonomideki pozisyonlarını anlamak açısından önemlidir.

Patentler, yeni teknolojilerin ve fikirlerin korunmasını sağlayarak, inovasyonu teşvik eden bir ortam yaratır (Akyol ve Gurlaş, 2021). Bu, bir ülkenin küresel teknoloji yarışındaki yerini belirler. Patent başvurularının artışı, bir ülkenin Ar-Ge harcamalarının etkin kullanıldığını ve somut çıktılara dönüştüğünü gösterir. Yüksek patent başvuruları, bir ülkenin bilgi tabanlı bir ekonomiye geçiş yaptığını ve daha yüksek katma değerli ürünler ürettiğini ifade eder (Güneş ve Akın, 2019).

Yüksek patent sayıları, bir ülkenin uluslararası pazarlarda daha fazla teknoloji ihracatı yapabileceğini ve küresel rekabet gücünü artırabileceğini göstermektedir. Patentler, bir ülkenin yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli ürünler üretme kapasitesini artırarak, ekonomik sürdürülebilirliğe katkı sağlamaktadır (Ağır ve Türkmen, 2022).

Patent başvurularının artışı, ekonomik büyüme için sürdürülebilir bir yol sunmakta ve böylece teknoloji ve inovasyon, uzun vadeli ekonomik kalkınmayı desteklemektedir (Bal vd., 2017; Ağır ve Türkme, 2022). Patent korumaları, yerli üreticilerin teknolojik yeniliklerini koruyarak, dış pazarlarda rekabet avantajı sağlamaktadır. Bu da ihracat gelirlerini artırmaktadır.

Patent sayısındaki artış, uluslararası yatırımcılar için bir ülkenin teknolojik kapasitesinin cazip olduğunu göstermekte ve daha fazla doğrudan yabancı yatırım (FDI) çekmektedir. Üniversiteler, araştırma merkezleri ve özel sektör arasındaki iş birliğiyle Ar-Ge yatırımları patentlere dönüştükçe ekonomik kazançlar artmaktadır.

Yerleşik patent başvuruları, bir ülkenin bilimsel ve teknolojik altyapısının etkinliğini ve Ar-Ge yatırımlarının çıktılarını ölçmek için önemli bir metriktir. Özellikle üniversiteler, araştırma merkezleri ve yerel şirketlerin bu süreçteki katkıları incelenmektedir.

Patent başvurularının yüksek olması, yerli firmaların küresel pazarlarda rekabet avantajı elde etmek için teknolojik yeniliklerini koruma altına alma eğilimini de göstermektedir.

4.3.2. Verinin kullanım alanları

Yüksek patent başvuruları, bir ülkenin bilgi tabanlı ekonomiye doğru ilerlediğine işaret etmektedir. Özellikle teknoloji yoğun sektörlerdeki patentler, ekonomik büyümenin sürdürülebilirliği açısından önemli katkılar sağlamaktadır (Koçak, 2018: Bal vd., 2017).

Patent başvuruları, hükümetlerin inovasyon politikalarının etkinliğini ölçmek ve iyileştirme alanlarını belirlemek için kullanılmaktadır.

Üniversitelerde geliştirilen teknolojilerin patentle korunması ve sanayiye aktarılması, yerel ekonomiye katkıyı artırmaktadır. Patent sayıları, bir ülkenin küresel ekonomideki konumunu değerlendirmek için önemli bir göstergedir.

Bu verinin analizi, bir ülkenin teknoloji üretim kapasitesini, yerli şirketlerin Ar-Ge yetkinliğini ve genel inovasyon ekosisteminin gücünü değerlendirmek için kritik bir araçtır. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde, patent başvuruları, teknolojik kalkınma hedeflerinin başarısını izlemek için kullanılmaktadır.

4.3.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Patent başvurularına ilişkin yurtiçi yerleşiklere ait her iki ülke ile ilgili 1980-2021 dönemine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.3. Patent Başvuruları, Yerleşikler (1980-2021)

	BRA	TUR		BRA	TUR
1980	2.149	134	2001	3.439	337
1981	2.171	157	2002	3.481	414
1982	2.116	126	2003	3.866	489
1983	2.302	..	2004	4.044	682
1984	2.062	153	2005	4.054	928
1985	1.954	132	2006	3.956	1.072
1986	1.855	174	2007	4.194	1.810
1987	2.451	138	2008	4.280	2.221
1988	2.338	153	2009	4.271	2.555
1989	2.323	162	2010	4.228	3.180
1990	2.389	138	2011	4.695	3.885
1991	2.319	148	2012	4.798	4.434
1992	2.100	189	2013	4.959	4.392
1993	2.429	169	2014	4.659	4.766
1994	2.269	151	2015	4.641	5.352
1995	2.707	170	2016	5.200	6.230
1996	2.611	189	2017	5.480	8.175
1997	2.756	203	2018	4.980	7.156
1998	2.491	207	2019	5.464	7.871
1999	2.816	276	2020	5.280	7.920
2000	3.179	277	2021	4.666	8.234

Kaynak: OECD

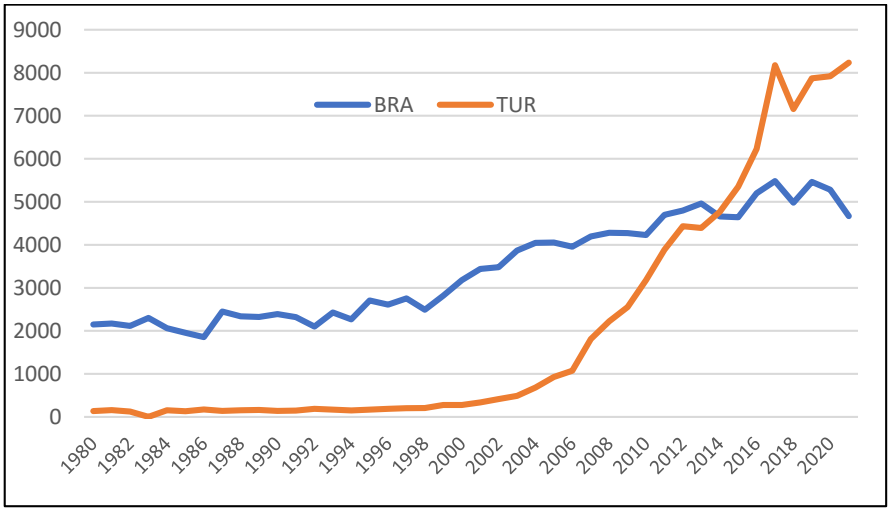

Şekil 4.3. Patent Başvuruları, Yerleşikler (1980-2021)

Verilen veriler, 1980-2021 yılları arasında Brezilya ve Türkiye'deki patent başvuru sayıları arasındaki farkları ve eğilimleri değerlendirmek için iyi bir zemin sunuyor. Bu tür

veriler, ülkelerin inovasyon ve teknoloji üretimi kapasitesini anlamak açısından oldukça önemlidir.

Brezilya, 1980'de 2.149 patent başvurusuyla Türkiye'nin oldukça önündedir (Türkiye: 134 başvuru). Brezilya, bu dönemde daha gelişmiş bir patent ekosistemine sahip gibi görünmektedir.

Türkiye'deki patent başvuruları, özellikle 2000'li yıllardan itibaren hızla artış göstermiştir. 2021 yılına gelindiğinde Türkiye'deki başvurular 8.234 seviyesine ulaşırken, Brezilya'daki başvurular 4.666'da kalmıştır.

Brezilya'nın patent başvuruları, 1980-2000 yılları arasında belirli bir artış eğilimi göstermesine rağmen, 2000'li yılların ortalarından sonra durağanlaşmış ve hatta azalma eğilimine girmiştir.

Türkiye, 2000'li yıllardan itibaren sürekli bir artış eğilimi göstermiş ve Brezilya'yı geride bırakmıştır.

Brezilya patent başvurularında yıllar içinde nispeten düşük bir büyüme sergilemiş ve 2010'lu yıllardan itibaren düşüş trendine girmiştir. Bu durum, teknoloji odaklı sektörlerin gelişiminde yeterli hızın sağlanamadığını göstermektedir.

Türkiye ise patent başvurularında güçlü bir artış trendi yakalamış ve Brezilya'yı geride bırakmıştır. Bu, Türkiye'nin teknoloji ve inovasyon odaklı ekonomik stratejilerinde önemli başarılar elde ettiğini göstermektedir.

Her iki ülke için de patent başvuruları, inovasyon kapasitelerinin bir yansımasıdır. Brezilya'nın oranını artırabilmesi için Ar-Ge'ye daha fazla yatırım yapması ve teknoloji odaklı bir dönüşüm başlatması gerekirken, Türkiye'nin artış trendini sürdürmesi için mevcut politikalarını güçlendirmesi gereklidir.

4.4. Araştırma ve Geliştirme Harcamaları, GSYİH'nın Yüzdesi (Research and Development Expenditure % of GDP)

Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) harcamalarının Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) içindeki oranı, bir ülkenin Ar-Ge faaliyetlerine ayırdığı kaynakların ekonomisinin büyüklüğüne göre ne kadarını oluşturduğunu gösteren bir göstergedir (Özkan ve Yılmaz, 2017). Bu oran, ülkelerin bilimsel ve teknolojik kapasitesini, inovasyona verdiği önemi ve uzun vadeli ekonomik kalkınma stratejilerini değerlendirmek için kullanılır.

Ar-Ge harcamalarının GSYİH'ya oranı, bir ülkenin bilgi ve teknoloji tabanlı ekonomik büyüme stratejisini benimseyip benimsemediğinin önemli bir göstergesidir (Aytan, 2019). Yüksek oranlar, yenilikçi bir ekonomiyi ve sürdürülebilir büyüme hedefini işaret etmektedir (Güneş, 2019). Bu oran, ülkelerin teknolojik rekabetçiliğini uluslararası düzeyde karşılaştırmak için kullanılmaktadır. Örneğin, OECD ülkeleri arasında bu oran genellikle %2'nin üzerindedir; lider ülkelerde ise %3-4 seviyelerine ulaşmaktadır (Güneş, 2019).

Gelişmiş ülkeler genellikle yüksek Ar-Ge harcamalarına sahiptir, çünkü bu harcamalar bilgi yoğun sektörlerdeki büyümeyi desteklemektedir (Aytan, 2019). Gelişmekte olan ülkelerde bu oran genellikle düşüktür, ancak yükseltilmesi ekonomik dönüşüm için kritik önemdedir (Güneş, 2019).

4.4.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Ar-Ge yatırımlarına ilişkin yüksek oran, teknoloji ve bilgi üretimine daha fazla kaynak ayrıldığını ve bu durumun katma değerli ürünlerin ihracatını artırabileceğini göstermektedir (Özkan ve Yılma, 2017). Ar-Ge'nin desteklenmesi, uzun vadede sürdürülebilir ekonomik büyüme sağlamaktadır. Ar-Ge yapan firmaların büyümede avantajlı olduğu yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular arasındadır (İSO, 2018)

Oranın düşük olması, bir ülkenin bilgi ve teknolojiye yeterince yatırım yapmadığını ve bu nedenle küresel rekabet gücünü artırmada zorlanabileceğini işaret edebilir.

4.4.2. Verinin kullanım alanları

Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payı, hükümetlerin bilim, teknoloji ve inovasyon politikalarının etkinliğini ölçmek için kullanılmaktadır. Bu oran, ülkeler arası inovasyon kapasitesini ve ekonomik kalkınma seviyesini karşılaştırmak için yaygın olarak kullanılmaktadır. Örneğin, Güney Kore, İsrail ve İsveç gibi ülkeler %4'e yaklaşan oranlarla liderdir.

İktisadi büyümenin temel belirleyicilerinden biri olan teknoloji yoğun üretim teknikleri, düşük marjinal maliyetler sayesinde üretimde verimliliği artırmaktadır (Dereli ve Salgar, 2019). Yüksek teknoloji ve bilgi tabanlı sektörlerin büyümesi bu oranla yakından ilişkilidir (Güneş ve Akın, 2019). Ar-Ge harcamalarının GSYİH'ye oranı, ekonomik büyüme, rekabet gücü ve inovasyon kapasitesini ölçmede kritik bir göstergedir. Nitekim konuya ilişkin yapılan çalışmalarda Ar-Ge harcamalarına önem veren ve yatırımlarını artıran firmaların etkinlik düzeyi ile rekabet gücünün arttığı, Ar-Ge harcamalarının uzun vadede toplam faktör verimliliğini teknik etkinlikten daha fazla artırmasının ise toplam faktör verimliliğinin teknik etkinliği de içermesinden kaynaklandığı sonucuna ulaşmıştır (Turna ve Özcan, 2023).

4.4.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payına ilişkin her iki ülkeye ait veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır

Tablo 4.4. Ar-Ge Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı %(2000-2020)

	BRA	TUR		BRA	TUR
2000	1,05	0,47	2012	1,13	0,83
2001	1,06	0,52	2013	1,20	0,81
2002	1,01	0,51	2014	1,27	0,86
2003	1,00	0,47	2015	1,37	0,88
2004	0,96	0,50	2016	1,29	1,12
2005	1,00	0,56	2017	1,12	1,18
2006	0,99	0,55	2018	1,17	1,27
2007	1,08	0,69	2019	1,21	1,32
2008	1,13	0,69	2020	1,15	1,37
2009	1,12	0,80	2021		1,40
2010	1,16	0,79	2022		1,32
2011	1,14	0,79			

Kaynak: OECD

Türkiye'de Ar-Ge harcamalarının GSYİH'ya oranı, OECD ortalamasının altında olmakla birlikte, 2000'li yıllardan itibaren sürekli bir artış trendi göstermiştir.

Brezilya'nın 2000 yılındaki Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payı %1,05 iken, Türkiye'nin oranı yalnızca %0,47'dir. Bu, Brezilya'nın 2000'li yılların başında inovasyona daha fazla kaynak ayırdığını göstermektedir.

Türkiye'nin Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payı 2000 yılında %0,47 iken, 2020 yılına gelindiğinde %1,37'ye yükselmiştir. Bu, Türkiye'nin Ar-Ge'ye ayrılan kaynaklarını hızla artırdığına işaret etmektedir.

Brezilya'nın oranı 2000'den itibaren %1,00-1,20 aralığında dalgalanmış, ancak belirgin bir artış trendi göstermemiştir. 2020 yılında %1,15 oranına ulaşmıştır, ancak bu oran 2000'deki seviyesinin altındadır.

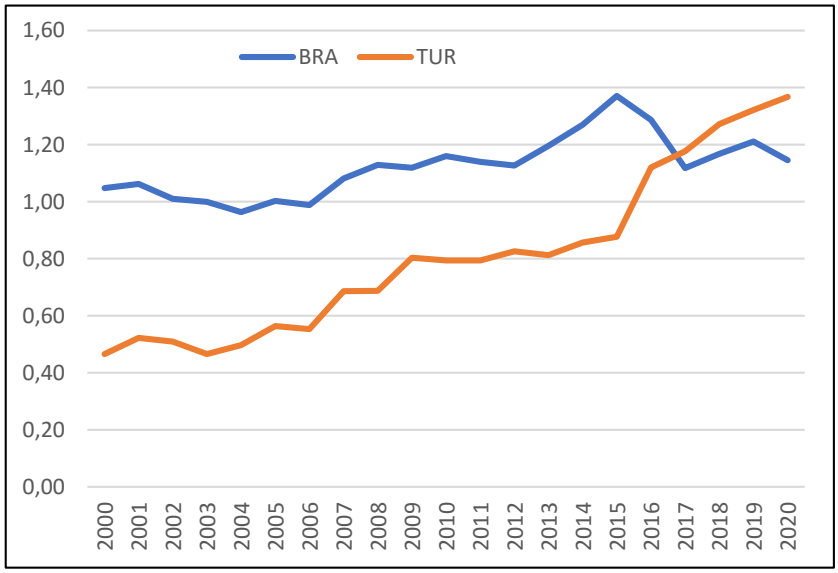

Şekil 4.4. Ar-Ge Harcamalarının GSYİH İçindeki Payı %(2000-2020)

Brezilya, 20 yıllık dönemde Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payında büyük bir değişim göstermemiştir. Bu, inovasyona yapılan yatırımların ekonomik büyüme ile orantılı artmadığını veya sabit kaldığını göstermektedir.

Türkiye, bu dönemde Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payını üç kattan fazla artırmıştır. Bu artış, Türkiye'nin inovasyon odaklı stratejilere ağırlık verdiğini göstermektedir.

Doğal kaynaklara dayalı bir ekonomiye sahip olan Brezilya, inovasyon ve teknoloji yatırımları yerine geleneksel sektörlere ağırlık vermiş olabilir. Ayrıca, politik ve ekonomik istikrarsızlıklar Ar-Ge yatırımlarını sınırlamış olabilir.

Türkiye, sanayi politikalarını teknoloji odaklı hale getirerek, özellikle savunma sanayi, yazılım, otomotiv ve sağlık sektörlerinde Ar-Ge yatırımlarını artırmıştır. Ayrıca, teknoparklar ve üniversite-sanayi iş birliği gibi teşvik mekanizmaları bu artışı desteklemiştir.

Türkiye Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payını düzenli ve anlamlı bir şekilde artırarak inovasyon ve teknoloji odaklı bir ekonomik yapıya geçiş sağlamaktadır. 2020 yılı itibarıyla Brezilya'yı geride bırakmış olması, bu dönüşümün başarısını göstermektedir.

Brezilya'nın Ar-Ge yatırımlarındaki durgunluğu, teknolojik ilerleme ve yüksek katma değerli üretim kapasitesinin sınırlı olduğunu işaret etmektedir. Bu, Brezilya'nın inovasyon temelli büyüme açısından Türkiye'nin gerisinde kaldığını göstermektedir.

4.5. Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı, Milyon Kişi Başına (Researchers in R&D (per million people))

Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı (Milyon Kişi Başına), bir ülkede Ar-Ge faaliyetlerine katılan bilim insanlarının ve mühendislerin sayısının, ülke nüfusu bazında normalize edilmiş bir ölçüsüdür. Bu gösterge, Ar-Ge faaliyetlerinde nitelikli insan kaynağına erişim düzeyini ifade etmektedir. Araştırmacılar, bilgi üretimi ve teknolojik yenilik için bilimsel çalışmalara katılan, genellikle yüksek öğrenim görmüş bireylerdir. Bu veri, bir ülkenin Ar-Ge insan kaynağı kapasitesini ve inovasyon altyapısındaki insan faktörünün büyüklüğünü değerlendirmek için kullanılmaktadır (Erkiletlioğlu, 2013).

Araştırmacı yoğunluğu, bir ülkenin bilimsel ve teknolojik yeniliklere ne kadar kaynak ayırdığı ve bu yenilikleri üretebilme kapasitesini göstermektedir. Yüksek bir oran, Ar-Ge altyapısının güçlü olduğuna ve beşeri sermayenin (Güneş ve Akın, 2019) inovasyon odaklı bir şekilde kullanıldığına işaret etmektedir.

Araştırmacı sayısı, bir ülkenin eğitim sisteminin Ar-Ge'ye yönelik insan kaynağı üretme kapasitesini yansıtmaktadır. Üniversiteler, araştırma enstitüleri ve özel sektör bu alandaki ana sağlayıcılardır.

4.5.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Ar-Ge ve İnovasyon ölçümünde kullanılan veriler arasında araştırmacı sayısı da yer almaktadır (Ekinci, 2021). Yüksek araştırmacı yoğunluğu, bilimsel bilgi üretiminin artmasına, teknoloji geliştirme süreçlerinin hızlanmasına ve uzun vadeli ekonomik büyümeye katkıda bulunmaktadır (Ağır ve Türkmen, 2022).

Beşeri sermayenin kalitesi, ülkelerin katma değerli ürün ve hizmet üretiminde rekabet avantajı elde etmelerini sağlamaktadır.

Düşük araştırmacı yoğunluğu, bir ülkenin inovasyon ve Ar-Ge'deki büyüme potansiyelini sınırlayabilir. Nitelikli araştırmacı eksikliği, teknoloji geliştirme süreçlerini yavaşlatabilir ve dışa bağımlılığı artırabilir.

4.5.2. Verinin kullanım alanları

Ar-Ge araştırmacı yoğunluğu, ülkeler arasında inovasyon kapasitesini kıyaslamak için kullanılan önemli bir göstergedir. Bu, ekonomik büyümeye ve uluslararası rekabetçiliğe katkı sağlamaktadır.

Araştırmacı sayısı, bir ülkenin bilim ve teknoloji politikalarının etkinliğini ölçmek için önemli bir veri sağlar. Milyon kişi başına düşen araştırmacı oranı, bir ülkenin küresel inovasyon ligindeki yerini belirlemek için sıklıkla kullanılmaktadır. Örneğin, gelişmiş ülkelerde bu oran genellikle 4.000-5.000 araştırmacı seviyesindedir.

Ülkelerin stratejik hedeflerine uygun insan kaynağı planlaması yapabilmesi için bu veri kritiktir. Örneğin, mühendislik ve doğa bilimlerinde araştırmacı ihtiyacı öne çıkabilir.

4.5.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı (Milyon Kişi Başına) açısından her iki ülkeye ait verilerin 2000-2014 dönemine ilişkin görünümü aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Türkiye açısından 2015-2021 dönemi verilerine ulaşılabilirken Brezilya için bu verilere ulaşılamamıştır. Ancak genel bir fikir oluşması açısından veriler görselleştirilmiştir.

Tablo 4.5. Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı (Milyon Kişi Başına)

	BRA	TUR		BRA	TUR
2000	295,4	362,7	2011	738,6	978,6
2001	337,7	351,5	2012	789,2	1099,9
2002	398,8	366,0	2013	839,2	1173,7
2003	423,8	491,8	2014	888,5	1160,5
2004	483,9	503,2	2015		1205,1
2005	510,0	573,5	2016		1246,9
2006	544,2	616,9	2017		1369,3
2007	556,0	709,1	2018		1530,9
2008	591,6	744,9	2019		1629,7
2009	626,4	805,0	2020		1786,5
2010	687,1	885,0	2021		1999,5

Kaynak: OECD

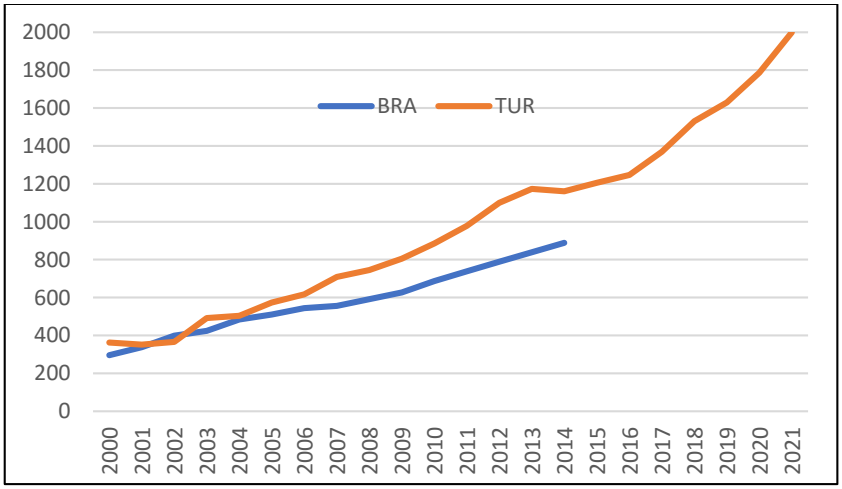

Şekil 4.5. Ar-Ge'deki Araştırmacı Sayısı (Milyon Kişi Başına)

Genel olarak geçmiş yıl verilerine bakıldığında 2004'den itibaren Türkiye'nin verisi Brezilya'nın önüne geçmiştir. Türkiye'de milyon kişi başına düşen araştırmacı sayısı son yıllarda artış göstermiştir. TÜBİTAK destekleri, teknoparkların yaygınlaştırılması ve araştırma üniversitelerinin teşvik edilmesi bu artışa katkıda bulunmuştur. Ancak, gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında hâlâ iyileştirilmesi gereken bir alan olduğu açıktır.

4.6. Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına (Technicians in R&D (per million people))

Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına, bir ülkede araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetlerinde görev alan teknik elemanların sayısını, milyon kişi başına normalize edilmiş bir oranla ifade etmektedir. Teknik elemanlar, Ar-Ge çalışmalarını destekleyen, genellikle orta düzeyde teknik bilgi ve beceriye sahip, laboratuvar, üretim ve uygulama aşamalarında görev alan kişilerdir. Başka bir ifade ile teknik elemanlar, genellikle mühendislerin veya bilim insanlarının yönlendirdiği çalışmalarda uygulamalı destek sağlar ve yenilikçi süreçlerin etkinliğini artırmaktadır. Nitekim gelişmiş ülkeler, inovasyon politikaları kapsamında, Ar-Ge harcamalarını ve Ar-Ge faaliyetlerinde istihdam edilen teknik eleman ile araştırmacı sayılarını sürekli artırarak birbirlerine karşı rekabet üstünlüğü elde etmeyi hedeflemektedir (Yıldırım ve Göze Kaya, 2019).

4.6.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Teknik eleman yoğunluğu, Ar-Ge süreçlerinde üretkenliği artırmakta ve uygulamalı çalışmalarda maliyetleri düşürmektedir. Yüksek bir oran, yeni teknolojilerin hızlı bir şekilde hayata geçirilmesine olanak tanımaktadır.

Teknik bilgi ve beceriye sahip iş gücü, katma değerli ürünlerin ve hizmetlerin geliştirilmesini destekler (Tiftik, 2021).

Teknik eleman eksikliği, Ar-Ge projelerinde uygulama aşamasında gecikmelere ve verimlilik kaybına neden olabilir. Teknik eleman sayısının düşük olması, mesleki eğitim sisteminde eksikliklere ve yenilikçi projelerin başarısız olma riskine işaret edebilir.

4.6.2. Verinin kullanım alanları

Teknik eleman yoğunluğu, ülkelerin uygulamalı yenilik kapasitelerini ölçmek için kritik bir göstergedir. Gelişmiş ülkelerde milyon kişi başına düşen teknik eleman sayısı genellikle yüksektir, bu da küresel rekabet gücüne katkıda bulunur.

Teknik elemanların farklı sektörlerdeki dağılımı, ülkenin teknoloji politikalarını ve önceliklerini anlamak için önemlidir. Örneğin, bilgi teknolojileri, otomotiv ve sağlık sektörleri bu alanda yoğunlaşabilir.

Teknik eleman ihtiyacının belirlenmesi, eğitim politikalarının oluşturulmasında önemli bir veridir. Bu gösterge, bir ülkenin Ar-Ge faaliyetlerinde destekleyici insan kaynağı kapasitesini değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Teknik elemanlar, Ar-Ge süreçlerinde operasyonel uygulamaların etkin şekilde gerçekleşmesini sağlamaktadır (Görür, 2006). Bu gösterge, ülkelerin inovasyon altyapısında uygulamalı bilgi ve beceri seviyesini anlamak için kritik bir ölçüttür.

Araştırmacılar kadar teknik elemanların varlığı da Ar-Ge süreçlerinin başarıya ulaşmasında önemli bir rol oynamaktadır (Görür, 2006). Teknik eleman yoğunluğu, bir ülkenin destekleyici beşeri sermaye düzeyini ve yenilikçi projelerdeki tamamlayıcı kapasitesini ifade etmektedir. Milyon kişi başına düşen teknik eleman sayısı, bir ülkenin Ar-Ge altyapısında uygulamalı insan kaynağı kapasitesini değerlendirmek için güçlü bir göstergedir.

4.6.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Ar-Ge alanında teknik eleman yoğunluğuna ilişkin bilgi veren bu veriye ilişkin dönemini kapsayan iki ülkenin verisi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.6. Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına

	BRA	TUR		BRA	TUR
2000	335,9	37,3	2009	681,0	123,0
2001	324,4	39,9	2010	754,6	143,1
2002	313,3	39,4	2011	809,7	172,3
2003	371,3	46,8	2012	863,9	190,0
2004	450,3	49,9	2013	917,3	198,0
2005	497,1	70,0	2014	969,9	208,3
2006	526,3	83,3	2015		220,5
2007	566,5	106,6	2016		316,2
2008	606,2	108,1	2017		353,7

Kaynak: OECD

Brezilya, 2000 yılında milyon kişi başına 335,9 teknik elemanla, Türkiye'nin (37,3) oldukça üzerinde bir başlangıç seviyesine sahiptir. Bu, Brezilya'nın 2000'li yılların başında Ar-Ge'ye daha fazla insan kaynağı ayırdığını göstermektedir.

Türkiye, 2000 yılında oldukça düşük bir seviyede başlamış olsa da, 2017 yılına kadar teknik eleman sayısını hızlı bir şekilde artırmış ve 353,7'ye ulaşmıştır.

Brezilya'da teknik eleman sayısı, yıllar içinde istikrarlı bir artış göstermiştir. 2000 yılında 335,9 olan oran, 2014 yılında 969,9'a kadar yükselmiştir. Ancak, veri seti 2015 sonrası eksik olduğundan daha yeni eğilimler belirsizdir.

Türkiye'nin büyüme oranı Brezilya'dan daha yüksek olmasına rağmen, teknik eleman yoğunluğu bakımından Brezilya'ya yetişmekte zorluk çekmektedir. Ancak bu fark 2000'e kıyasla 2017'de oldukça azalmıştır.

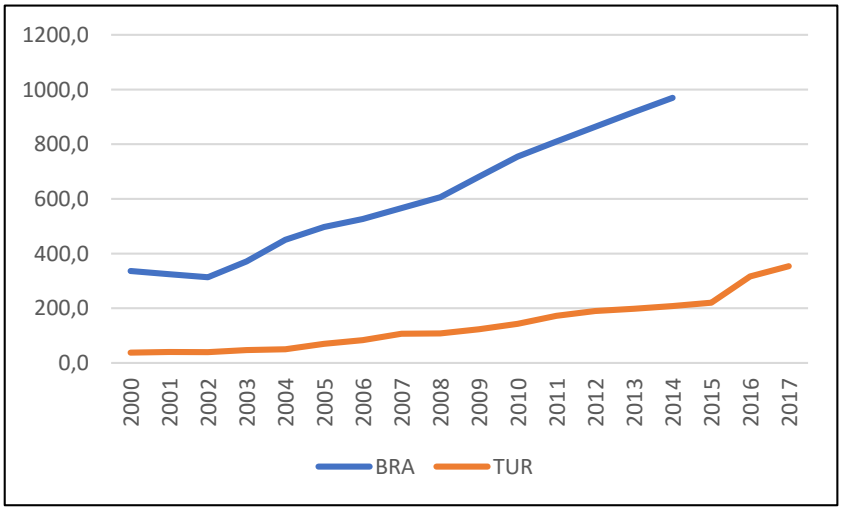

Şekil 4.6. Ar-Ge'deki Teknik Eleman Sayısı, Milyon Kişi Başına

Her iki ülke için de Ar-Ge'deki teknik eleman kapasitesinin artırılması, rekabetçilik ve inovasyon odaklı büyüme için kritik bir öneme sahiptir.

4.7. Bilimsel ve Teknik Dergi Makaleleri (Scientific and Technical Journal Articles)

Bilimsel ve teknik makale sayısı, bilimsel ve teknik alanlarda yayınlanan hakemli makalelerin sayısını ifade etmektedir. Bu göstergede ele alınan makaleler, genellikle bilimsel bulguların, yeniliklerin ve teknolojik gelişmelerin detaylı olarak açıklandığı,

akademik dergilerde yayınlanan çalışmaları kapsamaktadır. Bu göstergenin ölçümü, bir ülkenin bilimsel üretkenliğini ve akademik katkısını anlamada önemli bir rol oynamaktadır (Ağır ve Türkmen, 2022).

Bir ülkede yayınlanan bilimsel ve teknik makale sayısı, akademik ve teknolojik kapasitenin önemli bir göstergesidir (Erkiletlioğlu, 2013). Yüksek bir makale üretimi, bilim insanlarının aktif bir araştırma ekosisteminde çalıştığını ve yenilikçi bilgi ürettiğini göstermektedir.

Makale üretimi, bir ülkenin uluslararası akademik topluluğa katkısını ölçmek için kritik bir metriktir. Daha fazla makale, daha fazla atıf ve dolayısıyla bilimsel etki anlamına gelebilir.

Bilimsel ve teknik makaleler, disiplinler arası iş birliğinin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Özellikle yenilikçi teknolojilerin gelişimi için bu tür çalışmalar kritik öneme sahiptir.

4.7.1. Verinin ekonomik açıdan önemi

Yayınlanan makaleler, akademik bilginin ticari ürünlere dönüşmesini kolaylaştırır. Yüksek makale üretimi, ülkeler arası akademik ve endüstriyel iş birliklerini teşvik eder. Bilimsel yayınlar, yüksek teknoloji ürünlerinin ve hizmetlerin geliştirilmesine katkıda bulunur.

Diğer taraftan yayın sayısının fazla olması, her zaman nitelikli araştırmaya işaret etmez. Düşük makale sayısı, genellikle bilimsel araştırmalar için yetersiz finansman sağlandığını gösterebilir.

4.7.2. Verinin kullanım alanları

Bilimsel makale sayısı, bir ülkenin akademik ve teknik kapasitesini değerlendirmek için kritik bir veridir. Üniversitelerin ve ülkelerin sıralamalarda daha üst sıralarda yer alabilmesi, makale sayıları ve atıf oranları ile doğrudan ilişkilidir. Yüksek öncelikli

disiplinlerde yayın artışı sağlamak için bu veri, araştırma politikalarının şekillendirilmesinde kullanılabilir.

Bilimsel ve teknik dergi makaleleri, bir ülkenin akademik üretkenliğini, yenilik kapasitesini ve uluslararası bilimsel topluluğa katkısını ölçmek için önemli bir göstergedir. Bu veri, uzun vadeli bilimsel politikaların etkinliğini değerlendirmek ve uluslararası karşılaştırmalarda güçlü bir konum almak için kritik bir role sahiptir.

4.7.3. Türkiye ve Brezilya açısından verinin değerlendirilmesi

Bilimsel makale sayısı konusunda her iki ülkeye ait 1996-2020 dönemini kapsayan veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4.7. Bilimsel ve Teknik Makale Sayısı (1996-2020)

	BRA	TUR		BRA	TUR
1996	7.645,9	5.040,7	2009	38.335,1	25.022,2
1997	9.303,5	5.389,8	2010	41.501,0	26.424,5
1998	10.498,2	5.770,4	2011	43.983,6	27.180,4
1999	11.423,8	6.742,3	2012	47.867,4	28.322,3
2000	12.800,4	6.815,4	2013	50.027,4	30.326,4
2001	13.914,7	8.591,9	2014	51.802,8	31.004,7
2002	16.156,6	10.971,4	2015	52.882,7	32.968,6
2003	17.622,4	13.463,1	2016	55.010,2	35.162,5
2004	19.845,3	16.026,0	2017	58.114,1	33.239,6
2005	22.311,0	17.794,7	2018	61.797,0	33.686,2
2006	28.458,1	19.561,2	2019	64.376,7	37.430,0
2007	31.032,1	21.637,2	2020	70.291,7	42.623,3
2008	35.400,3	22.022,2			

Kaynak: OECD

1996 yılında Brezilya, 7.645,9 bilimsel makale ile Türkiye'nin (5.040,7) üzerinde bir üretime sahiptir. Bu, Brezilya'nın bilimsel üretim altyapısının 1990'lı yıllarda Türkiye'den daha ileri düzeyde olduğunu göstermektedir.

Türkiye'nin bilimsel makale üretimi, 1996-2020 yılları arasında hızlı bir artış göstermiştir. Özellikle 2000'li yıllardan itibaren ciddi bir büyüme gözlenmiştir.

1996'da Türkiye'nin bilimsel makale sayısı Brezilya'nın %66'sı kadar iken, bu oran 2020'ye doğru %60-70 bandında stabil hale gelmiştir.

Brezilya, bilimsel makale üretiminde düzenli bir artış göstermiş ve 2020'de 70.291,7 makaleye ulaşmıştır. Türkiye ise aynı dönemde 42.623,3 makale üretmiştir.

Brezilya, bilimsel makale üretiminde sürekli bir büyüme trendine sahiptir. Türkiye'nin artışı da güçlüdür, ancak 2017 sonrası dönemde büyüme hızında bir yavaşlama olduğu gözlemlenmektedir.

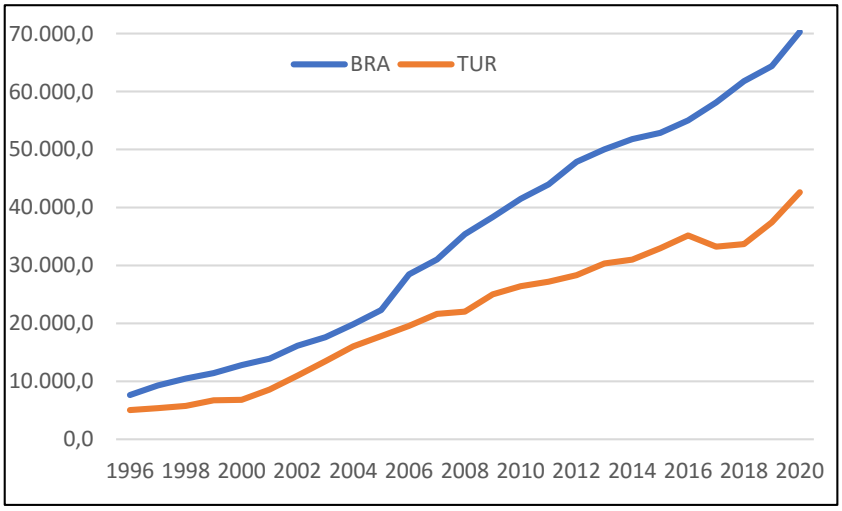

Şekil 4.7. Bilimsel ve Teknik Makale Sayısı (1996-2020)

BÖLÜM V. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Türkiye ve Brezilya'da Fintech Sektörünün Geleceği

Fintech sektörü, küresel olarak hızla gelişmekte olan ve finansal hizmetlerin dijitalleşmesi sürecinde önemli bir rol oynayan bir sektördür. Türkiye ve Brezilya gibi gelişmekte olan ülkelerde fintech inovasyonları, finansal kapsayıcılığı artırma, maliyetleri düşürme ve kullanıcı deneyimini iyileştirme potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda, her iki ülkenin fintech sektörünün geleceği, çeşitli faktörler ve trendler ışığında değerlendirilebilir.

Türkiye ve Brezilya'da fintech sektörünün geleceği, yeni teknolojilerin benimsenmesi ve dijital dönüşüm süreçleri ile şekillenecektir. Blockchain, yapay zeka, büyük veri analitiği ve nesnelerin interneti (IoT) gibi teknolojilerin fintech uygulamalarına entegrasyonu, sektördeki yenilikleri ve rekabeti artıracaktır. Özellikle blockchain teknolojisi, güvenli ve şeffaf finansal işlemler sağlayarak, fintech çözümlerinin güvenilirliğini artırabilir.

Her iki ülkede de fintech sektörünün büyümesi, uygun ve destekleyici düzenleyici çerçevelerin varlığına bağlıdır. Türkiye ve Brezilya, fintech girişimciliğini teşvik eden düzenlemeleri ve politikaları sürdürmeli ve güncellemelidir. Düzenleyici otoritelerin, yenilikçi finansal hizmetlerin önünü açacak esnek ve ileriye dönük politikalar benimsemesi, sektördeki büyümeyi destekleyecektir. Özellikle açık bankacılık ve dijital kimlik doğrulama konularında yapılacak düzenlemeler, fintech sektörünü olumlu yönde etkileyecektir.

Fintech sektörünün en önemli hedeflerinden biri, finansal hizmetlere erişimi olmayan veya sınırlı olan kesimlere ulaşmaktır.

Brezilya'da fintech çözümleri, kırsal alanlarda ve düşük gelirli bölgelerde finansal kapsayıcılığı artırmak için önemli bir araç olabilir. Mobil ödeme sistemleri, mikrofinans çözümleri ve dijital cüzdanlar gibi fintech ürünleri, finansal hizmetlere erişimi kolaylaştırabilir ve ekonomik kalkınmayı destekleyebilir.

Fintech sektörünün geleceği, uluslararası işbirlikleri ve yabancı yatırımlar ile de şekillenecektir. Türkiye ve Brezilya, fintech ekosistemlerini güçlendirmek ve küresel pazarlarda rekabet edebilmek için uluslararası fintech firmaları ile işbirlikleri geliştirebilir.

Ayrıca, yabancı yatırımların teşvik edilmesi, yerel fintech girişimlerinin büyümesine ve global pazarlara açılmasına yardımcı olabilir.

Fintech sektörünün sürdürülebilir büyümesi, yetkin ve donanımlı iş gücüne bağlıdır. Türkiye ve Brezilya, fintech alanında eğitim programları ve yetkinlik geliştirme inisiyatifleri ile sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikli iş gücünü yetiştirmelidir. Üniversiteler, fintech alanında müfredatlar oluşturmalı ve sektör ile işbirliği yaparak uygulamalı eğitimler sunmalıdır.

Fintech çözümlerinin yaygınlaşması, siber güvenlik ve veri koruma konularının önemini artırmaktadır. Türkiye ve Brezilya, fintech sektöründe güvenliği sağlamak için güçlü siber güvenlik önlemleri ve veri koruma yasaları uygulamalıdır. Kullanıcıların güvenini kazanmak ve sürdürülebilir bir büyüme sağlamak için fintech firmalarının siber tehditlere karşı dayanıklı olması gerekmektedir.

5.2. Politika ve Düzenleme Önerileri

Fintech sektörü, hızlı büyüme ve inovasyon potansiyeline sahip bir alan olarak, uygun politika ve düzenleyici çerçevelerin varlığına ihtiyaç duyar. Hem Türkiye hem de Brezilya, fintech ekosistemlerini desteklemek ve sürdürülebilir büyüme sağlamak için belirli politika ve düzenlemeleri hayata geçirmelidir. Aşağıda, bu ülkelerde fintech sektörünü desteklemek için önerilen politika ve düzenlemeler yer almaktadır:

1. Düzenleyici Çerçevenin Geliştirilmesi:

- Esnek ve İleriye Dönük Düzenlemeler: Fintech inovasyonlarını desteklemek amacıyla esnek ve ileriye dönük düzenleyici çerçeveler oluşturulmalıdır. Düzenlemeler, yeni teknolojilere ve iş modellerine uyum sağlayabilecek şekilde tasarlanmalıdır.
- Açık Bankacılık Düzenlemeleri: Açık bankacılık düzenlemeleri, finansal hizmetler sektöründe rekabeti artırarak yenilikçiliği teşvik edebilir. Bu düzenlemeler, bankaların müşteri verilerini üçüncü taraf fintech firmalarıyla paylaşmasına olanak tanıyarak, daha kişiselleştirilmiş ve yenilikçi finansal hizmetlerin sunulmasını sağlayabilir.

2. Finansal Kapsayıcılık ve Erişim:

- Kırsal ve Düşük Gelirli Bölgelerde Fintech Çözümleri: Kırsal alanlarda ve düşük gelirli bölgelerde finansal hizmetlere erişimi artırmak için özel fintech çözümleri teşvik edilmelidir. Mikrofinans, mobil bankacılık ve dijital cüzdanlar gibi çözümler, bu bölgelerdeki finansal kapsayıcılığı artırabilir.
- Teşvik Programları: Fintech firmalarının kırsal ve düşük gelirli bölgelerde faaliyet göstermelerini teşvik eden vergi indirimleri ve hibeler gibi teşvik programları oluşturulmalıdır.

3. Eğitim ve Yetkinlik Gelişimi:

- Fintech Eğitim Programları: Üniversiteler ve eğitim kurumları, fintech alanında uzmanlaşmış eğitim programları sunmalıdır. Bu programlar, blockchain, yapay zeka, veri analitiği gibi alanlarda yetkinlik kazandırmayı hedeflemelidir.
- Mesleki Gelişim ve Sertifikasyon: Fintech sektöründe çalışan profesyoneller için sürekli mesleki gelişim programları ve sertifikasyonlar sağlanmalıdır. Bu, sektörün nitelikli iş gücüne sahip olmasını ve yenilikçiliği sürdürülebilir kılmasını sağlar.

4. Siber Güvenlik ve Veri Koruma:

- Güçlü Siber Güvenlik Standartları: Fintech firmalarının siber güvenlik tehditlerine karşı korunmasını sağlamak için güçlü siber güvenlik standartları ve protokoller oluşturulmalıdır. Firmalar, kullanıcı verilerini korumak için gerekli güvenlik önlemlerini almakla yükümlü olmalıdır.
- Veri Gizliliği Yasaları: Kullanıcı verilerinin gizliliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla veri gizliliği yasaları güncellenmeli ve uygulanmalıdır. Kullanıcıların kişisel verilerinin nasıl toplandığı, işlendiği ve saklandığı konusunda şeffaflık sağlanmalıdır.

5. Uluslararası İşbirlikleri ve Yatırımlar:

- Yabancı Yatırımların Teşviki: Yabancı fintech firmalarının Türkiye ve Brezilya pazarlarına girmesini teşvik eden düzenlemeler ve teşvikler sağlanmalıdır. Yabancı

yatırımlar, yerel fintech ekosistemlerinin büyümesine ve global pazarlara açılmasına katkıda bulunabilir.

- Uluslararası İşbirliği Anlaşmaları: Türkiye ve Brezilya, fintech inovasyonu konusunda bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik eden uluslararası işbirliği anlaşmaları imzalamalıdır. Bu, her iki ülkenin de fintech sektöründe en iyi uygulamaları benimsemesine yardımcı olabilir.

6. İnovasyon ve Ar-Ge Teşvikleri:

- Araştırma ve Geliştirme Teşvikleri: Fintech inovasyonunu desteklemek için Ar-Ge teşvikleri sağlanmalıdır. Fintech firmaları, yeni ürün ve hizmetler geliştirmek için Ar-Ge projelerine yatırım yapmaları konusunda desteklenmelidir.
- İnovasyon Merkezleri ve Kuluçka Programları: Fintech girişimciliğini teşvik etmek amacıyla inovasyon merkezleri ve kuluçka programları kurulmalıdır. Bu merkezler, fintech girişimlerine mentorluk, finansman ve altyapı desteği sağlayarak yenilikçiliği destekleyebilir.

Bu öneriler, Türkiye ve Brezilya'da fintech sektörünün sürdürülebilir büyümesini ve gelişimini desteklemek amacıyla tasarlanmıştır. Bu politika ve düzenlemelerin hayata geçirilmesi, fintech ekosistemlerinin güçlenmesine ve daha rekabetçi, yenilikçi ve kapsayıcı bir finansal hizmetler sektörünün oluşmasına katkı sağlayacaktır.

SONUÇ

Hem Türkiye hem de Brezilya, fintech ekosistemlerini geliştirme yolunda önemli adımlar atmıştır. Türkiye'de fintech sektörü, özellikle dijital ödeme sistemleri ve mobil bankacılık alanında hızlı bir büyüme göstermiştir. Brezilya ise fintech inovasyonunda, kredi ve sigorta teknolojilerinde önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Her iki ülke de fintech ekosistemlerini destekleyen düzenleyici çerçeveler oluşturmuş ve girişimcilik kültürünü teşvik etmiştir.

Türkiye'de dijital bankacılık uygulamaları, geniş kullanıcı tabanı ve teknolojik altyapı sayesinde hızla yaygınlaşmıştır. Mobil bankacılık uygulamaları, kullanıcı dostu arayüzler ve hızlı işlem yetenekleri ile öne çıkmaktadır. Brezilya'da ise dijital bankacılık, özellikle finansal kapsayıcılığı artırmak amacıyla geniş kitlelere ulaşmayı hedeflemiştir. Her iki ülkede de dijital bankacılık, kullanıcıların finansal hizmetlere erişimini kolaylaştırmıştır.

Türkiye ve Brezilya, fintech sektörünün büyümesini desteklemek amacıyla yenilikçi düzenleyici çerçeveler geliştirmiştir. Türkiye, fintech girişimlerini teşvik eden ve finansal inovasyonu destekleyen düzenlemelerle dikkat çekerken, Brezilya, açık bankacılık ve fintech düzenlemelerinde öncü olmuştur. Her iki ülke de fintech girişimciliğini desteklemek için çeşitli teşvikler ve destek programları sunmaktadır.

Her iki ülkede de fintech inovasyonunun önündeki en büyük zorluklar arasında siber güvenlik tehditleri, veri gizliliği ve finansal kapsayıcılık sorunları yer almaktadır. Türkiye, fintech sektöründe hızlı büyümenin getirdiği düzenleyici uyum zorluklarıyla karşı karşıya kalırken, Brezilya, geniş coğrafi dağılım ve altyapı eksiklikleri gibi zorluklarla mücadele etmektedir. Bu zorlukların üstesinden gelmek için her iki ülkenin de işbirliği yaparak ve en iyi uygulamaları paylaşarak çözümler geliştirmesi gerekmektedir.

Türkiye ve Brezilya, son yıllarda dijital bankacılık altyapısını geliştirmişlerdir. Mobil bankacılık uygulamaları, internet bankacılığı ve dijital ödeme sistemleri her iki ülkede de yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak, Türkiye'de dijital bankacılık daha yaygın olarak benimsenmiş durumdadır ve birçok banka dijitalleşme sürecini hızlandırmıştır. Dijital bankacılık altyapısı, günümüzde finansal hizmetlerin sunulmasında temel bir rol oynar.

Bu altyapı, kullanıcıların banka hesaplarını yönetmelerini, ödemeleri yapmalarını, para transferlerini gerçekleştirmelerini ve diğer finansal işlemleri yapmalarını sağlayan teknolojik altyapı ve platformları içerir. Türkiye ve Brezilya gibi büyük pazarlarda, dijital bankacılık altyapısı sürekli olarak geliştirilmekte ve genişletilmektedir.

KAYNAKLAR

Abu-Bader, S. and Abu-Qarn, A. S. (2006). Financial Development and economic growth nexus: Time series evidence from Middle Eastern and North African Countries. Monaster Center for Economic Research's Discussion, 06-09.

Agheli, L. and Hadian, G. (2017). Financial development, commercial development, and economic growth in the selected emerging and the Middle Eastern Countries. International Journal of Economics and Financial Issues, 7(3), 362-370.

Ağır, H. ve Türkmen, S. (2022). Türkiye'de Teknoloji Politikalarının Dönüşümü ve Ekonomik Etkileri (Kitap Bölümü), Millî Teknoloji Hamlesi; Toplumsal Yansımaları ve Türkiye'nin Geleceği, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Yayınları, 125-150.

Akkaya, Cenk. "Sermaye Yapısı Varlık Verimliliği ve Karlılık: İMKB'de Faaliyet Gösteren Deri Tekstil Sektörü İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama". Erciyes Üni. İİBF Dergisi, s.30 (2008): 1-13.

Akyol, H. ve Gurlaş, F. (2021). Teknolojik Patent, Finansal Derinleşme Ve Sağlık Harcamaları Arasındaki İlişkinin Saptanması. Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(12), 18-38. https://doi.org/10.29157/etusbed.795453

Alper, K., Kara, H. ve Yörükoğlu, M. (2012). Rezerv Opsiyonu Mekanizması, TCMB Ekonomi Notları, Sayı: 28.

Anadolu İnternational Conferance in Economics. Eskişehir: 2009.

Apergis, N., Filippidis, I. and Economidou, C. (2007). Financial deepening and economic growth linkages: A panel data analysis. Review of World Economics, 143(1), 179-198.

Arner, D. W., Barberis, J. N., & Buckley, R. P. (2015). The evolution of fintech: A new post-crisis paradigm? Georgetown Journal of International Law, 47(4), 1271-1319.

Aslan, M. (2022). The relationship between R&D expenditures and high technology exports: The case of Turkey. Current Perspectives in Social Sciences, 26(4), 372-380.

Aytan, D. S. (2019). Savunma Harcamaları ve Ar-Ge Harcamalarının Ekonomik Büyüme Üzerine Etkileri: Panel Veri Analizi. T.C. Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonometri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Bal, H., İşcan, E., Oktay, S, Kara, D. (2017). The Nexus between Financial Development and Innovation: Case of OECD, International Conference on Eurasian Economies, 10-12 July 2017 – Istanbul, TURKEY, https://avekon.org/?p=/conf/08/paperdetail&id=1942

Basel Committee on Banking Supervision (BCBS), (2018).

Belli, M., (2017). The Turkish Fintech Ecosystem, Progress Report 2016, BKM. http://fintech.istanbul/en/wp-content/uploads/2018/03/FinTech-ProgressReport.pdf

Biber, A. E. (2016). Türkiye'de Fikri Mülkiyet Hakları Koruması Ekonomik Büyüme Ve Teknoloji İhracatı İlişkisinin Karşılaştırmalı Analizi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16(3), 61-88. https://doi.org/10.11616/basbed.vi.455294

Buchak, G., Matvos, G., Piskorski, T., & Seru, A. (2018). Fintech, Regulatory Arbitrage, and the Rise of Shadow Banks. Journal of Financial Economics, 130(3), 453-483.

Calderon, C. (2002). The direction of causality between financial development and economic growth. Central Bank of Chile's Working Paper No. 184.

Dereli, D. D. ve Salgar, U. (2019). Ar-Ge Harcamaları İle Büyüme Arasındaki İlişki: Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme. Journal of Life Economics 6(3):345-360, DOI:10.15637/jlecon.6.021

Doğan, T. (2019). 2008 Küresel finans krizinin gelişmekte olan ülkelere etkileri: Teori ve uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri. Eichengreen,

Dorfleitner, G. et al., (2017). Definition of FinTech and Description of the FinTech Industry. FinTech in Germany, Springer International Publishing AG 2017.

Ekinci, G. (2021). Gaziantep İli Ar-Ge Merkezleri ve İnovasyon Performans Göstergeleri. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 14(39), 395-430.

Emirmahmutoğlu, F. ve Kose, N. (2011). Testing for granger causality in heterogeneous mixed panel. Economic Modelling, 28(3), 870–876. https://doi.org/10.1016/j.econmod.2010.10.018

Erkiletlioğlu, H. (2013). Dünyada ve Türkiye'de Ar-Ge Faaliyetleri, T. İş Bankası İktisadi Araştırmalar Bölümü, https://ekonomi.isbank.com.tr/ContentManagement/Documents/ar_07_2013.pdf

Etibar J., Rodolfo M. and Marco P. (2019). Financial repression is knocking at the door, again. Should we be concerned?, IMF Working Paper.

Fettahoğlu, A. (1988). "İşletme Finansı" Trabzon: KTÜ. Basımevi.

Fintech İstanbul, (2024). https://fintechistanbul.org/

Gaberli, Ü. (2018). G7 Ülkelerinde Fikri Mülkiyet Haklarına Yapılan Ödemeler ve Ar-Ge Harcamalarının Yüksek Teknoloji İhracatına Etkisi: Bir Panel Veri Analizi. Finans Politik Ve Ekonomik Yorumlar(641), 667-682.

Gezer, M.A. (2018). The relationship between financial deepining and economic growth: Bootstrap causality approach for the selected upper middle income countries. Theoretical and Applied Economics, 1(614), 95 – 112.

Gomber, P., Koch, J.-A., & Siering, M. (2017). Digital Finance and FinTech: Current Research and Future Research Directions. Journal of Business Economics, 87(5), 537-580.

Görür, A. (2006). Ar-Ge Yönetimi ve Kobi'lerde Ar-Ge Faaliyetleri. T.C. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü Strateji Bilimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Güler, Sevinç. "İMKB'ye Kayıtlı KOBİ'lerin Sermaye Yapısı Üzerine Bir Uygulama". Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi. c.15 s.10 (2010): 353-371.

Güneş, H. (2019). AR-GE Harcamaları ile Ekonomik Büyüme İlişkisi: OECD Ülkeleri İçin Panel Veri Analizi. Sakarya İktisat Dergisi, 8(2), 160-176.

Güneş, S. ve T. Akın (2019). Yüksek Teknolojili Ürün İhracatı: Lider Ülkeler ve Türkiye Analizi. Sosyoekonomi, Vol. 27(40), 11-29.

https://portal.febraban.org.br

https://tkbb.org.tr/?utm_source

https://www.bb.com.br

https://www.bcb.gov.br

https://www.bddk.org.tr/Veri/Index/69?utm_source

https://www.bndes.gov.br

https://www.eximbank.gov.tr

https://www.tbb.org.tr/banka-ve-sektor-bilgileri/banka-bilgileri/bankalar/banka-ve-sube-sayilari?utm_source

https://www.tbb.org.tr/banka-ve-sektor-bilgileri/banka-bilgileri/bankalar/banka-ve-sube-sayilari

https://www.tcmb.gov.tr

Irk, Ersin. "Firmaların Sermaye Yapılarını Etkileyen Faktörler: İMKB Örneği". Doktora Tezi. Gaziosmanpaşa Üni. SBE, (2012).

İSO (2018). Sanayi Şirketlerinde Ar-Ge Faaliyetleri ve Performansa Etkileri. Tematik Raporlar III. file:///C:/Users/A.Hazar/Downloads/sanayi_sirketlerinde_ar-ge_faaliyetleri_ve_performansa_etkileri-1203.pdf

Kayhan, S., Bayat, T., Dejan, A. ve Taşar, İ. (2017). The relation between fiscal and current account deficits: The case of fragile five. Asian Journal of Economic Modelling, 5(3), 318 – 330.

Kaymak, Oğuzhan, (2019). Dijital Bankacılık Kapsamında Türkiye'de Fintech İnovasyonu ve Uygulaması: Rusya Sektör Karşılaştırması, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Para, Sermaye Piyasaları Ve Finansal Kurumlar Bilim Dalı, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, 3-75.

Kayo, K. Eduardo, Herbert Kimura. "Hierarchical Determinants of Capital Structure". Journal of Banking & Finance. c.35. s. 2 (2011): 358-371.

Kırlar, C., Canko, S., Yazıcı, S. (2017). Türkiye Fintech Ekosistemi, Deloitte Türkiye. https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/tr/Documents/finance/turkiye -fintech-ekosistemi.pdf

Koçak, E. (2018). Finansal Gelişme Ve Yenilik (İnovasyon): Türkiye Üzerine Ampirik Bir Araştırma. Kapadokya Akademik Bakış, 2(1), 12-28.

Leong, K.; Sung, A. (2018). FinTech (Financial Technology): What is It and How to Use Technologies to Create Business Value in Fintech Way?, International Journal of Innovation, Management and Technology. 9 (2): 74–78.

Lucey, M. Brian, Qiyu Zhang. "Financial Integration and Emerging Markets Capital Structure" Journal of Banking & Finance c. 35. s. 5 (2011): 1228-1238.

Madir, J. (2021). Introduction—What Is Fintech. In J. Madir (Ed.), FinTech (pp. 1-21). Edward Elgar Publishing. https://doi.org/10.4337/9781800375956.00010

Menteş, A., (2019). Bankacılık Sektörüne Bir Tehdit Unsuru Olarak Finansal Teknoloji Şirketleri, Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi, 05 (01), 49-53.

Mirdala, R. (2011). Financial deepening and economic growth in the european transition economies. Journal of Applied Economic Sciences, 6(16), 177- 194.

Okka, Osman. "Finansal Yönetim", 3. bs. Konya:Nobel Yayın Dağıtım, (2009). Okuyan, Ahmet, Mehmet Taşçı. "İMKB'de İşlem Gören Üretim İşletmelerinde Sermaye Yapısının Belirleyicileri".

Öğütücü, H., (2019). Türkiye'de 100 Girişime 59,2 Milyon Dolar Yatırım Yapıldı, https://egirisim.com/2019/02/06/turkiyede-2018-yilinda-100-girisime-592- milyon-dolar-yatirim-yapildi/

Özkan, G. ve Yılmaz, H. (2017). AR-GE Harcamalarının Yüksek Teknoloji Ürün İhracatı ve Kişi Başı Gelir Üzerindeki Etkileri: 12 Ab Ülkesi ve Türkiye İçin Uygulama (1996-2015). Bilgi Ekonomisi Ve Yönetimi Dergisi, 12(1), 1-12.

Özşahin, Ş. ve Uysal, D. (2017). Financial deepening and economic development in MENA countries: Empirical evidence from the advanced panel method. International Journal of Economics and Finance, 9(4), 152- 162.

Parlakyıldız, F., & Güvel, E. A. (2015). Fikri Mülkiyet Hakları Ve Bu Hakları Korumanın Ekonomik Önemi. Niğde Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 8(4), 29-39.

Pesaran, M. H. (2007). A simple panel unit root test in the presence of crosssection dependence. Journal of Applied Econometrics, 22(2), 265-312.

Pesaran, M. H. and Yamagata, T. (2008). Testing slope homogeneity in large panels. Journal of Econometrics, 142(1), 50-93.

Pesaran, M.H. (2004). General diagnostic tests for cross section dependence in panels. Working Paper No:0435, University of Cambridge. https://doi.org/10.1007/s00181-020-01875-7

Pesaran, M.H., Ullah, A. and Yamagata, T. (2008). A bias-adjusted LM test of error cross section independence. Econometrics Journal, 11(1) 105–127.

Philippon, T. (2016). The Fintech Opportunity (No. w22476). National Bureau of Economic Research.

Pradhan, R.P. (2010). Financial deepening, foreign direct investment and economic growth: Are they Co-integrated? . International Journal of Financial Research, 1(1), 37-43.

Puschmann, T. (2017). Fintech. Business & Information Systems Engineering, 59(1), 69-76.

Ross, A. Stephen, Randolph W. Westerfield, Jeffrey Jaffe. Corporate Finance. 9. bs. New York: McGrow-Hill Companies, 2010.

Sahay, R. (2015). Rethinking financial deepening: Stability and growth in emerging markets. IMF Staff Discussion Note.

Sanicola, L. (2017). What is FinTech?. Huffington Post. Retrieved August 20, 2017.

Sayılgan, Güven. "Bahadır Uysal, TCMB Sektörel Bilançoları Kullanılarak Sermaye Yapısını Belirleyen Faktörler Üzerine Bir Analiz". Ankara Üni. SBF Dergisi. c.66 s. 4 (2011): 101-124.

Sayman, Yahya. "Sahiplik Yapısının Firma Performansı ve Sermaye Yapısı Üzerine Etkileri: İMKB'de İşlem Gören Üretim İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama". Doktora Tezi. Ankara Üni. SBE, (2012).

Schueffel, P. (2016). Taming the beast: A scientific definition of fintech. Journal of Innovation Management, 4(4), 32-54.

Schueffel, P. (2017). Taming the Beast: A Scientific Definition of Fintech, Journal of Innovation Management. 4 (4): 32–54.

Smith, L. V., Leybourne, S., Kim, T. H. and Newbold, P. (2004). More powerful panel data unit root tests with an application to mean reversion in real exchange rates. Journal of Applied Econometrics, 19(2), 147-170.

Softtech Teknoloji Raporu, (2019). https://softtech.com.tr/2019-teknolojiraporu/ SRP Legal, (2019). Fintech in Turkey, https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=d63123cf-b953-43a2- b17b-ab780f12b17c

Sound Practices: Implications of Fintech Developments for Banks and Bank Supervisors, BIS. https://www.bis.org/bcbs/publ/d431.htm

Sökmen, F. Ş. (2021). Finansal derinliğin kırılgan beşli ekonomileri üzerindeki etkisi. OPUS– Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 18(39), 657-680. DOI: 10.26466/opus. 930561.

Startups Watch, (2019). Fintech Ecosystem Map v5.0 Turkey, www.startupswatch.com

Şengül, O. (2020). Financial repression and economic growth: Case of Turkey. Sosyal Bilimler Dergisi, 47(7), 265 – 273.

Tiftik, C. (2021). Teknoloji Temelli Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Genel İstihdam Üzerine Etkisi: Sistematik Derleme Çalışması. İstanbul Kent Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi, 15, 95-111.

Turna, Y. ve Özcan, A. (2023). Firmaların Ar-ge Harcamaları ile Etkinlik Düzeyleri ve Toplam Faktör Verimlilikleri Arasındaki Nedensellik İlişkisi (BİST'te Faaliyet Gösteren Firmalar Üzerinde Bir İnceleme). Alanya Akademik Bakış Dergisi. 7(1), 375-387.

Vurucu, Mehmet, Mustafa Ufuk Arı, (2017). A'dan Z'ye Bankacılık Seçkin Yayıncılık, 20-21.

Westerlund, J. (2007). Testing for error correction in panel data. Oxford Bulletin of Economics and statistics, 69(6), 709-748.

Yavuz. G. ve Uysal, Ö. (2020). Uluslararası Ekonomi, İşletme ve Politika Dergisi International Journal of Economics, Business and Politics, 4 (1), 203-218, http://dergipark.org.tr/ueip 2020

Yeniova, G., (2018). Fintech'lere Bu Yıl 8,7 Milyon Dolar Geldi, Ekonomist Online, https://www.ekonomist.com.tr/teknoloji/fintechlere-bu-yil-87-milyondolar-geldi.html

Yes Bank, (2019). A Comprehensive Analysis of India's Fintech Landscape 2017-18. http://www.yesfintech.com/data/cms/ifor-report-2018.pdf

Yıldırım, C. ve Göze Kaya, D. (2019). Ar-Ge Harcamalarının Gelişimi: TR-AB Üzerine Bir Değerlendirme. Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, 33(3), 791-812.

Yiğitbaş, Ş. B. (2017) The Relationship between Financial Depth and Current account deficit in Turkey. International Journal of Management Economics and Business, 13(3), 507-520.

Ziraat Teknoloji, (2019). https://www.ziraatteknoloji.com/hakkimizda/hakkimizda.html